MİMAR SİNAN

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locasının

Araştırma ve Yayın Organıdır

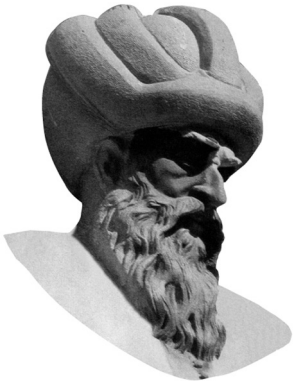
ISSN 1301-2762

5. Büyük Üstat Mesajı ..... Ömer KÖKER
7. Message From The Grand Master ..... Ömer KÖKER
9. Büyük Mahfil'in 1951 Yılında Kuruluşuna İlişkin Tarihi Belgeler ..... Yavuz Selim AĞAOĞLU
21. İki Yapay Küre ..... Jerry MARSENGILL
Çeviri: A. SEMİZ, B. KABACAN, Ö. GÜLCE
27. Ülkü Mabedi İnşa Sürecinde Varolmak ..... Faruk HAN
39. Operatiflikten Spekülatifliğe ..... Enver ÖZCAN
56. Shakespeare'in Oyunlarında Masonik Ögeler II ..... Hakkı BÜYÜKÇİVİTÇİOĞLU
63. İsviçre Basınında Osmanlı Masonları ..... Çeviri: Can KAPYALI
Okan YUNUSOĞLU
67. Arşivden Ünlü Masonlar IV ..... Mimar SİNAN
84. Localardan Haberler ..... Mimar SİNAN
118. Aramızdan Ayrılanlar ..... Mimar SİNAN
119. Mimar Sinan Dergisi Yazı Kabulü ve Yayın Kuralları ..... Mimar SİNAN

YIL : 2016 NO : 173

MİMAR SİNAN

Gevşemeyin, endişe etmeyin.
İnancınız sağlamsa, mutlaka başarırsınız.
Şânı Yüce Kur'an (III: 139)

MİMAR SİNAN

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locasının
araştırma ve yayın organıdır.

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası adına
İmtiyaz Sahibi: AHMET ŞENKUT
Yazı İşlerini fiilen idare eden: ERGİN KOPARAN
DERGİDE ÇIKAN YAZILARIN SORUMLULUĞU YAZARLARINA AİTTİR.
ÜÇ AYDA BİR YAYINLANIR. ÜYELERE MAHSUSTUR. PARAYLA SATILMAZ.
ISSN 1301-2762

SAYI: 173 • Nuruziya Sokağı No: 9 34430 Beyoğlu – İstanbul
Tel: 0212 251 26 50 ARALIK 2016

5	**Büyük Üstat Mesajı**	**Ömer KÖKER**
7	**Message From The Grand Master**	**Ömer KÖKER**
9	**Büyük Mahfil'in 1951 Yılında Kuruluşuna İlişkin Tarihi Belgeler**	**Yavuz Selim AĞAOĞLU**
21	**İki Yapay Küre**	**Jerry MARSENGILL** **Çeviri: A. SEMİZ, B. KABACAN, Ö. GÜLCE**
27	**Ülkü Mabedi İnşa Sürecinde Varolmak**	**Faruk HAN**
39	**Operatiflikten Spekülatifliğe**	**Enver ÖZCAN**
56	**Shakespeare'in Oyunlarında Masonik Öğeler II**	**Hakkı BÜYÜKÇİVİTÇİOĞLU**
63	**İsviçre Basınında Osmanlı Masonları**	**Çeviri: Can KAPYALI** **Okan YUNUSOĞLU**
67	**Arşivden Ünlü Masonlar IV**	**Mimar SİNAN**
84	**Localardan Haberler**	**Mimar SİNAN**
118	**Aramızdan Ayrılanlar**	**Mimar SİNAN**
119	**Mimar Sinan Dergisi Yazı Kabulü ve Yayın Kuralları**	**Mimar SİNAN**

Kapak Kompozisyonu: Şinasi BARUTÇU

Rekmay Reklam ve Tanıtım A.Ş.
Cihan Sok. No: 12/B Sıhhiye - 06430 ANKARA
Tel: 0.312. 231 09 26 - 229 81 29

BÜYÜK ÜSTAT MESAJI

Sevgili Kardeşlerim,

Masonluğun en önemli ögelerinden birisi olan geleneklerimize gittikçe daha fazla gereksinim duyduğumuz bir dönemi yaşıyoruz. Masonik yaşı ileri kardeşlerimiz tarafından Masonluğun yazılı olan ve olmayan kurallarından sürekli söz edilir. Bunun ancak localara devam ile zaman içinde öğrenilip özümlenebileceği üzerinde durulur. Bir öğretinin zaman içinde, sabır ve sebat ile bu şekilde verilmesi tüm inisiyatik kurumlarda uygulanan bir yöntemdir.

Ritüellerimizin uygulanması sırasında mabette, ardından kardeş sofralarında ve dış dünyadaki kardeşlik ilişkilerinde ve sonuç olarak da bir Mason olarak hariciler arasındaki tüm davranışlarımızla ilgili gelenekler, örf ve adetlerimiz Masonluğun bu yazılı olmayan yönlerini oluşturmaktadır. Masonluk gibi ezoterik bir kuruluşun da kendine özgü geleneklerinin olması doğaldır.

Localarımıza yeni katılan masonik yaşı genç kardeşlerimizin dikkatini çekmiştir.

Locamızın çeşitli toplantılarında Masonik yaşı ileri kardeşler tarafından ebedi maşrıka göçmüş bazı kardeşlerimizin isimleri bazı olay ve davranışlarıyla birlikte anılır.

Bu tutum bazı genç kardeşler tarafından kişiyi anmak, konuların sınırlılığı, hatta bir nostalji gibi algılanmakta ve biraz da müstehzi olarak "artık biraz da dünü bırakıp bugünü ve yarınımızı konuşsak" biçiminde eleştirilere kadar uzanmaktadır.

Masonluğun bağnaz olmayan ama geleneklerine bağlı bir yönü vardır ve Masonluk sembollere ve geleneklere dayalı bu gelenekleriyle 300 yıldır yaşıyor. Masonluk insan aklının tasarladığı en büyük organizasyonlardan

biridir. Bunu da daha fazla sayılara ulaşmak veya bizi anlamayan hatta anlamaya bile çalışmayan harici dünyaca kabul edilebilmek için standartlarını düşürerek; ilke ve prensiplerinden fedakârlık yaparak elde etmemiştir. Masonluk, bizi büyük yapan özelliklerine ve geleneklerine sadık kalarak topluma yararlı olduğu için bu haline gelmiştir.

Hür Masonluğun temeli ve ona hayat veren programı bir ideal inşa etmek, özellikle, muhteşem yaşama sanatına ithaf edilmiş, adına "Ülkü Mabedi" dediğimiz büyük insanlık Mabedini inşa etmektir.

Kardeşlerim, Ülkü Mabedini inşa ederken neler yapmalıyız, nelere dikkat etmeliyiz?

Önce Mabetlerimizin Batı'sındaki kapıyı çok iyi korumalıyız. Kardeşliğimize bu kapıdan girecek olan haricilerin kimliğine ve niteliklerine çok dikkat etmeliyiz. Hakkında çok ciddi araştırma yapılmaksızın, hayatı ve ahlakı hakkında tam bir bilgi edinmeksizin adayların aramıza alınmasına izin vermemeliyiz. Kardeşliğimizin geleceği ve toplumdaki itibarımız buna bağlıdır. Unutmayalım: her harici/aday Mason olma niteliklerine sahip değildir. Matrikül sayısını arttırmak için özensiz seçilen adaylar bir süre sonra devamsızlığa başlayacak sonra da cemiyetimizden ayrılacaklardır.

Sevgili Kardeşlerim,

Masonluk belirli kural ve ana gelenekleri yüzyıllar öncesinden bugüne kadar taşımayı bilmiş bir kardeşliktir. Başka hiçbir kuruma, kulübe veya derneğe benzemez.

Masonluğun ilke, öğreti ve geleneklerini yaşamımızda uygulayarak harici dünyada örnek insan olalım ve Anderson Kardeşimizin dediği gibi "herkes zamanın sonuna kadar Masonluğun iyilik dolu etkisini görebilsin."

Kardeş sevgilerimle,

Ömer Köker
Büyük Üstat

MESSAGE FROM THE GRAND MASTER

Dear Brethren,

We have entered into a period that we need to stick to our traditions which is a major element of Freemasonry. Our old brethren always mention about the written and unwritten rules and regulatios of Freemasonry. They always emphasize that these rules and regulations can only be learned and perceived by a continuous attendance to the meetings throughout a long period of time. The long, perseverant and patient duration of this teaching is a common method applied in all esoteric institutions.

All these traditions, habits, customs and manners that we use and apply during our rituals within our temples, and then in our fraternity tables and in our relations with our brethren together with our behaviours in the profane world form the unwritten aspects of Freemasonry. It is quite natural that an esoteric institutions such as Freemasonry to have its own unique traditions.

A point might have attracted the attention of our especially young brethren. In various meetings, certain brethren who have passed away to the Eternal East are mentioned with their certain behaviours and with certain incidents by our brethren who have older masonic ages. This attitude is sometimes percieved as a nostalgia by some of our younger brethren and is cynicaly criticized as "let us leave the past in the past and look towards future" within the limited time and framework of our meetings.

Freemasonry is far from bigotry but has an insistance on its traditions and therefore has achieved to exist since 300 years depending on all our symbols, rules, regulations and our traditions. Freemasonry is one of the greatest organizations that the human mind has ever designed. Freemasonry has acheived this success without degrading its standards nor has devoted from its tenets and principles for the sake of reaching a higher number of members. Freemasonry has never deviated from its path for the sake of being accepted by the profane world which has never understood nor has ever tried to understand Freemasonry. Masonry has always enjoyed its success by abiding to its traditions and principles which makes it great and by being useful to the society.

The foundation and the aspiring task of Freemasonry is to construct an ideal which is dedicated to the glorious art of living which we call the "Temple of Humanity".

My Dear Brethren,

While constructing this Temple, what are our prerequisites and what are our precautions? First of all, we must protect the Entrance of our Temple whis is located in the West. We must pay an utmost attention to the identities and qualities of the aspirants which will enter into our fraternity through this door. We must always avoid any aspirant without inspecting him deeply and thoroughly and must be sure about his way of living, moral and character. The future of our fraternity and its reputation in the society depends on this precision. We must never forget the fact that every aspirant might not have enough qualifications to become a freemason. Aspirants selected without suitable prudence just for the sake of increasing the number of our members will soon neglect attendance and shall resign from our institution.

My Dear Brethren,

Freemasonry is a fraternity that has endured to carry its principal rules, regulations and traditions through three centuries to this date. It has no resemblance to any other institution, club or association.

We must become an example to the profane world by implementing our principles, teachings and traditions in our behaviours in life. As our Bro. Anderson has stated, "all may see the benign Influence of Masonry, as all true Masons have done from the beginning of the World, and will do to the End of Time."

Fraternal regards,

Ömer Köker
Grand Master

BÜYÜK MAHFİL'İN 1951 YILINDA KURULUŞUNA İLİŞKİN TARİHİ BELGELER

Yavuz Selim AĞAOĞLU

The Dormancy Period" in the history of Turkish Freemasonry has ended in 1948 by establishing a new organization and opening new lodges with elected old members. This procedure was carried out by The Supreme Council in the early years of "The Reviving Period" and re-organization of The Grand Lodge was taken place in January 1951. This article brings the historical Mınutes of Supreme Council in light, focusing on the re-organization of The Grand Lodge in Turkey and discussing its effects on Masonic brotherhood in those days and years to come.

5 Şubat 1948 tarihinde "Türkiye Mason Derneği" kuruluşu için İstanbul Valiliği'ne resmi başvuruda bulunulması ile Türk Masonluğu tarihinde Uyku Dönemi sona ermiştir. Bu girişim Yüksek Şûra'yı oluşturan 33. derece Masonların inisiyatifi ile gerçekleşmiştir.[1]

Uyanış'ın zamanlaması ile ilgili olarak Eski Büyük Üstat Muhiddin Osman Omay şunları söylemiştir:

"935'den 48'e kadar geçen zaman zarfında muhtelif tarihlerde hükümetle cemiyetin faaliyete başlaması mevzuunda temasa geçtik; fakat hükümetler eski noktay-i nazarda ısrar ettiler. Ancak faaliyete başlamak imkanını ve müsait zemini 948 senesinde bulduk."[2]

1 *Başvuruda bulunan Yüksek Şûra üyeleri Hazım Atıf Kuyucak, Mustafa Hakkı Nalçacı, Orhan Tahsin, Muhip Nihat Kuran, Cemil Hamdi Balım, Cevdet Hamdi Balım ve Mecdi Ali Akasya'dır. Bkz. Türkiye Mason Derneği Sitatüsü, İstanbul, 1948, s:4-5.*

2 *Muhiddin Osman Omay'ın lokal binalarının geri alınması ile ilgili davanın 13 Nisan 1956 tarihli duruşmasında tanık olarak verdiği ifadeden alınmıştır.*

Yüksek Şûra üyelerinin inisiyatifi ile gerçekleşmiş olan uyanış sürecinde Hâkim Büyük Âmir Mim Kemal Öke'nin tutumu belirleyici olmuştur. O dönemde Mim Kemal'in, uyanışın planlanmasında aktif olarak rol oynamasına mukabil, basında yer alan konu ile ilgili haberlere mesafeli davrandığı dikkatten kaçmaz.[3] Örneğin 6 Şubat 1948 tarihli Vatan Gazetesindeki beyanatı şöyledir:

"Ben de bir şayia halinde bazı şeyler duymakta idim. Fakat bu kadar kat'i bir safhaya girmesinden haberim yoktu. Yalnız bir müddet evvel bazı arkadaşlar böyle bir teşebbüse geçmek istediklerini söylemişlerdi. Onlara daha vakti değil, demiştim.

Masonluk muazzam bir teşkilattır. Faaliyeti hükümet tarafından tatil edilmeyen, kendi verdiği bir kararla kendini tasfiye eden, daha doğrusu bir uyuma devresine giren bu teşkilat namına söz söylemek, onun uyku halinden çıkarıp faaliyete geçirmeye kalkışmak bir kişinin veya birkaç kişilik bir heyetin hakkı değildir. Bu hak Mim Kemal Öke'de dahi yoktur. Siyasi, dini cephesi bulunmayan, sadece fikri bir cemiyet olan masonluğun tekrar faaliyete geçmesinin zamanı gelmiş midir? Bu cemiyetin kuruluşu memlekete faydalı mı, yoksa zararlı mı olur? Bu suallerin üzerinde durmak lazımdır. Masonluk faaliyetini tatil etmiş olmasına rağmen, onu kalbinde yaşatan eski bir mensubu olmam dolayısıyla bu cemiyetin memleket için faydalı olacağı kanaatindeyim. Bilhassa dünyanın bu zamanında temin edeceği faydanın daha bariz olacağı muhakkaktır. Fakat evvelce dediğim gibi, buna karar vermek geniş bir zümreye aittir. Bahis mevzuu teşebbüs hakkında tahkikat yapıyorum. Birkaç güne kadar bu hususta fikirlerimi açıklayacağım."[4]

Türkiye Mason Derneği'nin İstanbul'u müteakip 1948 yılı Aralık ayında İzmir Şubesi, 1949 yılı Ocak ayında da Ankara şubesi açılmıştır.[5] Sonuç olarak Sembolik Locaların yeniden organizasyonunu Yüksek Şûra yürütmüş ve Masonik faaliyetler artık yeni isimli bir dernek çatısı altında

---

3 Mim Kemal'in Masonluğun uyanışını planlamak üzere yaptığı faaliyetler çerçevesinde İzmir'de 1 Haziran 1948'de tertip edilen toplantı bir örnek olarak gösterilebilir.

4 Koloğlu, Orhan, "İslam Aleminde Masonluk", Kırmızı Kedi yayınevi, İstanbul, 2011, s:240.

5 Adı geçen "Türkiye Mason Derneği" yeni derneğin ismidir; eskiden gelen "Türk Yükseltme Cemiyeti" ise zamanında Uyku Dönemi'ne girerken Halkevleri'ne devredilen lokal binalarının geri alınması amacıyla sonradan tekrar faaliyete geçirilmiştir.

ve yeni kurulan, yeni isimli localarda icra edilmeye başlanmıştır. Yüksek Şûra'nın uyandırma işlemleri ile elemeden geçirdiği eski üyelerine, titizlikle seçtiği yeni üyelerini de eklemek suretiyle, iki yıl içinde Ankara, İstanbul ve İzmir'de toplam loca sayısını kısa sürede 12'ye çıkarmıştır. Öte yandan aynı dönemde bu üç şehirde yüksek derecelerde çalışan atölyeler de kurulmuştur. Böylelikle Yüksek Şûra'nın hem sembolik derecelerin hem de yüksek derecelerin yönetiminde tek hâkim otorite olduğu söylenebilir.

Bir büyük locanın var olmadığı bu Masonik yapılanma Uyanış'tan yaklaşık iki buçuk yıl sonra değişikliğe uğramıştır. Bu çerçevede Hâkim Büyük Âmir Mim Kemal Öke tarafından yapılan teklif ile bir büyük loca kurulması gündeme gelmiş ve bu amaçla Yüksek Şûra İdare Encümeni tarafından bir "Büyük Mahfil Nizamnamesi" hazırlanması karara bağlanmıştır. 30 Eylül 1950 tarihli Yüksek Şûra toplantısında ise hazırlanan nizamname taslağı tartışmaya açılarak kabul edilmiş, ardından bu tüzüğün gereği olarak loca delegelerinin seçilerek bildirilmesi istenmiştir. Sözü edilen toplantının tersimatında hem Uyku Dönemi öncesi Yüksek Şûra ve Büyük Loca arasında yaşanan ihtilaflara hem de siyasi sıkıntılara değinilmesi dikkat çekicidir. Ayrıca münasebette bulunulan Mason teşkilatlarının sembolik derecelerinde uygulanan sisteme intibaktan da bahsedilmesi önemli kabul edilebilir. Buna ilaveten Yüksek Şûra'nın bir büyük loca kurma yetkisini 1875 Lozan Konvanı'ndan aldığı ayrıca vurgulanmıştır.[6] 30 Eylül 1950 tarihli Yüksek Şûra toplantı tersimatı orijinal imlâsıyla şöyledir[7]:

"Yüksek Şura Ha:. Bü:. A:. MİM. Kemal üstadın riyasetinde toplandı. Ruznamenin dördüncü maddesinde yazılı teşkili mütesavver (Gran Loj) (Büyük Mahfil) için idare encümeninin kaleme aldığı -38- maddelik nizamname projesinin müzakeresine geçilmezden evvel Ha:. Bü:. A:. Yüksek şuraya tabi olarak bir Büyük mahfil tesisi hakkında idare encümenine yapmış olduğu yazılı teklifin encümeni teşkil eden BB:.lerce müsaid karşılanmış olduğundan bahsile böyle bir teşekkülün vücuda getirilmesini

---

6 22 Eylül 1875 tarihleri arasında Lozan kentinde çeşitli ülkelerden on bir Eski ve Kabul Edilmiş Skoç Riti Yüksek Şûrası'nın katıldığı bir kongre düzenlenmiştir. Bu toplantıda hem 1786 Anayasaları üzerinde geniş müzakereler yapılmış hem de bir ortak üst kurum olarak bir konfederasyon kurmak üzere girişimde bulunulmuştur. Ancak söz konusu kongrede alınan kararlar çeşitli görüş ayrılıklarına sebep olmuş ve alınan kararlar kadük kalmıştır. Konu hakkında detaylı bilgi için Bkz. Şenkut, Ahmet, "1875 Lozan Kongresi" derlemesi, Mimar Sinan Dergisi, Sayı:168, s:37-60.

7 Türkiye Büyük Locası Arşivi Dosya: 401-02/1622 Belge No: 113/114

icab ettiren âmiller üzerinde durarak serd ettiği şahsi mütaleaları alâka ile dinlendi.

Bundan sonra idare encümeninin okunan raporunda Yüksek Şuramız Rit Ekosse Ansiyen ve akseptenin esaslarına göre 1809 senesinde[8] kurulduğu zaman ilk üç derecede çalışan mahfilleri de kendi bünyesi içinde idare etmiş ve bir müddet sonra bu üç derece localarının muhtariyetini kabul etmek suretiyle bir Maşriki azam vücuda gelmiş olduğu fakat her iki kuvvet arasında ikide bir tehaddüs eden ihtilaflar yüzünden Türk Masonluğu bünyesinin geçirmiş olduğu sarsıntılar karşısında zamanı gelince bu ikiliğin bertaraf edilmesi kaçınılmaz bir zaruret hâlini almış olup 1909 dan 1935 yılına kadar böylece devam eden Maşriki âzam 1935 senesi Ekim ayının onikinci gününden itibaren siyasi zaruretler dolayısiyle faaliyetini tatil etmek mecburiyetinde kaldığı, hemen on üç sene süren bu devre esnasında Ritüelik mesaisinin haleldar olmamasına dikkat ve itina etmiş olan Yüksek Şuramız meriyete giren yeni cemiyetler kanununun müsaid hükümlerinden bilistifade (Türkiye Mason Derneği) namı altında bir cemiyet kurmağa muvaffak olarak yeni yeni isimlerle teşkil ettiği Remzi mahfilleri de Ekosizmin verdiği salahiyete istinaden doğrudan doğruya kendi idaresi altına almış olduğu ancak cemiyetimiz azasının zaman geçtikçe çoğalmakta olması gerek İstanbul vâdisinde gerek Ankara ile İzmir de Remzi mahfiller adedinin mütenazıren artmakta bulunması ve bundan sonra memleketimizin diğer mahallerinde de mahfiller açılacağı göz önünde tutularak Ha:. Bü:. Amirin, âmal ve mesaisi Ekosizmin ilk üç derecesine aid idari işlerin tedvirine maksur ve münhasır kalmak şartıle bir (Büyük Mahfil) Gran Loj kurulması hakkındaki teklifi müessisemizin mesaisinin verimli olması ve kardeşce münasebette bulunduğumuz Mason teşkilâtında Remzi mahfillerin idaresi hususunda tatbik edilen sisteme intibakımızı sağlaması bakımından- encümence ittifakla kabul edilmiş olduğu ve bu teşekkül için yürürlüğe konulması lazımgelen (38) maddeyi hâvi nizamname projesinin Yüksek Şuramızın tetkik ve tasvibine arzedildiği bildirilmektedir.

Esasen Lozan konvanının 22 Eylül 1875 tarihli celsesinde kabul edilmiş olan Büyük teşkilât kanununun altıncı maddesinde (Süprem Konsey on yedinci derecenin dunundaki dereceler üzerinde hâkimiyetini daima kullanmaz, vakt ve hâle ve mahalli akvale göre vekâletler verir fakat Süprem Konseyin hukuku müruru zamana ve sukuta uğramaz 33

---

8 Orijinal metinde sehven 1809 yazıldığı düşünülebilir, aslı 1909 olacaktır.

derecelilerin Büyük Umumi Müfettişlik hukuk ve imtiyazını her loca her meclis dereceleri ne olursa olsun tanıyacaklardır.) denilmektedir.

Bu kayd ve şartlara göre câmiamızda bir Büyük Mahfil tesisi Yüksek Şurâmızın kudret ve salahiyeti cümlesinden bulunduğunu nazarı dikkata alan Büyük Umumi Müfettişler nizamname projesinin müzakeresine geçilmesini ittifakla kabul etmişlerdir.

Cereyan eden uzun müzakere ve münakaşa neticesinde heyeti umumiyesi Yüksek Şuranın tasvibine iktiran etmiş bulunan nizamnamenin bir ân evvel bastırılarak Mahfillerinize yeter mikdarda gönderilmeğle beraber Nizamname hükümleri dairesinde seçilecek murahhas ve mülazimlerin isimlerinin Yüksek Şuraya bildirilmesinin tavsiye edilmesi ittifakla kararlaştırıldı."

Bu toplantıda onaylanan "Türkiye Yüksek Şûrası'na tabi Büyük Mahfil Nizamnamesi"nde; Büyük Mahfil'in isminde de belirtildiği üzere Yüksek Şûra'ya tabi olduğu, sembolik dereceleri Yüksek Şûra adına idare etmekle görevlendirildiği, hariçte Yüksek Şûra'nın onayı alınmadan Masonluğu temsil edemeyeceği gibi dikkat çekici ifadeler yer almaktadır. Bu durum özetle, Büyük Loca'nın bağımsız ve sembolik derecelere hâkim bir otorite olmaktan ziyade sembolik localar için Yüksek Şûra'ya bağlı bir "ara merci" olarak görev yaptığı anlamına gelmektedir. 28 Ocak 1951'de toplanan Yüksek Şûra, Büyük Loca'yı tahsis etmiş ve yapılan ilk seçimde o dönemin Hâkim Büyük Âmir Kaymakamı Mustafa Hakkı Nalçacı Büyük Loca'nın Büyük Üstadı seçilerek Türk Masonluğu'nda Büyük Loca'lı döneme geçilmiştir.

Bu döneme ilişkin 28 Ocak 1951 tarihli toplantı tersimatı bir başka önemli tarihi belgedir. Bu tersimata göre Yüksek Şura, 28 Ocak 1951 tarihinde Hâkim Büyük Âmir Mim Kemal Öke başkanlığında Çırak Derecesinde bir toplantı gerçekleştirmiş, toplantı açılışından sonra toplam 12 locaya ait delege ve yedek üyenin tesbiti yapılmıştır.[9] Daha sonra hazırlanan nizamname gereği bu üyelerin Yüksek Şûra'ya bağlılık yeminleri imzalatılmış ve ardından Büyük Loca Görevlileri seçimine geçilmiştir.[10]

Toplam 38 oyun kullanıldığı bu seçimlerde Büyük Üstat adayı olan Cemil İpekçi ve Mustafa Hakkı Nalçacı arasında eşitlik olduğu için balotaja

9 *Bu toplantıya delegeleriyle katılan ilk 12 loca sırasıyla İdeal, Kültür, Ülkü, İzmir, Uyanış, Kardeşlik, Hürriyet, Sevgi, Atlas, Doğuş, Müsavat ve Yükseliş localarıdır.*

10 *Türkiye Büyük Locası Arşivi Dosya: 401-02/1622 Belge No: 143-154*

gidilmiş ve balotajda da netice değişmeyince kur'a yoluyla Mustafa Hakkı Nalçacı Büyük Üstat seçilmiştir. Hâkim Büyük Âmir Kaymakamı Nalçacı'nın Büyük Üstat seçilmesi günün şartları açısından anlamlıdır. Bununla beraber Nalçacı'nın yıllar önce 1932'de istifa eden Mim Kemal Öke'nin yerine Büyük Üstat seçilmiş olduğu ve bu görevi 1 Ağustos 1933'de Muhiddin Osman Omay'a devredene kadar sürdürdüğü unutulmamalıdır. Nalçacı'nın 1930'lu yılların başında Büyük Üstat seçilmeden önce, Mim Kemal'in yanında Büyük Üstat Muavini olarak görev yaptığı ayrıca dikkate değerdir.[11] Nitekim Mim Kemal Öke, törende yaptığı konuşmada eski yıllara ilişkin bu hususa da değinmiş ve ardından Büyük Loca Tahsis Beratı ile Birinci Çekici seçilmiş Büyük Üstat'a tevdi etmiştir. Ardından toplantı, Büyük Loca Genel Kurul'u olarak devam ederek tamamlanmıştır.

Uyanış Dönemi'nde kurulan bu ilk büyük locada görevli olarak Büyük Üstat Muavinliğine Fethi Erden, Büyük Birinci Nazırlığa Celâl Öget, Büyük İkinci Nazırlığa Yusuf Ziya Erdem, Büyük Hatipliğe Şükrü Hâzım Tiner, Büyük Kâtipliğe Târık Ziyal, Büyük Hazinedârlığa Jak Eseyan, Büyük Emni Hasenatlığa Arman Mosse, Büyük Muhakkikliğe Nazmi Duhani, Büyük Teşrifatçılığa Cevdet Caculi, ve Büyük Muhafızı Dahililiğe Hamza Rüstem seçilmiştir.

Bu tarihi toplantıda Hâkim Büyük Âmir Mim Kemal Öke de bir konuşma yaparak delegelere hitap etmiştir. Bu konuşmada Büyük Loca'nın kurulmasının ertelenmesini *"siyasi mülahazalara"* bağlaması ve bundan sonra da bu hususa özen gösterilmesi hususunda uyarılarda bulunması dikkat çekicidir. Hâkim Büyük Âmir Mim Kemal Öke'nin yaptığı tarihi konuşma tersimata orijinal imlâsıyla şu şekilde geçmiştir[12]:

"Muhterem Delege kardeşlerim, hepinizi ve şahsınızda bütün Türk Masonlarını Yüksek Şura ve şahsım namına selamlar ve mason âdabına göre kucaklarım.

Bugün Türkiye masonluğu tarihinin en mes'ud günlerinden birini yaşıyoruz. Çünkü çekilen iztırabları mâzinin karanlıklarına gömen mes'ud bir devrin bir gününü daha idrak etmiş bulunmağla bahtiyarız. Gelip geçen

---

11 Söz konusu dönemde Türk Masonluğunda yaşanan hadiselerle ilgili olarak Bkz. Ağaoğlu, Yavuz Selim ve Sanver, M. Remzi, "Masonluk Tarihimizde 1965 Olayları", Mimar Sinan Araştırma Locası Kitapları Dizisi No.33, İstanbul, Nisan 2016.

12 Türkiye Büyük Locası Arşivi Dosya: 401-02/1622 Belge No: 160/166

hâdiselerin hazin safhalarını Mason tarihinin ders veren sahifelerine terk ederek ileri hamlelerle Türk Masonluğuna şerefli bir istikbal hazırlayan bir günün eşiğinde bulunuyoruz. Muhterem Delege üstadlar:

Memleketimizdeki teşkilatın en buhranlı ânlarında bizzat içinde yaşamış ve bu günün doğuşunda fiili hizmetleri dolayısiyle en büyük şerefli hisseleri olması tabii bulunmuş olan zati üstadaneleriyle birlikte bütün Türkiye masonlarını ve onların temsilcisi bulunan siz delege kardeşlerimi candan tebrik etmekle bahtiyarım.

Muhterem Delege üstadlar: Bir mason obediyansının bir (Gran Loj) tesis etmesi hiç şüphesiz tabii ve mevzuata uygun bir teşebbüstü. Fakat hakiki manasiyle onu yaşatmak, çalışmalarına şuurlu bir istikamet vermek ve kudsi bir ideâlin realizasyonu davasında sabr, tehammül ve cesaret göstermek tesisinden daha güçtür.

Muhterem Delege kardeşlerim:

Hep biliyoruzki bugünkü dünya buhranları ve şartları içinde takdirsiz muhitlere de çalışan bütün dünya Mason teşkilâtının geçirdiği ve geçirmekte olduğu umumi siyasi ve moral sarsıntılardan hiç şüphesiz Türkiye Masonluğu da müteessir olmuştur. Fakat Türkiye Masonluğu, sebeblerinin izahını tarihe terk ettiği bu sarsıntının tesirine karşı insanlık davasında sabr ve tehammülle, ümid ve cesaretle mukavemet etmiş, kendini hazin bir moral iflâsından koruyabilmiştir.

İşte bugünkü mesud netice, yerine matuf ve masruf olan bu azm ve iradenin bir tecellisi ve sizlerin bu ruhi vasıflarınıza ve fikir tesanüdüne medyun olduğumuz bir eserinizdir.

Muhterem Delegeler: İnsanlık davasında insanlık hizmetlerinde manevi en şerefli fakat mesuliyetli bir vazife almış bulunan bir teşekkülün bu sâhada faaliyetini genişletebilmesi ve bu sayede daha müfid olabilmesi için Rit esaslarına uygun bir sistem içinde teşkilatlandırılması zaruri idi. İşte bu mülahaza ile Yüksek Şura kendi hâkimiyeti altında üç derecede çalışan Locaların federasyonunu yani (Büyük Mahfil - Grand Loj) tesisini lüzumlu görmüş ve ittifakla kararını vermiş resmen tesis ve is'adını yapmak üzere siz delege üstadları bu toplantıya davet etmiştir. Kanuni usul ve hükümlere göre formalitesi ikmâl edilmiş bulunan (Grand Loj) bu günden itibaren teessüs etmiş bulunuyor.

Muhterem Delege üstadlar: Bu tesisin, şimdiye kadar geçiktirilmiş olması hakkındaki tereddüdünüzü izale maksadiyle bu teehhürün bazı siyasi mülahazalardan ileri geldiğini söylemeğle iktifa edeceğim. Hep takdir edersiniz ki uyanıştan sonra Türk Mason teşkilâtının başında mes'ul olarak bulunan Yüksek Şura hâkimiyeti altındaki bütün kademelerin fikri sâhalarda istiklâl ve hürriyetine tamamen hürmetkar kalmış olmağla beraber demin arzettiğim gibi bu dakikada izahını yerinde bulmadığım siyasi mülahazalarla müsaid bir zamanı beklemiş ve kendine mahsus bir çalışma sisteminin mukayyed metodları çerçevesi içinde kalmağı zaruri görmüştür.

Muhterem Delege kardeşlerim;

Bu münasebetle ilave edeyim ki tevzi edilmiş bulunan nizamnamesine göre idari otonomisine kavuşmuş olan (Grand Loj) bundan böyle Türkiye Masonluğuna daha geniş ve şümullu hizmetler ifa edeceğine inanıyoruz. Milli davalarımızda memleket hizmetlerine mevzuatın başında yer veren bir teşekkülde sevgi ve tesanüd fikir ve ruhi ile çalışıcak olan Grand Loja Yüksek Şura daima yardımcı olacak neş'esi kadar ıztırabını da onunla birlikte paylaşacaktır.

Muhterem Delege Kardeşlerim:

Yine bu vesile ile ve her şeyden evvel tekrar edeyim ki Türkiyede tecezzi ve inkisama tahammülü olmayan tek bir Masonluk vardır. Bu teşekkülü şimdiye kadar birlik halinde yaşatan ruh ta kardeşler arasındaki sevgi ve tesanüd fikrinin hakimiyeti ve müşterek bir ideal ile tek bir gâye önünde birleşmiş olmalarıdır.

Şimdiye kadar infial intikam ve ihtiras gibi Masoni ve insani olmayan duygularla kirletilmemiş bir teşekkülün bundan böyle de sâf ve temiz kalacağından endişe etmiyoruz. Türkiye Masonluğu hayatı boyunca bir çok buhranlar geçirmiştir ve geçirebilir. Fakat şimdiye kadar bir idealizm buhranı geçirmemiştir ve geçirmeyeceğini ümid ederiz.

Muhterem Delege Kardeşlerim:

İnsan zekâ ve kudretinin tabiatın sırlarını açan bir anahtar olduğuna inanmış olan Masonların localarında gayemizin realizasyonunda mühim bir vasıta olan bu sâhalara inhisar ettirilecek fikir münakaşa ve teatisine kıymet vermeleri lazımdır, fakat disiplinsiz ve ihtiraslı mücadelerde

bir anarşi ruhu ve tehlikesini daima hatırlamalıyız. Bunun içindir ki kuvvetlerimiz gayret ve enerjilerimiz vazifeler tesanüd ve âhengi içinde disiplinli ve ancak gâyeye masruf olmalıdır.

Kardeşlerim: İhtiyar bir mason sıfatiyle tecrübelerin verdiği bir endişe ile bir noktaya daha işaret etmekten geçmeyeceğim.

Böyle mes'ud ve müemmen bir istikbâli bazırlamak olan çalışmalarınızda tedbir ve basireti ve zamanın siyasi icablarını göz önünde bulundurmak teşekkül için zararlı olabilecek taşkın ve heyecan verici hareket ve düşünüşlerden kaçınmak lüzumunu bugün dahi duymaktayız. Bugünkü şartlar altında düşünüşlerimiz arasında faydalı veya hiç olmazsa tehlikesiz olanları seçmek hususunu önemli görmeliyiz.

Muhterem Kardeşlerim: Türkiye Masonluğu ufkunda bir Grand Loj güneşi doğdu ve bu günden itibaren ziyasıyla ufkumuzu aydınlatacaktır. Artık bu ândan itibaren tarihinin ilk sahifesini yazmağa başlıyorsunuz. Sâf ve asil insanlık davalarında SÂ:. ÂZ:. KÂ[13] huzurunda yapacağınız duanızın mazharı kabul olmasını dileyerek sözlerimi bitiriyorum."

28 Ocak 1951 tarihli toplantı ile ilgili olarak Büyük Loca tarafından 2 Şubat 1951 tarihinde tanzim edilen 1 numaralı levha Yüksek Şûra'ya gönderilmiştir ve orijinal imlâsıyla şöyledir:

"Pek Mün:. ve Muk:. Bü:. Â:. Hak:. ve aziz Üs:.lar,

Yüksek Şura'nın 30.9.1950 tarihli celsesinde kabul edilmiş olan nizamname hükümleri dairesinde çalışmak üzere tesis buyurulan ve 28.1.1951 tarihli beratı yedine tevdi buyurularak mezkûr tarihte vazifedaran intihabatı icra ve is'at merasimi ikmâl buyurulmuş olan Büyük Mahfil'in fi'len vazifesine iptidar etmiş bulunduğunu arz vesilesiyle minnet ve şükranlarımızın kabulünü rica ve sevgi ve saygılarımızın teyidini kendimize vazife ittihaz ediyoruz."

Bu tarihten sonra Yüksek Şûra ve "Yüksek Şûraya Tâbi Büyük Mahfil" arasındaki hiyerarşik yapının zamanla sorgulanmaya başladığı görülecek; Ünite'ler, Gran Loj'lar ve Birleşik Gran Loj konularında yaşanan tartışmalı kurumsal süreçler en sonunda locaların bağımsız iradesiyle 16 Aralık 1956 tarihinde bağımsız bir Büyük Loca'nın kurulması ile sonuçlanacaktır.

---

13 Sâni'-i A'zam-ı Kâinat (Evrenin Ulu Mimarı)

U.T.O.S.A.A.G.I.A.

TÜRKİYE YÜKSEK ŞÛRÂSI
SUPRÊME CONSEIL DE TURQUIE

Türkiye Yüksek Şurasının 30 Eylül,1950 tarihli ictimaına ait tersimat sureti.

Yüksek Şura Ha. Bü. A. MİM. Kemal üstadın riyasetinde toplandı. Nizamnemenin dördüncü maddesinde yazılı teşkili mütecavver (Gran Loj) (Büyük Mahfil) için idare encümeninin kaleme aldığı-38- maddelik nizamname projesinin müzakeresine geçilmesden evvel Ha. Bü. A. Yüksek şuraya tabi olarak bir Büyük mahfil tesisi hakkında idare encümenine yapmış olduğu yazılı teklifin encümeni teşkil eden BB.lerce münasib karşılanmış olduğundan bahsile böyle bir teşekkülün vücuda getirilmesini icab ettiren âmiller üzerinde durarak serd ettiği şahsi mütaleaları alâka ile dinlendi.

Bundan sonra idare encümeninin okunan raporunda Yüksek Şuramız Rit Ekosse Ansiyen e akseptenin esaslarına göre 1809 senesinde kurulduğu zaman ilk üç derecede çalışan mahfilleri de kendi bünyesi içinde idare etmiş ve bir müddet sonra bu üç derece localarının muhtariyetini kabul etmek suretiyle bir Mağriki azam vücuda gelmişolduğu fakat her iki kuvvet arasında ikide bir tehaddüs eden ihtilaflar yüzünden Türk Masonluğu bünyesinin geçirmiş olduğu sarsıntılar karşısında zamanı gelince bu ikiliğin bertaraf edilmesi kaçınılmaz bir zaruret hâlini almış olup 1909 dan 1935 yılına kadarböylece devam eden Mağriki âzam 1935 senesi Ekim ayının onikinci gününden itibaren siyasi zaruretler dolayısiyle faaliyetinitatil etmek mecburiyetinde kaldığı, hemen on üç sene süren bu devre esnasında İttifaklara müteallik mesainin haleldâr olmamasına dikkat ve itina etmiş olan Yüksek Şuramız meriyete giren yeni cemiyetler kanununun müsaid hükümlerinde bilistifade (Türkiye Mason Derneği) namı altında bir cemiyet kurmağa muvaffak olarak yeni yeni isimlerle teşkil ettiği Remzi mahfilleri de Ekosizmin verdiği salahiyete istinaden doğrudan doğruya kendi idaresi altına almış olduğu ancak cemiyetimiz azasının zaman geçtikce çoğalmakta olması gerek İstanbul vâdisinde gerek Ankare ile İzmir de Remzi mahfiller adedinin mütenasiren artmakta bulunması ve bundan

U.T.O.S.A.A.G.I.A.

TÜRKİYE YÜKSEK ŞÛRÂSI
SUPRÊME CONSEIL DE TURQUIE

sonra memleketimizin diger mahallerindede mahfiller açılacağı göz önünde tutularak Ha. Bü. Amirin, âmal ve mesaisi Ekosizmin ilk üç derecesine aid idari işlerin tedvirine maksur ve münhasır kalmak şartile bir (Büyük Mahfil) Gran Loj kurulması hakkındaki teklifimüessisemizin mesaisinin verimli olması ve kardeşceminasebette bulunduğumuz Mason teşkilâtında Remzi mahfillerin idaresi hususunda tatbik edilen sisteme intibakımızı sağlaması bakımından- encümence ittifakla kabul edilmiş olduğu ve bu teşekkül için yürürlüğe konulması lazımgelen (38) maddeyi hâvi nizamname projesinin Yüksek Şuramızın tetkik ve tasvibine arzedildiği bildirilmektedir.

Esasen Lozan konvansının 22 Eylül, 1875 tarihli celsesinde kabul edilmiş olan Büyük teşkilât kanununun altıncı maddesinde (Süprem Konsey on yedinci derecenin dununda) derecelçler üzerinde hâkimiyetini daima kullanmaz. vakt ve hâle ve mahalli akvale göre vekâletler verir fakat Süprem Konseyin hukuku müruru zamana ve sukuta oğramaz 33 derecelilerin Büyük umumi müfettişlik hukuk ve imtiyazını her loca her meclis dereceleri ne olursa olsun taniyacaklardır.) denilmektedir.

Bu kayd ve şartlara göre câmiamızda bir Büyük Mahfil tesisi Yüksek Şurâmızın kudret ve salahiyeti cümlesinden bulunduğunu nazara dikkata alan Büyük umumi Müfettişler nizamname projesinin müzakeresine geçilmesini ittifakla kabul etmişlerdir.

Cereyan eden uzun müzakere ve münakaşa neticesinde heyeti umumiyesi Yüksek Şuranın tasvibine ikti̇ran etmiş bulunan nizamnamenin bir ân evvel bastırılarak Mahfillerimize yeter mikdarda gönderilmesile beraber Nizamname hükümleri dairesinde seçilecek muvakkat ve müfettişlerin isimlerinin Yüksek Şuraya bildirilmesinin tavsiye edilmesi ittifakla kararlaştırıldı.

Aslına Mutabıktır.
Ha. Bü. Ka.

U.T.O.S.A.A.G.I.A.

TÜRKİYE YÜKSEK ŞÛRÂSI
SUPRÊME CONSEIL DE TURQUIE

BİRİNCİ DERECEDE AÇILIŞ
28 OCAK, 1951

Türkiye Yüksek Şurasına tabi olarak mesaisi üç Remzi dereceye ait işlerin tedvirine maksur ve münhasır kalmak ve merkezi İstanbul vadisinde olmak üzere teşkil edilerek (38) maddelik nizamnamesi Yüksek Şuranın 30 Eylül,1950 tarihli celsesinde Büyük Umumi müfettişlerin tasvip ve tasdikına iktiran etmiş bulunan Büyük Mahfil (Gran Loj) un tesis merasimini icra etmek maksadiyle Yüksek Şura müntedi derecesinde ve Ha. Bü. Â. MİM. Kemal Üstadın riyasetinde toplanmıştır.

Ha. Bü. Â. kaymakamı Mustafa Hakkı Malçoca B. Birinci Nezar, Büyük Umumi Müfettiş Ali Celip Taş B. İkinci Nezir, Ferid Ördül B. Katip, Muhib Kuran B. Kâtip, Hüsameddin Sunon B. Emini Hazine Necdi Akmeşe B. Emini Hasenat, Reşid Çavdar B. Muhakkik, Cemil İpekçi B. Tegrifatçı, Hamdi Nüzhet Çançar B. Muhafızı Dahili mevkilerinde bulundukları halde celse mutad usul ve merasimle açıldı.

Murahhas ve murahhas müşavirleri Mahfillerin matrikül sırasile içeri alındılar.

Yüksek Şuranın,Büyük Mahfil tesisine dair 30 Eylül,1950 tarihli kararının okunmasını ve Mahfil üstadı muhteremlerinin murahhas olamıyacakları riyaset makamından beyan edilmesini müteakip Mahfillerden gönderilen intihab beyannamelerinin tetkikine geçildi, di. İstanbulda İdeâl, Ülkü, Kardeşlik, Sevgi, Atlas, ve Müsavat Mahfillerinin üçer, Kültür ve Hurriyet mahfillerinin âmil azası yirmi mütecaviz olmasından dolayı dörde, Ankarada Uyanış, Doğuş ve Yükseliş, İzmirde İzmir Mahfillerinin üçer murahhası ve aynı şayıda murahhas müşavirleri seçtikleri anlaşıldı.

Atlas Mahfili murahhası Edvard Lebe B. hastalığı hasebiyle hâzır bulunamadığından yerine müşavirlerden A. Kyap B. Ankarada Uyanış ve Yükseliş mahfilleri murahhaslarından Mütaz Tarhan ve Fikret Çeltikçi BB.ler mazeretlerine binaen gelemediklerinden

U.T.O.S.A.A.G.I.A.

TÜRKİYE YÜKSEK ŞÛRÂSI
SUPRÊME CONSEIL DE TURQUIE

yerlerine müşavirlerden Asım Köknar, ve Servet Vasfi Alko BB.ler geçirildi.

Müsavat ve Uyanış mahfilleri murahhasları Celip Hamdi Tekyeli ve Necit Duruiş BB.ler Mahfillerinde seçildikleri üstadı muhteremliği tercih ettiklerinden yerlerine müşavirlerden Ferid Ramiz Üçer ve Muammer AS BB.ler alındılar.

Bu suretle onikimahfilin (38) murahhas ile temsil edilmiş olduğu tesbit edilerek murahhas müşavirleri Büyük Mahfil nizamnamesinin yirmi dördüncü maddesinde yazılı yemin metnini okuyup imzaladılar. Bundan sonra nizamnamenin yirminci maddesinde zikri geçen daimi heyeti teşkil edecek vazifedarların intihabına iştidar olundu.

Yüksek Şura idare encümeninde bulunanlar Gran Lojda murahhas kala bileceklerinden,ancak idare encümeninden istifa etmedikce Gran Loj daimi heyetinde vazife alamıyacaklarını riyaset makamından beyan edildi.

Nizamnamenin yirmi yedinci maddesi gereğince vazifedarların her birini için ayrı ayrı rey puslaları dağıtılarak intihabata başlanıldı.

Büyük üstadlık için namzetlikleri kabul edilen Mustafa Hakkı Malçoca ve Cemil İpekçi BB.ler için yapılan ilk seçimde mutlak ekseriyet hâsıl olamadığından baloteja mecburiyet hasıl olarak yapılan baloteaj neticesinde mevcuda nazaren on dokuzar müsavi rey almış oldukları dan nizamnamenin yirmi sekizinci maddesi mucibince aralarında çekilen kur'ada Mustafa Hakkı malçoca B.in Büyük üstad seçilmiş olduğu riyaset makamından sütunlara ilân edilmiş ve şerefine üç müselles alkış yapılmıştır.

Diger vazifedârlar için dahi ayrı ayrı puslalar dağıtılmak suretiyle yapılan seçimlerde Büyük üstad Muavinliğine (27) yirmi

TÜRKİYE YÜKSEK ŞÛRÂSI
SUPRÊME CONSEIL DE TURQUIE

yedi reyle Dr. Fethi Erden, Birinci Büyük Nazırlığa (22) reyle Celâl Oget, İkinci Büyük Nazırlığa (25) rey ile Yusuf Ziya Erden, Büyük Hatiplîğe (33) reyle Dr. Şükrü Nazım Timur, Büyük Kâtiblîğe (33) reyle Târik Ziyal, Büyük Hazinedarlığa (33) reyle Jak Enegran, Büyük Emini Hasenatlığa (25) reyle Arman Hocne, Büyük Muhakkiklîğe (23) reyle Nazmi Duhani, Büyük Teşrifatçılığa (28) reyle Cevdet Casuli, Büyük Muhafızı dahilîliğe (28) reyle Hamza Rüstemoğlu BB-ler intihab edildiler.

Hizmetmemiz yirmi yedinci maddesi gereğince Reyi işgari ile Nezadenkiyan B« Hâtip, Dr. Ahmetvenalb Em« Bas.,/Necip Hamza B« Em« Bas«,/İsmail Kenan Sunel B« Muh.,/Ruhi Vamık Girgin B« Teşkelodi Laskari B« Muh«Da« muavinliklerine seçildiler. Kâtip muavininin intihabı tehir edildi.

Yeni vazifedârlar gereflerine üç müselles alkış yapıldı.

Seçimler neticesinde riyaset mevkiinde Bulunan BB«BİLÂ« MİM. Kemal üstad Büyük Üstadlığa seçilen Mustafa Hakkı Balgacı B«in çâlışmasında mesbuk olan gâyide hizmetlerini yâd etmeğle beraber daha evvel kendisi eski Mısriki âzamın üstadi âzamlığından çekildiğinde muavini olmak hasebiyle birinci mütrakayı Mustafa Hakkı BB« tevdi etmiş olduğu gibi bu defa da aynı vazifeyi yerine getirmiş olmasından duyduğu sevinci belirtmiş ve takdirkâr beyanatta bulunarak Büyük üstadı mevkiine is'ad eylemiştir.

BB« BÜ« Â« Yüksek guranın kâhkimiyeti altında bir (Büyük Mahfil) Gran Loj tesis edildiğini bildiren Patenti ve birinci mütrakayı Büyük üstad Mustafa Hakkı B«e tevdi etmesile Yüksek Şura hâlinde idare edilen Mübtedi celsesi Büyük Mahfil heyeti umumiyesi olarak devam eylemiştir.

Büyük üstad Ha« BB« âmirin cemilekâr beyanatına samimi şükranlarını sunmağla beraber bu mevkie intihabedimek suretiyle BB«le-

TÜRKİYE YÜKSEK ŞÛRÂSI
SUPRÊME CONSEIL DE TURQUIE

rin göstermişlikleri sevgi ve itimada kâyik olmağa çalışacağını ve bu mühim vazifede ancak bütün BB«lerin müsâhereti ile muvaffak olabileceğini söyledi ve diğer vazifedârlar da Büyük üstadın daveti üzerine mevkilerini aldılar.

Bundan sonra Ha« BB« ü« Mim. Kemal üstad söze başlayarak : Muhterem Deleğe kardeşlerim, hepinizi ve şahsınızda bütün Türk Masonlarını Yüksek Şura ve şahsın manına selamlar ve mason âdabına göre kucaklarım.

Bugün Türkiye masonluğu tarihinin en mes'ud günlerinden birini yaşıyoruz. Çünkü çekilen ıstırapları müsâinin kurunluklarına gömen mes'ud bir devrin bir günümü daha idrak etmiş bulunmağla bahtiyarız. Gelip geçen hâdiselerin hasin safhalarını Mason tarihinin dere verem sahifelerine ter ederek ileri hamlelerle Türk Masonluğuna gerefli bir istikbal hazırlayan bir günün eşiğinde bulunuyoruz. Muhterem Deleğe üstadlar:

Memleketimizdeki teşkilatın en buhranlı fâsılarında bizsat içinde yaşamış ve bu günün doğuşunda fiili hizmetleri doleyısiyle en büyük gerefli hisseleri olması tabii bulunmuş olan sâti üstadanelerîyle birlikte bütün Türkiye masonlarını ve onların temsilcisi bulunan siz deleğe kardeşlerimizden tebrik etmeğle bahtiyarım.

Muhterem Deleğe üstadlar: Bir mason ôdeliyenasının bir (Üran - Loj) tesis etmesi hiç şüphesiz tabii ve mevzuata uygun bir teşebbüstür. Fakat hakiki manasiyle onu yaşatmak, çalışmalarına şuurlubir istikamet vermek ve kudsi bir ideâlin realizasyonu davasında sabr, tehammül ve cesaret göstermek tesisinden daha güçtür.

Muhterem Deleğe kardeşlerim:
Hep biliyoruzki bugünkü dünya buhranları ve şartları içinde takdiraziz muhitlerede çalışan bütün dünya Mason teşkilâtının geçird-

TÜRKİYE YÜKSEK ŞÛRÂSI
SUPRÊME CONSEIL DE TURQUIE

iği ve geçirmekte olduğu usumi siyasî ve moral sarsıntılardan hiç şüphesiz Türkiye Masonluğu da müteessir olmuştur. Fakat Türkiye Masonluğu, sebeblerinin imhâsını tarihe terk ettiği bu sarsıntıntesirine karşı insanlık davasında sabr ve tehammülle, ümid ve cesaretle mukavemet etmiş, kendini hasin bi moral iflâsından koruya bilmiştir.

İşte bugünkü mesud netice, yerine matuf ve masruf olan bu azm ve irudenin bir tecelliesi ve sizlerin bu ruhi vasıflarınıza ve fikir temanidüne medyun olduğumuz bir eserinizdir.

Muhterem Delegeler: İnsanlık davasında'insanlık hizmetlerinde manevi en gerefli fakat mesuliyetli bir vazife almış bulunan bir teşekkülün bu sâhada faaliyetinigeniletebilmesi ve bu sayede daha müfid olabilmesi için Rit esaslarına uygun bir sistem içinde teşkilatlandırılması zaruri idi. İşte bu mülahaza ile Yüksek Şura kendi hâkimiyeti altında üç derecede çalışan Locaların federasyonunu yani (Büyük Mahfil - Grand Loj) tesisini lüzumlu görmüş ve ittifakla kararını vermiş'resmen tesis ve is'adını yapmak üzere siz deleğe üstadları bu toplantıya davet etmiştir. Kanuni usul ve hukûmlere göre formalitesi ikmâl edilmiş bulunan (Grand Loj) bu günden itibaren teessüs etmiş bulunuyor.

Muhterem Deleğe üstadlar: Bu tesisin şimdiye kadar geçiktirilmiş olması hakkındaki tereddüdünüzi izale mahsadiyle bu teehhurun bazı siyasi mülahazalardan ileri geldiğini söylemeğle iktifa edeceğim. Hep takdir edersinizki uyanıştan sonra Türk Mason teşkilâtınınbaşında mes'ul olarak bulunan Yüksek Şura hâkimiyeti altındaki bütün kademelerin fikri sâhalarda istiklâl ve hurriyetine tamamen hürmetkâr kalmış olmağla beraber demin arsettiğim gibi bu dakikada ihsânın yerinde bulmadığım siyasi mülahazalarla müsaid bir zamanı beklemiş ve ve kendine mahsus bir çalışma sisteminin mukayyed metodları çerçevesi içinde kalmağa zaruri görmüştür.

TÜRKİYE YÜKSEK ŞÛRÂSI
SUPRÊME CONSEIL DE TURQUIE

Muhterem Deleğe kardeşlerim:

Bu münasebetle ilave edeyimki tevsi edilmiş bulunan nizamnamesine göre idari otonomisine kavuşmuş olan (Grand Loj) bundan böyle Türkiye Masonluğuna daha geniş ve ğümullu hizmetler ifa edeceğine inanıyoruz. Milli davalarımızda memleket hizmetlerine mevzuatın başında yer veren bir teşekkülde sevgi ve temanüd fikir ve ruhi ile çalışacak olan Grand LojeYüksek Şura daima yardımcı olacak' neş'esi kadar ıstırabımı daomunla birlikte paylaşacaktır.

Muhterem Deleğe Kardeşlerim:

yine bu vesile ile ve her geyden evvel tekrar edeyimki Türkiyede tecessi ve inkisama tehammülü olmayan tek bir Masonluk vardır. bu teşekkülü şimdiye kadar birlik halinde yaşatan ruh ta kardeşler arasındaki sevgi ve temanüd fikrinin hakimiyeti ve müşterek bir ideâl ile tek bir gâye önünde birleşmiş olmalarıdır.

Şimdiye kadar infial'intikam ve ihtiras gibi Masonî ve insanî olmayan duygularla kirletilmemiş bir teşekkülün bundan böyle de sâf ve temiz kalacağından endişe etmiyoruz. Türkiye Masonluğu hayatı boyunca bir çok buhranlar geçirmiştir. ve geçirebilir. fakat şimdiye kadar bir ideâlizm buhranı geçirmemiştir ve geçirmeyeceğini ümid ederiz.

Muhterem Deleğe Kardeşlerim:

İnsan zekâ ve kudretinin tabiatın sırlarını açan bir anahtar olduğuna inanmış olan Masonların localarında gayemizin realizasyonunda mühim bi vesâite olan bu sâhalara inhisar ettirilecek fikir münakaşa ve tartışına kıymet vermeleri lazımdır. fakat disiplinsiz ve ihtirasla mücadelerde bir enerji ruhi ve tehlikesini daima hatırlamalıyız. Bunun içindirki kuvvetler nisbi'gayret ve enerjilerimiz vazifeler temanüd ve ehemği içinde disiplinli ve ancak gâyeye masruf olmalıdır.

U.T.O.S.A.A.G.I.

TÜRKİYE YÜKSEK ŞÛRÂSI
SUPRÊME CONSEIL DE TURQUIE
DU 33.e ET DER.e DEG.é RIT.e ECOS.e ANC.e ET ACC.e

Kardeşlerim: İhtiyar bir mason sıfatiyle tecrübelerin verdiği bir emniye ile bir noktaya daha işaret etmekten geçmeyeceğim.

Büyük meş'ud ve müemmen bir istikbâli hazırlamak olan çalışmalarımızda tedbir ve basireti ve zamanın siyasi icablarını göz önünde bulundurmak teşekkül için zararlı olabilecek taşkın ve heyecan verici hareket ve düşünüşlerden kaçınmak lüzumunu bugün dahi duymaktayız. bugünkü şartlar altında düşünüşlerimiz ârasında faydalı veya hiç olmazsa tehlikesiz olanları seçmek hususunu önemli görmeliyiz.

Muhterem Kardeşlerim: Türkiye Masonluğu ufkunda bir Grand Loj güneşi doğdu, ve bu günden itibaren siyasiyle ufkumuzu aydınlatacaktır. artık bu ândan itibaren tarihinin ilk sahifesini yazmağa başlıyorsunuz. sâf ve asil insanlık davalarında SÂ. AZ. KÂ. huzurunda yapacağınız duanızın makbul kabulünü dileyerek sözlerimi bitiriyorum. demiş ve bundan sonra celseye usul ve merasimi mutade ile nihayet verilmiş ve muvakkat mülâzimler Bü-ler gereğince Yüksek Şura tarafından tertib edilen geç toplantısında hazır bulunmak üzere ayrılmışlardır.

Hâ. Umu Bü. Hâ.	Ü.M. Hâ. Bü. Â.	Kâ. Umu Bü. Kâ.
Ferid Zühdi Örücü	MİM.Kemal Öke	Muhib Kuran

Aslına Mutabıktır.
Umu Bü. Kâ.

U.T.O.S.A.A.G.I.

TÜRKİYE YÜKSEK ŞÛRÂSI
SUPRÊME CONSEIL DE TURQUIE
DU 33.e ET DER.e DEG.é RIT.e ECOS.e ANC.e ET ACC.e

N. I İDEAL MAHFİLİ

Kadim ve makbul İskoç Ritinin esaslarına ve Türkiye Yüksek Şurasının nizam ve kararlarına ve Büyük Mahfilin kendi nizamnamesi hükümlerine uygun olarak vereceği kararlara riayet edeceğimize yemin ederiz.

İşbu teahhütnameyi 28 OCAK,1951 tarihinde akdolunan resmi celsede imza eylediler.

Murahhas	Murahhas	Murahhas
×Mecdi Ali Akasya	Reşid Çavdar	Yusuf Ziya Erdem
Murahhas Sadık Bigat		
Mülazim	**Mülazim**	**Mülazim**
Fehmi Fındıkoğlu	Yakup Çelebi	Hüseyin Salor

403.01/100
T.B.L. Arşivi
A.402

S.A.K.Ş.C.

U.T.O.S.A.A.G.I.

TÜRKİYE YÜKSEK ŞÛRÂSI
SUPRÊME CONSEIL DE TURQUIE
DU 33.e ET DER.e DEG.e RIT.e ECOS.e ANC.e ET ACC.e

Türkiye Yüksek Şurasına Tâbi

BÜYÜK MAHFİL

Nizamnamesi

T.B.L.
ARŞİVİ

İSTANBUL

30/9/950

U.T.O.S.A.A.G.I.

403.01/1423
T.B.L. Arşivi

TÜRKİYE YÜKSEK ŞÛRÂSI
SUPRÊME CONSEIL DE TURQUIE
DU 33.e ET DER.e DEG.e RIT.e ECOS.e ANC.e ET ACC.e

(TESİS BERATI)

İSTANBUL VÂDİSİNDE VE TÜRKİYE CUMHURİYETİ MEMLEKETLERİNDE KAD.e VE MAK.e İSK.e RİTİNİN NAZIMI BULUNAN TÜRKİYE YÜKSEK ŞÛRÂSI TARAFINDAN,MERKEZİ İSTANBUL VADİSİNDE OLMAK VE MESAİSİ AYNİ RİTE MENSUP REMZİ ÜÇ DERECENİN İDARİ İŞLERİNE MAKSUR VE MUNHASIR KALMAK VE YÜKSEK ŞÛRÂNIN 30 EYLUL,1950 TARİHLİ CELSESİNDE KABUL EDİLMİŞ OLAN NİZAMNAME HUKÜMLERİ DAİRESİNDE ÇALIŞMAK ÜZERE BİR (BÜYÜK MAHFİL-GRAND LOJ) TESİS OLUNMUŞTUR.

BÜYÜK MAHFİL KAD.e VE MAK.e İSK.e RİTİNİN ESASLARINA VE TÜRKİYE YÜKSEK ŞÛRÂSININ NİZAM VE KARARLARINA TEVFİKAN FAALİYETE BAŞLAYACAK VE KENDİ NİZAMNAMESİ HUKÜMLERİNE GORE HAK VE SALAHİYETLERİ HAİZ OLACAKTIR.

İŞBU TESİS BERATI 28 OCAK,1951 TARİHİNDE TANZİM VE BUYUK MAHFİLE TESLİM OLUNMUŞTUR.

UM.e BÜ.e KÂ.e	P.M.e.HÂ.e.BÜ.e.Â.e.

İKİ YAPAY KÜRE

Jerry MARSENGILL
Çevirenler: Altuğ SEMİZ,
Bahadır KABACAN,
Özer GÜLCE

The pillars which appear in almost every lodge room are surmounted by large globes. These pillars are intended to symbolize the two brazen pillars which stood on the great porch of King Solomon's Temple. Then why does it necessary to place these globes, which are definitely modern symbols. What was the original shape of these pillars? Since when these pillars and their surmountations have been a part of the teaching of Freemasonry? The author discusses on these questions and gives a brief history of the pillars in lodge rooms.

Ülkenin hemen her yerinde tüm localarda yer alan ve ikinci derecenin çalışmalarında önemli yer tutan sütunlar geniş küreler ile taçlanmışlardır.

Yerkürenin bir kısmı ve gök kubbeden ibaret olan bu küreler yeni tekris olmuş Masonlar kadar uzun süredir kardeşliğin üyesi olanlar için de kafa karışıklığının bir nedeni olmaktadır.

Kardeşler sürekli sorarlar: Kral Süleyman'ın tapınağının büyük sundurmasını yerinde tutan iki çıplak sütunu sembolize ettiği söylenen sütunların üzerinde, kesinlikle modern bir sembol olan bu kürelerin bulunması Masonik öğreti açısından neden gerekli görülmektedir?

Daha bu soruya tatminkâr bir cevap almadan ikinci soru akıllara gelir; "Bu sütunların orijinal şekli nasıldı?" İkinci soru ilkinin yanıtını da içermekte olup, burada onu açıklamaya çalışacağız. Görünüşe göre (bir varsayım olarak) günümüzdeki mevcut sütunlar geçmişteki orijinal sütunlarla aynı şekildedir.

Aynı tip ve şekilde olan bu sütunlar Fenike ve Mısır tapınaklarında bulunan sütunlardan önce de vardı. Benzer şekillerdeki sütunlar başka pek çok yere de dikilmişlerdir. Bu sütunlar, Tesniye XII'de de geçer; okuduğumuzda onların Tanrının açık emri ile yıkılıp yok edildiklerini görürüz.

Tapınakların önüne veya önemli yerlere dikilen bu sütunlar şüphesiz fallik (erkeklik organına işaret eden) sembollerdi. Şekilleri nedeniyle böyle değerlendirilmeleri su götürmez bir gerçektir. Bizim gösterimlerimiz de aynı sembole işaret eder.

Fallizm antik çağ insanının ibadetinde, günümüzün daha ilkel insanlarının ibadetinde olduğu gibi, önemli bir yer işgal etmiştir. Fallizm sadece bereketli hilal bölgesinin (Mezopotomya, Fenike, Nil Vadisi hilali; Ç.N.) putperestleri için değil, İsrailoğullarının tanrılarına ibadet edenler tarafından da bilinirdi. Mackenzie'nin Royal Masonik Ansiklopedi'de belirttiğine göre, Yahudi geleneğinde tapınağın yapım, çalışma ve tamamlanmasına Kral Süleyman adına fallik törenlerle yapılan ibadetler de eşlik etmiştir.

J.S.M. Ward kardeş çok ilgi çekici ve yaratıcı "Hiram Abiff kimdi?" adlı teorik çalışmasında, bu sütunların net bir şekilde fallik sembol olduğunu açıkça belirtmektedir. Ward kardeşin açıklamaları, Tapınak binasının yapımından bu yana sütunların şeklinin değişmediği teorimizi kanıtlama eğilimindedir. Modern ritüelistler küreleri o orijinal halleriyle kullanıma hazır gördükleri için üstlerine sadece kendi isimlerini kazımışlardır.

Yukarıdaki teorinin doğruluğunu gösteren bir diğer şey de, erkek prensibi tipleyen fallik sembollerin dikilmesi ile erkek tip tanrıya bağlılığını göstererek ibadet eden insanların eğilimidir. Sadece erkek tanrılar değil, bazı ülkelerin erkek kahramanları da böylece onurlandırılır. Bunun modern bir örneği "ülkesinin kurucu babası" diye adlandırılan George Washington adına dikilen Washington anıtıdır. Bu heybetli granit dikilitaş kuşkusuz bir fallik semboldür. Sonuç olarak maskulen tip bir Tanrıya ibadet eden Yahudiler, onların her şeye gücü yeten erkek tanrısını sembolize etmek için temsilen maskulen organı kullanmışlardır. Ayrıca Tapınağın inşa edildiği sırada, Moriah Dağının yanındaki özel yerlere de, popüler Kenan üreme tanrıları Baal ve Astarte'ye ibadet amacıyla aynı tip ve yapıdaki sütunlar dikilmiştir. Böylece amaçlarının genel hatlarını belirlemişken, Spekülatif Masonların öncüsü olan bu kadim bina yapıcıları acaba bu küreleri neyi sembolize etmek için kullanmışlardır? Öncelikle tepede pirinç topuzlar şeklinde görülen küreler aslında sembolik locaların öğretilerinde görülen

kısım ya da başlıklardır. Modern Masonluk bu başlık ve parçaların sütunların gerçek parçası olduğunu ancak kürelerin sütunların üzerine sonradan konulmuş olduğunu varsayarak yanılgıya düşmektedir.

Birçok ritüelik çalışmada, "Sütunlar daha geniş topuz veya küre ile taçlanmıştır" diye açıkça ifade edilmektedir. Topuz kelimesi bu bağlamda ileri derecede önemlidir. Topuz bir mimari terim olarak Parker tarafından Mimarlık Sözlüğü'nde (sayfa 365) "küresel bir formun süslemede kullanılması" olarak tanımlanmaktadır.

Sütunların üzerindeki bu iki topuz İncil yazarlarının 2 Tarihler IV:13 ve 1 Krallar VII:15 de "Zanaatkârlar sütunların üzerine erimiş pirinçten iki başlık döktü" şeklinde açıkladıkları topuzlardır.

Bazı erken dönem Masonik öğrencilerin yazıları veya benzer şekilde İbranice metinleri hatalı tercüme etmiş bazı kişiler, bu topuzların sütunların entegre bir parçası olmasından ziyade sütunların tepelerine yerleştirilmiş oldukları fikrini öne çıkarttılar. İbranice bir sözcük olan caphitorim , "bölüm" veya "kısım" diye yanlış tercüme edilmiştir. Haham Solomon, kendi yorumunda, bu kelimeyi doğru bir şekilde tercüme etmiş ve "büyük bir küresel vücudu simgeleyen topuz " ya da modern bir ifadeyle "dünya" olarak yorumlamıştır. Caphitorim kelimesi genellikle küresel bir şekle sahip büyük yapay bir narı işaret edecek şekilde tercüme edilmelidir. Josephus, "Antiquities" adlı eserinde edebi İbraniceyi kullanmış ve bu caphitorim kelimesini, bölüm yerine topuz veya küre olarak çevirmiştir. Hatta Josephus tercümelerinde, chapiter kelimesini topuzu ifade etmek için kullanmıştır ve şu not eklenmiştir: "Birbirine dökümlü topuzlar, zambak çalışma, sütunların üzerinden beş arşın yükseltilmiş, yuvarlak - iç içe örülmüş küçük palmiye, pirinç metalinden, zambaklarla çevrilmiş olup ayrıca etrafında bunlara iki sıra halinde asılmış 200 adet nar mevcuttur". (Flavius Josephus eserleri; Porter and Coates, William Whiston A.M. 1892 tarafından Yunancadan tercüme). Bu da gösterir ki topuzlar ayrık bölümler olsaydı sütunlardaki süslemeler kürelerin yüzeylerinde olurdu; mevcut kullanımda olduğu üzere altında değil.

Lightfoot, bu başlıkların aslında birer küre oldukları teorisiyle hemfikirdir. O, bu başlıkların "Büyük bir oval, beş arşın yüksekliğinde ve sadece sütunların üzerinde oturan değil, aynı zamanda taçlandırılmış ve dağıtılmış çiçeklendirilmiş, sütunlardan da daha geniş" olduğunu ifade eder.

Bu ifade ve teoriler doğru olmakla birlikte sütunların üzerindeki topuzların bugünkünün aksine üstü harita ile işlenmiş değil sade birer küre olmaları gerekirdi. Dünyanın İbrani modeli küre değil de, Kral Süleyman mabedindeki kutsal çadır ya da modern sembolik loca örneklerindeki gibi dikdörtgen şeklinde olduğundan, sütunların üstüne bu haritalı kürelerin Kral Süleyman zamanında yerleştirilmiş olduğu teorisini üretmek için bir sebep yoktur. Daha ziyade farklı kavramları sembolize etmek için kullanılmış olabilirler. Dünyayı anlatan Mısır hiyeroglifleri de bunlardan biridir. Dünyayı tanımlayan Mısır sembolü kanatlı bir küre olup, İşaya peygamberin ifadesiyle Mısır "kanatlar tarafından gölgelenmiş diyar"dır. Bu aslında Eski Mısırlıların dünyanın şekli konusunda bir fikre sahip olduğu anlamına gelmez. Kadim halkların çoğu gibi onlar da, dünyanın dört köşeli, düz ve limitli sınırları olduğuna inanırlardı. Fakat dünyayı sembolize etmek için kanatlı küre hiyeroglifini kullandıklarından, büyük bir ihtimalle bu küresel süslemelerin biri veya ikisi bu kavrama işaret etmek üzere kullanılmıştır.

Diğer bir gelişmiş ancak ispatı pek mümkün olmayan teori ise şudur: Sütunlar Fenike ve Surlu ustalar tarafından tasarlandığına göre bu topuz şekilleri Babil'in dünyayı ve gökleri göstermek için kullandıkları sembollere işaret etmektedir.

Enuma Eliş'te (Babil Yaratılış Mitolojisi) gökyüzü ve yeryüzü kavramı dairesel şekillerle ifade edilmiştir, ancak gökyüzü ve yeryüzünün tamamı büyük kristal bir kürenin içinde yer almaktadır. Başka pek çok kişi kristal bir kürenin düz bir dünyayı, yıldızları, güneşi ve ayı içerdiğine inanırdı.

Mackey'in National Freemason dergisinin 1873 Aralık sayısında W.L. Fawcette imzalı bir makalede şöyle denmektedir: "Bu sütunlar Sur kökenlidir ve ikisi de küresel şekilli olan Güneş ile Ay'a tapınmayı sembolize eder". Neredeyse aynı teori "Builder" dergisinin 1922 Mart sayısında William B. Bragdon adlı kardeş tarafından da ileri sürülmüştür.

Builder'ın 1923 Ekim sayısında Jerome B. Frisbee imzalı ve "Pirinç Sütunlar" isimli makalede sütunların yeniden inşa edilmesi resmedilmiş; topuzlar sade ve süslemesiz olarak betimlenmiştir.

Mackey'in kendisi de aynı teoriyi savunmuştur. Hürmasonluk Ansiklopedisi'nde şöyle der: "Süleyman Mabedi'nin sundurmasındaki sütunlar Mısır Mabetlerinden kopya edilmiştir ve yuvarlak kısımları dünyevi ve göksel küreleri temsil etmektedir; bugün kullandığımızdan farklı olarak üstlerinde haritalar olmadan".

Bu teoriler doğru olsa da olmasa da yeterince mantıklıdır, çünkü küre biçiminde bir dünya kavramı önce M.Ö. yaklaşık 340 yılında Aristo tarafından, sonra da M.Ö. 129 yılında Ptolemy tarafından öne sürülmüştür.

Dünyanın küre şeklinde olmasıyla ilgili en eski fikirlerin, M.Ö. 960 yıllarında inşa edilen Süleyman Mabedi'nin yapımından yaklaşık 600 sene sonra ortaya çıktığına göre mabedin sütunlarının üstündeki topuzlarda küresel haritaların yer aldığını varsaymak için hiçbir sebebimiz yoktur.

Öte yandan bu sütunlar ve gökyüzü ile yeryüzünün şeklini sembolize eden bu iki küre fikri asırlardır Masonluk mirasına girmişse bu sembolik gösterim üstüne mevcut dünyevi ve göksel haritaları resmetmek küçük bir değişikliktir.

Bu sütunlar ile sütunların tepesindeki küreler her daim Hürmasonluk öğretisinin bir parçası olmuştur; Masonluğun kökenlerinin izi nereye dek sürülüyor olsa da.

Örneğin, J.Finlay Finlayson'un "Semboller ve Masonluk Efsanesi" (George Kenning ve Oğulları, Kingsway, W.C) kitabının ekinde şöyle belirtilmektedir: 1161'de yapılan Fransa'nın Poitiers şehrindeki Notre Dame Kilisesi'nin dış cephesinde, Jachin ve Boaz isimli iki sütun vardır. Aynı zamanda biliniyor ki, 13. Yüzyıla tarihlenen Wurmburg'daki katedralde de bu iki sütuna ilişkin oymalara rastlanmıştır.

1650 Wilson elyazmasında, iki büyük sütuna referans vardır. Birisi mermer, diğeri tuğla olan yapı üzerinde Masonluğun anayasası işlenmiştir. Bu işleme Lamech efsanesine dayanmakta ve bu daha eski bir elyazmasından kopyalandığı için de sütun fikrinin oldukça eski Operatif Masonluğa dek uzandığı söylenmektedir. Açıkça görülmektedir ki, iki sütun kavramı Operatif Masonluktan miras olarak gelmekte, sembolik kökenleri Operatif Masonluğun kökenlerine paralellik arz etmektedir; Operatif Masonluktan Spekülatif Masonluğa dönüşüm sürecinde ise iki sütun çok önemli birer sembol olarak taşınmıştır.

Büyük olasılıkla William Preston'ın, sütunların üzerine işlemeli bu küreleri ilk yerleştiren kişi olduğunu söyleyebiliriz.

Aralık 1963 tarihli Philalethes Dergisi'nde, Alex Horne (San Fransisco) Oliver'a işaret etmekte, "Dr. Geo. Oliver bize 18. yüzyılda kardeşlerin odanın ortasında duran uzunca bir masayı kullandıklarını… Ve bu masanın ortasında 18 inçlik bir çift küre bulunduğunu söylemektedir" der. Bu masalar Kadim ve Modern Büyük Locaların Birleşmesi (1813)

ile beraber ortadan kalkmıştır. Muhtemeldir ki, bu küreler kalıcı olarak sütunların üzerine bu dönemde taşınmıştır. (Bkz. Loca Kitabı syf. 98-99)

Mackey Ansiklopedisi, sembolik sütun fikrinin Masonluğa Hutchinson tarafından getirildiğini belirtmektedir. Preston fikri genişletmiş, konferanslarına eklemiş, ateş sütunu ve bulut sütununun Masonluğun parçası olduğu fikrini ortaya koymuştur. Preston birçok eski fikri özümsemeye çalışmış, her zaman başarılı olamasa da, onları modern kavramlara dönüştürmeye çalışmıştır. Öte yandan, orijinal kavramı bozmadan, sütunların üzerine topuz yerine küreleri koyma fikrinin Preston'a ait olduğuna en iyi kaynak Ağustos 1940 tarihli Texas Büyük Locası Dergisi'ndeki şu cümledir: "Sütunların üstüne topuz yerine kürelerin yerleştirilmesi ilk defa 18. Yüzyılın ikinci yarısında Preston ve çağdaşları tarafından gerçekleştirilmiştir; locayı bir öğrenme okuluna dönüştürmek amacıyla".

Bu cümle ifade ettiği anlamda değerlendirilebilir, çünkü konferanslarımıza ait sembollerin pek çoğunun izi Masonluğun eğitici tarafını geliştirmeyi arzulayan Preston'a dek sürülebilmektedir. Sütunlar ve üzerlerindeki süslü kürelerin sembolize ettiği şeylerin daha önce topuz şeklinde yer alan küreler olduğunu büyük olasılıkla belirtebiliriz.

Sütunların üzerine yerleştirilen yerküre süslere ve bunların yaydığı varsayılan fikirlere bakarak, topuzları kürelerle değiştirmenin Hürmasonluğun kadim kavramlarının modernize edildiğini söylemek uygun olmaz. Daha ziyade sembolizmayı daha anlaşılır kılmak ve Masonlukta daha fazla ışık yaymak için en uygun ve anlaşılır şeylerin kullanıldığından bahsedilebilir.

(Philalethes Magazin, 1970)

(Philalethes Derneği'nin izniyle iktibas edilmiştir. Reproduced with the permission of The Philalethes Society. **philalethessociety@gmail.com**)

ÜLKÜ MABEDİ İNŞASI SÜRECİNDE VAR OLMAK: YÖNTEM

Faruk HAN

The author comments on how he comprehends Masonry and its objective and what does it provide to its members. How the EAs should be approached, what to expect and offer them. He emphasizes the importance of their contribution. Importance of being Freemason and having free lodges. He also shares his worries about the future regarding the current situation of the middle class, conflicting personal objectives and the objective of Masonry. Author concludes with a comment that 'Masonry did everything it can, it is the Masons who will take it further'.

Kardeşler arası paylaşımın, gelişim için en önemli yöntem olduğuna inanan bir Kardeşiniz olarak, insanı insan yapan değerlerin erozyona uğradığı günümüz ortamında, "Masonluğun amacı olan Ülkü Mabedi inşası sürecinde etkin olarak nasıl var olabiliriz? Bu zorlu sürece nasıl katkıda bulunabiliriz? İnsan ömrünü aşan bu süreçte Masonların izlemesi gereken yöntem ne olabilir?" gibi konuları tartışmaya açmak üzere bu yazıyı kaleme almak istedim.

Konuya, Masonluğu ve Masonluğun çalışma yöntemini nasıl algıladığımı paylaşarak girmek isterim.

Kanımca Masonluk bir ahlâk sistemidir. Yaşamanın her alanıyla ilgilidir. İnsanı merkez alır. İnsandan yola çıkarak insanlığa ul**aşmaya ve evrensel değerlerin hâkimiyet sürmesine odaklanır**. Felsefesi hümanisttir, taşıyıcısı tarih boyunca birçok coğrafyada özgürlükçü ve aydınlanmacı akımların destekçisi olarak görülen orta sınıftır. İçsel yolculukla başlar, kollektif çabayla gelişir, temessülle olgunlaşır, temsil ile topluma aktarılır. Bu anlamda uhrevi değil dünyevidir. Temelinde; insan onuru, ahlâk ve vicdan vardır.

Hedefi somuttur: İnsanın vicdani refleksinin alanını ve farkındalığını genişleterek, bireylerden başlayarak toplumun tamamına yayılacak adalet, eşitlik, özgürlük ve kardeş**lik temelli bir yaşam tarzını hâkim kılmak.** Sistemini oturttuğu ayaklar, insanın insan olmak hasebiyle içinde bulundurduğu değerlerdir. Gücü de buradan gelir. İşe, kabul ettiği üyelerini **evren içerisindeki nedensellikleri ile yüz yüze getirerek** başlar, yani '**Neden varım?**' sorgulamasını tetikleyici olarak kullanır. Kanımca hakikati arama yolculuğu da bu soruyla başlar.

Masonluğun neyi hedeflediği somut ve net olduğuna göre gelin bu hedefe ulaşmak için Masonluğun ve üyelerinin nasıl çalıştıklarını irdeleyelim. Hedefimize ulaşmak noktasında bir yetersizlik veya atalet görüyor isek -ki bu zaman zaman Kardeşlerimiz tarafından dile getirilmektedir- temel, yani Masonluk sağlam olduğuna göre, Masonlar olarak üzerine birlikte inşa etmeye çalıştığımız binayı konuşmamız, eksik yönlerini tartışmamız sanırım en doğru yol olacaktır.

Kâinatta her şey kendini asgari enerji ve azami düzensizliğe çekmek ister, yani entropiktir. Gelin görün ki Masonluğun bize koyduğu hedef **azami enerji ve asgari düzensizlik** gerektirmektedir. Bunun nasıl bir **kendimizi aşma mücadelesi** olduğu aşikârdır. Zaman içerisinde elbette ki dönemsel sıkıntılardan kaynaklanan düzensizliklerimiz olmuştur ve olmaya da devam edecektir. Ancak bu dönemleri atlatmak ve hatta daha da güçlenerek çıkmak için temelimizi, yani çalışma sistematiğimizi oturtmak ve içselleştirmek mecburiyetindeyiz diye düşünüyorum. Ülkü Mabedi İnşası sürecinde nasıl bir yöntem izleyerek var olabiliriz?

Masonluk yöntem olarak; üyelerine, bağımsız Localar vasıtasıyla bir çalışma ortamı hazırlamayı ve bir başlangıç noktası olarak da kendilerine yüzlerce yıllık birikiminin ürünü olan ritüelleri temin etmeyi benimsemiştir. Bundan ne bir fazlası ne de bir eksiği... Karşılığında üyelerinden beklentisi ise; sağlanan bu ortamda insanı insan yapan değerler üzerine çalışmaları ve toplumda insani değerlerin hâkim kılınması için yoğun şekilde çaba sarf etmeleridir. Masonluğun kendisini geliştirerek idame ettirebilmesinin ve her çağda, o çağın gereksinimleriyle barışık bir biçimde varlığını sürdürebilmesinin yolu, bu çabanın üyelerince sarfediliyor olmasıdır. Dolayısıyla, tahkikatlarımızda adaylara nasıl bir yere geldiklerini iyi anlatmak ve kendilerinden beklentilerimizi açıkça ortaya koymak durumundayız ki eksik bilgi ve yanlış beklentiyle yola koyulmasınlar.

Masonluk bir çatı kurumdur. Üyelerine sağladığı, yukarıda da belirttiğim üzere kendi kendilerini geliştirebilecekleri bir ortamdır. Bu ortamın hem beslenme kaynağı hem de birikimi diğer kuşaklara aktarım damarları Masonlardır. Beslenmeyi en iyi şekilde yapabilmek için toplumdan sadece iyi insanları değil, aynı zamanda **Masonluğu temessül edebilecek özellikteki iyi insanları** bünyesine katmaya çalışır. Topluma karşı görevlerini örnek olma yoluyla yerine getirebilmek için de temsil edebilme kabiliyetini arar. İşte bu sebepten ötürüdür ki; tekliflerimize en üst düzeyde özen göstermemiz gerekir.

Dünya tarihinde tek yönlü düşünce tarzını hâkim kılmaya çalışarak başarılı ve kalıcı olabilmiş hiçbir insan grubu yoktur. Sistemlerin özünü oluşturan fikirler ancak ve ancak karşıt düşüncelerin ortaya rahatlıkla konularak tartışılabildiği ortamlarda olgunlaşır ve sistemi yeni bir noktaya getirerek ona güç kazandırır. Masonluk işte bu ortamı sağlama anlamında bir çatı kurumdur. Masonluğun ilerlemesi, düşüncelerin özgürce ifade edilebileceği bir ortamın yayılması anlamına gelmektedir ki, bu da sonuçları itibarıyla tüm insanlığın yararınadır. Üzücüdür ki, günümüz koşulları altında, çok ihtiyaç olmasına rağmen, insanlığın önüne ciddi değerler bütünü koyabilen, Masonluktan başkaca pek te bir kurum yoktur. Bu sebeple çalışma yöntemimizin bu iddialı hedefi destekler durumda olması, enerjimizi ve ümidimizi en üst düzeyde tutmamız, önce kendimiz sonra da insanlık için büyük bir önem arz etmektedir.

Tekris edilerek aramıza katılan Çırak Kardeşlerimiz Masonik açıdan yola yeni koyulmuş olabilirler. Ancak birikimleri ile bizler için son derece değerlidirler. Onların bizlere katacağı dinamizm ve yaklaşımlar Masonluğumuzun geleceği açısından hayati önem taşımaktadır. Bu Kardeşlerimizin bir yandan hızla Masonluğun temel ilkelerini öğrenmeleri, diğer yandan da yaşamları boyunca elde ettikleri birikimlerini Kardeşlerine aktarmaya başlayabilmeleri için gerekli ortamı hazırlamak Locaların asli işlerinden biridir. Buna destek vermek de istisnasız tüm Kardeşlerin en önemli görevidir. Masonluğun toplam bilgi birikimi, Kardeşlerinin toplam bilgisi üzerine Masonluğun kaldıraç etkisiyle, -yani sağladığı ortamda üyelerinin yaptıkları çalışmalarla çoğalttıkları bilginin eklenmesi suretiyle- ortaya çıkan toplam bilgi kadardır. Bu birikimin, **Masonik yaşın az veya** çok olmasından bağımsız **tüm Kardeşlere süratle aktarılmasının** bizi hedefimize daha hızlı ulaştıracağı bir gerçektir. İşte bu sebepten ötürüdür ki 14 günde bir yapılan resmi toplantılarla yetinmemeliyiz ve Kardeşlerimizle paylaşımımızı artırabileceğimiz ortamları çeşitlendirmeliyiz diye düşünüyorum. Bilgi ve fikir alışverişinde

bulunabilmek ve **gelişmeyi geniş bir zemine** yayabilmek adına doğduğumuz Locanın üyesi olan Kardeşlerimiz dışındaki Kardeşlerimiz ile de sık sık bir araya gelmeliyiz. Bu, Kardeşler arasında iletişimin, paylaşımın ve yakınlaşmanın hızlandırılması için gereklidir. Unutmayalım ki bir vücudu oluşturan öğeler aynı anda farklı yönlere doğru hareket edemez. Madem ki bir hedefe doğru ilerliyoruz, yekvücut olarak, hep birlikte ve verimli bir biçimde ilerlemek durumundayız. Bunu ancak ve ancak Locaların entelektüel düzeylerinin beraberce yükselmesiyle sağlayabiliriz. Birlikte gerçekleştirdiğimiz yolculuğumuz boyunca, bir yandan düşünsel anlamda bireyselliğimizi korurken, öte yandan çeşitliliğimizi ortak değerler havuzunda eriterek bir bütünün ahenk içinde çalışan uyumlu ve dengeli birer parçası olmayı başarabilmeliyiz.

Özenle seçilen ve devamlı birliktelik ve paylaşım yoluyla intibakları sağlanan Çırak Kardeşler yaptıkları çalışmalarla bir yandan Kardeşlerine olan bağlılıklarını ve kuruma olan aidiyet duygularını sağlamlaştırırken diğer yandan da daha ilk günden itibaren Masonluk dünyasına katkılarını vermeye başlayabilmelidirler. Akla "Çırak **Kardeşler daha neyin ne olduğunu anlamadan nasıl ve neyi konuşacaklar? Kalfa veya** Üstat **olmadan katkı verebilmeleri mümkün mü?**" gibi sorular gelebilir. Bu noktada, Hür Mason ve Hür Masonlardan oluşan Hür Loca kavramlarını anlamak ve içselleştirmek büyük önem taşımaktadır.

Eğer bizler, aramıza yeni katılan Kardeşlerimizi, Masonluğun yazılı belgelerinde dahi yer almayan konularda, "**Bu böyledir!**" diyerek **kendi oluşturduğumuz dogmalarla** karşılar ve bir nevi tornadan geçirmeye çalışırsak, ne hür düşünceden ne de Hür Masondan bahsedebiliriz. Hür Masonların olmadığı yerde de Hür Localar olamaz. Hür Localardan oluşmayan bir Büyük Loca ise bırakın üyeleri vasıtasıyla tüm insanlar ve insanlık için bir Ülkü Mabedi inşa edebilmeyi kendi varlığını dahi sürdüremez ya da sürdürüldüğü düşünülen varlık aslında bir şey ifade etmez. 'Çırak Kardeşlerin en azından Kalfa olana kadar Masonik konularda mütalaa vermemesi tavsiye olunur' ibaresindeki, Masonluğun kendine has temel ilkeleri öğrenilene kadar belli bir zaman geçirmenin tavsiye edildiği ve **bu içerik kapsamında** anlamlı olduğuna inandığım uyarı bir yana, Masonluğun yazılı belgelerinde üyelerinin "şu veya bu süreyle susması gerekir" diye bir kısıtlama getirilmemiştir. Böyle bir sınırlama Masonluğun geleneklerinde de olamaz çünkü bu, Masonluğun özüyle, söylemleriyle ve çalışma sistemiyle çelişir. Masonun en önemli görevi hızla kendini yetiştirmek, edinmiş olduğu bilgiyi Kardeşlerinin çekiç seslerini dinleyerek edineceği Masonik bilgi ile birleştirerek bir

"Üst Yaşama" ulaşabilmek ve bunun paralelinde çevresine örnek olmaya başlamaktır. Eğer yeni Kardeş dikkatle seçildi ise zaten kendini bilecek, belli bir olgunluğa erişmeden Masonluğun esasları ile ilgili konularda yorum yapmadan önce ince eleyip sık dokuyacak ve muhakkaktır ki, Masonluktaki en önemli görevlerden birini üstlenen Rehber Kardeşi başta olma üzere tüm Kardeşleri ile fikir teatisinde bulunacaktır. Kalfa ve Üstat olduğunda dahi konuşmaktan çekinen Kardeşlerimizin varlığı bir gerçek iken, Çırak Kardeşlerimizin konuşmalarından sıkıntı duymamız açıkçası bana çok anlamlı gelmiyor. Kardeşlerimizin katkı verme çabalarını desteklemenin ötesinde **cesaretlendirmeliyiz** diye düşünüyorum.

"Üst Yaşama" demekle neyi kastettiğimi de kısaca açmak isterim: Bireysel ilişki ve toplumsal olaylara dair yaklaşımların insani değerler çerçevesinde temellendirilebilmesine katkı sağlayabilmek için, kişinin kendisini geliştirerek ahlâki anlamda yüksek bir düzeye erişmesi ve bunu insanlığın hizmetine sunmak amacıyla **fedakârlık temelli bir aşkınlık durumuna** ulaşabilmesi.

Masonluk, odağına koyduğu insanın her yönünü çok iyi bilen bir kurumdur. Yüzyılların birikimiyle malzemesini o kadar iyi tanımıştır ki tüm ritüellerini O'nun eksik ve sıkıntılı noktalarına dikkat çekecek şekilde hazırlamıştır. Dikkat ederseniz ritüellerde köşeli bir söylem yoktur. Bu anlamda Masonluk insanı kendi özgürlük alanıyla tamamen karşı karşıya bırakmış, yolculuğuna herhangi bir kısıt koymamıştır. Çünkü bilir ki, insanoğlu çerçevelerden çok hoşlanır ve kalıplara girmeye eğilimlidir. Tek başına birey olmak irade gücü gerektirir, makina dişlisi olmak kolaydır ve cezbeder. Ama unutmayalım ki makina düzeninde çalışma sistemini benimseyen topluluklar, kişiden eninde sonunda mutlak itaat ister ve bu, zaman içerisinde bir hayat tarzı haline dönüşür. Sanırım Kardeşlerime, "Masonluğun kesin olarak istemediği şey nedir?" şeklinde bir soru yöneltilse ilk verecekleri cevap, "İtaate dayalı hayat tarzını yaşayan ve yaşatan insanlar" olacaktır. Burada aklınıza muhakkak ki Üstadı Muhterem İs'ad töreninde bahsi geçen **itaat** sözü gelmiştir. Paragrafın sonunda bahsedeceğim üzere, törende ne anlamda kullanıldığını anlamakla beraber, açıkçası bu kelime kulağıma hiçbir zaman hoş gelmemiştir. Bir yorum; bu çatı altındaki itaat sevgi ve saygının bir sonucudur diyor, korkunun değil. Elbetteki korku bu çatıda altında konu dahi değildir. Ancak kanımca sevgi ve saygı da; birbirimizi tanıdıkça yani paylaştıkça yeşeren dolayısıyla katılımcı ortamlarda serpilen olgulardır. Bu sebepten ötürü Masonluğun aradığı ve arzu ettiği davranış şeklini riayet kelimesi daha iyi ifade etmektedir diye düşünmekteyim. Şahsi yorumuma göre,

itaat hangi duygudan kaynaklanırsa kaynaklansın sonuç olarak katılımcı olmayan, riayet ise katılımcı bir pozisyonu ifade eder. Riayet; uyma, saygı duyma, itibar etme demektir. Kanımca bu kavram, tüm sağlıklı birliktelikler için; karar aşamasına kadar olan sürece her türlü katkıyı yapmak ve sonrasında ortaya çıkan karara da gönülden uymak ve gereğini yapmak anlamında bir, uyma, saygı duyma, itibar etme durumunu ifade etmektedir. Üstadı Muhteremler Localarını yönetirlerken doğal olarak her Kardeşten en üst düzeyde katılım ve katkı beklerler. Süreçler bu katılımla tabana yayılır ve kararlar bu katkılarla şekillenirse, Kardeşler çıkan kararı, sonuçlarını ve yapılması gerekenleri içselleştirmiş olacak dolayısıyla kendilerini hem sürecin, hem de bir anlamda geleceğin parçası hissedeceklerdir. Böylece Locanın hayatiyetini devam ettirecek adımlar, herkesin ortak katkısıyla belirlenmiş yani riayet etme açısından sıkıntı hissedilmeyen adımlar olacaktır. Bu da Locanın yönetimsel devamlılığını ve geleceğini teminat altına alacaktır. Ben ayrıca, törende bahsi geçen itaat kelimesinden kastedilenin **düşünsel anlamda bir itaat beklentisinden ziyade kararlara uyma anlamında olduğunu** düşünüyorum. Eğer öyle ise yukarıda bahsetmiş olduğum yaklaşımla arzulanan zaten elde edilmiş olacaktır. Yok, eğer düşüncem yanlış, yani arzulanan şey harici hayatta sık sık kullanılan anlamıyla bir itaat ise çok başka şeyler konuşmamız gerekir. **Mason itaatkâr değil, sorgulayarak güvenilir bilgi toplayan, özgür insandır.**

Masonluk gelenekleri ile ayakta duran bir kurumdur. Yazılı olandan çok yazılı olmayan kurallarının olması belki de gücünün en önemli kaynağıdır. Gelenekler, bizi biz yapan ana unsurlardır ve uzun yılların tecrübeleriyle oluşmuşlardır. Bir nevi Masonik zarafetin vücut bulmuş halleridirler. İşte tam da bu noktada Locaların Doğuları çok önemli bir görev üstlenmektedir: Gelenekleri yaşatma ve daha da ötesinde günümüz gerçekleriyle geçmişin köprüsünü kurma sorumluluğu... Bu da ancak devamlı iletişim ve paylaşım yoluyla olabilir. Masonları bir aile olarak düşünürsek; nasıl ki bir ailede yeni kuşak dinamizmi, eski kuşak gelenek ve tecrübeyi temsil ediyorsa, Masonluktaki yönler de benzer işlev görürler. Aynı zamanda Masonlukta yeni kuşak azami enerjiyi, eski kuşak ise asgari düzensizliği temsil eder. Bu birliktelikten ideal bir eser çıkabilmesi için Masonluğun temel birimi olan Locaların içerisindeki uyumun tesis edilmesi hayati önem taşımaktadır. Bu uyumun oluşmasına ve korunmasına en üst düzeyde katkıda bulunmak da tecrübesi sebebiyle Loca Doğularının bir başka önemli görevidir. Doğuya düşen, bir nevi özel otorite olma davranış şeklinden uzak durarak, yönlere sevgiyle rehber olmaktır. Düşüncem odur ki; **bilgi** -özellikle bu çatı altında– **ayrıcalık değil sorumluluk**

getiren bir durumu ve konumu ifade eder. Bu sorumluluğun yükü de Masonik yaşları sebebiyle en çok Loca Doğularının üzerindedir. Yönlere düşen de Doğunun yıllar içerisinde oluşan akl-ı hikmetine saygı duyarak tecrübelerinden faydalanmaktır. Unutmayalım ki; bir Locanın gücü sadece ve sadece yönlerinin gücünün bileşkesi kadardır. Neticede nerede otururşa otursun, bu bitmez yolculukta tüm Kardeşler her daim Çıraktır ve o heyecanla çalışmalarına devam etmelidirler. Bu şekilde çalışamazsak daha önce belirttiğim vücut örneği her Loca özelinde geçerli olur ve o Locanın yolculuğu sıkıntıya düşer. Masonik yolculukta önemli olan sonuç değil süreçtir. Süreç içerisinde elde ettiği çok değerli bilgi birikimini nesilden nesile aktaracak dinamizmi kaybeden veya geleneklerinden uzaklaşan hiçbir Loca sağlıklı bir Masonik yolculuk yapamaz ve bunun doğal sonucu olarak da Hürlüğünü kaybeder. Unutulmamalıdır ki, Locaları geleceğe taşıyacak olan esas güç, istisnasız her Kardeşin yolculuğuna başladığı Kuzey ve yolculuğun devamında uğradığı Güney'den gelecektir. Yönlerin en üst düzeyde katkı verebilecekleri çalışma yöntemleri üzerinde düşünmemiz, Locaların her Kardeşten en üst düzeyde katkı alabilme ortamını sağlayabilmek için yaptıkları farklı uygulamaları incelememiz ve faydalı olduğu görülenleri genele yaymamız gerektiğine inanıyorum. Ayrıca düşüncem odur ki; bu konu Büyük Görevliler Kurulu'nun en önemli görevlerinden biri olmalı ve görev tanımının içerisine eklenmelidir.

Bir başlığı da Loca içi gündemlerimize ayırmak isterim. Bilginin, bilmenin, tartışarak bilgimizi süzgeçten geçirmenin, paylaşarak çoğaltmanın ve bu zor yolculuğu zevkli hale getirmenin yolu, çalışma gündemlerimizi çeşitlendirmekten geçmektedir. Tekrarlardan ziyade ufuk açıcı çalışmalara yönelmeliyiz ki Kardeşlerimiz tüm mesailerini fikri çalışmalara vermek ve bundan keyif almak noktasına gelsinler. Bu tarz yaygınlaştıkça başka ufuklara yelken açabiliriz diye düşünüyorum.

Masonluğun semboller ile düşünme yöntemini benimsemiş olması yukarıda açıklamaya gayret ettiğim çalışma şeklinin temelidir ve her daim yorum çeşitliliğine ulaşabilmek maksatlıdır. Unutulmamalıdır ki sonu olmayan bir süreçten bahsetmekteyiz. Bu süreçte, farklı düşüncelerden doğan zenginliği Masonluk temelinde tartışarak ortaya çıkarabilmek ve ortak amacımız olan tüm insanlar ve insanlık için Ülkü Mabedi inşası çalışmalarının hizmetine sunabilmek için ihtiyacımız olan en önemli şey **yorum çeşitliliğidir**. Eğer bizi bu çeşitliliğe ulaştırmayacaksa sembollerle düşünme yönteminin hiçbir anlamı kalmaz.

Şu konuya da değinmeden geçemeyeceğim: Bizim ana düsturumuz, her konuyu Masonik bir zarafetle ve avadanlıklarımızın temsil ettiği değerler

çerçevesinde tartışmaktır, sokakta konuşulan seviye, tarz ve içerik ile değil... Bunu sağlayabilmek için de, doğal olarak, hem Masonik hem de yaşamın diğer alanları ile ilgili bilgi birikimimizin bunu destekleyecek seviyede olması gerekir.

Masonluğun üzerinde yükseldiği temel kavram olan Kardeşlikten de bahsetmek isterim. Hedeflerimize ulaşabilmek için oluşturmamız gereken ortam ancak sevgi ve samimiyet temelli bir ilişki kurularak tesis edilebilir. Kanımca **sevgi ve samimiyet**, görünmeyen dördüncü sütun olan '**Kardeşliğin**' ana bileşenleridir. Locaların gelişebilmesinin yolu; bilgi edinme arzusunda olan, Kardeşlerine tevazu içerisinde yaklaşarak bilgisini aktarmaya çalışan, **samimiyetle ve bilgiye dayalı eleştiri** yapan ve öğrendiklerini **akıl süzgecinden geçirerek** değerlendiren üyelerinin sayısını artırmaktan geçmektedir. Kardeşlerimizden bilgi ve eleştirilerimizi esirgememeliyiz. Açıkçası bu yöntemden başkaca herhangi bir yönteme başvurmanın zaman içerisinde şeyh–mürit ilişkisi haricinde bir sonuç yaratması pek mümkün gelmiyor bana. Bu da Masonluğun değil başka türlü birlikteliklerin konusudur. Ne olursa olsun, sonuna kadar tartışmayı, **anlaşamamak üzerine anlaşma ön kabulünü** ve en sonunda da kol kola ayrılabilmeyi ana düsturumuz yapabilmeliyiz. Kardeşliğin gereği budur ve bu kurum her şeyden önce Kardeşlik kavramı üzerine bina edilmiştir. Burada yaptığımız çalışmalarla, iyi bir entellektüel, topluma faydalı bir insan ve eğer Kardeşlerimiz bizi öyle tanıdıklarını söylerlerse de iyi bir Mason olabiliriz, ama ancak ve ancak paylaştıklarımızla Kardeş olabiliriz. Masonlukta üzerine en çok titrememiz ve erozyona uğramasına asla izin vermememiz gereken kavram Kardeşliktir. Kardeşlik hukukunu zedelemediğimiz sürece, altından kalkamayacağımız bir sorunla karşılaşacağımızı düşünmüyorum.

Bir başlığı da görev ve görevli konusuna ayırmak istiyorum. Seçim süreçleri zaman zaman sıkıntılı geçmektedir. Bu maalesef bizim kanayan bir yaramızdır ve yaymaya çalıştığımız öz değerlerimiz ile bağdaşmamakta, bizlere yakışmamaktadır. Bu dönemlerin sonunda Localarda ortaya çıkan sıkıntılı durumlar incelendiğinde, sorun yaşayan Locaların büyük çoğunluğunun maalesef çalışmayan, çalışmadığı için fikri anlamda gelişemeyen ve bu ortam sebebiyle tekliften tekrise olan süreçleri ve dolayısıyla da seçim süreçleri aksayarak yapıları bozulan Locales oldukları görülmektedir. Emin olunuz ki; çalışan, üreten, mesleği özümsemiş ve Kardeşlerine gönülden bağlı üyeleri arasından liyakâtle görevli seçen Locaların bu türde sorunları yoktur.

Loca içi seçimler ezoterik sürecin bir parçasıdır. Üstadı Muhterem, Locanın ezoterik kimliğinin sembolüdür. Yıllar içerisinde yapmış olduğu Masonik yolculuk, Kardeşleri tarafından takip edilmiş ve çabasının takdir edilmesinin neticesinde de Locanın tüm işlerinin baş sorumlusu olarak çekiç kendisine teslim edilmiştir. İşi çok zordur. Hem idari hem de ezoterik yükü son derece ağırdır. Sadece Loca çalışmalarını idare etmek değil 7x24 Üstadı Muhteremlik yapmak, yani Kardeşlerin ve yakınlarının tüm konularıyla ilgilenmek durumundadır. Ayrıca görev, Bir Önceki Üstadı Muhteremlik göreviyle birlikte iki yıllık değil dört yıllık bir görevdir. Tecrübeme göre emin olunuz ki son iki yıl, ilk iki yıl kadar zordur. Çünkü Bir Önceki Üstadı Muhterem aynı anda hem Üstadı Muhterem'inin tam yanında dururken hem de bir adım gerisinde olabilmek durumundadır. Sanırım bu çatı altında Muhterem Kardeşlerimin tabi tutulduğu en büyük sınavlardan biri de budur.

Loca Görevlileri Üstadı Muhteremlerinin yılmaz destekçileridirler. Kendilerinden Masonik gelişimlerini devam ettirirlerken idari görevlerini de eksiksiz şekilde yerine getirmeleri beklenir. Bu da kolay bir iş değildir, ancak hayatidir. Masonlukta tüm payelerin sadece ve sadece Masonluğa hizmet için geçici süreyle taşındığını ve asıl olanın Ülkü Mabedi'nde mütevazı bir tuğla olabilmekten ibaret olduğunu bilmek ve bu tevazu içerisinde Kardeşler ile ilişki kurmak çok önemlidir. Bu da görevli Kardeşlerin **tutumlarında** vücut bulur.

Öte yandan, kanımca hazır olan Kardeşin göreve talip olması da ayrıca bir **sorumluluktur**. Kardeşlerin tamamı kendilerini yarın bir görev alacakmış gibi her açıdan geliştirmek ve hazır hissettiklerinde de uygun olan bir göreve talip olmak durumundadırlar. Gerisi Kardeşlerinin takdiridir ve emin olunuz ki bu sürecin en önemsiz kısmı seçim sonucudur. Yazar Rollo May, **Yaratma Cesareti** adlı kitabında, "Benliğin günün birinde hakikate sahip olabilmesi için üzerine bir sorumluluk alması ve kendi kendini değerlendirmesi zorunludur" der. Yani yukarıda bahsettiğim hazırlık, öncelikle kendimize karşı olan bir sorumluluğumuzdur. Sorumluluk almaktan kaçınmamalıyız ama üzerimize aldığımız sorumluluğun gereğini yapabilmek için de, öncelikle niyetimizin ve daha da önemlisi donanımımızın olması gerektiğini unutmamalıyız. Sanırım **"Kendini Bil"** sözü bu noktada bize en güzel rehberdir…

Yazımın bu bölümünde günümüz ve geleceğe dair birkaç kaygımı da paylaşmak isterim:

Bunların ilki; üyelerimizin büyük çoğunluğunu oluşturan ve yazımın başında Masonluğun taşıyıcısı olarak adlandırdığım **orta sınıf** ile ilgili.

Bu toplumsal sınıf sayısal olarak artmakla birlikte, özellikle eğitim kalitesi göz önüne alındığında, bizi taşıyacak özelliklerini kaybetmeye mi başladı diye düşünmeden edemiyorum. Eğitim kalitesi düşüşünün yanı sıra, son 30 yılda artan kentlilik oranının bize zemin oluşturacak seviyede bir kültürel entegrasyonla tam olarak beslenemediğini düşünürsek, dayandığımız tabanın geçirdiği sıkıntı daha iyi anlaşılacaktır. Acaba bir takım belirlenmiş hedef gruplara yönelmemiz doğru olabilir mi? Örneğin toplumda çok fazla kişiye uzun süreler boyunca ulaşabilme imkânları olması sebebiyle öğretim üyeleri gibi. Ancak bu seviyedeki insanları burada ne gibi bir çalışma ortamıyla karşıladığımız da ayrıca önemlidir. Kesin olan birşey varsa o da, topluma etki edebilen daha fazla sayıda örnek insana ihtiyacımız var. Bu üzerinde uzun uzun tartışmayı gerektiren ayrıntılı bir planlamanın konusudur. Y ve Z kuşağı gerçeğini de göz önünde tutarak geleceğe dair bir planlama yapmamızın sadece faydalı değil aynı zamanda **elzem** olduğunu düşünüyorum.

İkinci kaygım; bilgi ile yoğrulmamış insanların yaklaşımından kaynaklanan, günümüzde farklı coğrafyalarda yer alan birçok kurumda gözlemlediğimiz ve Masonluğa da sirayet eder mi diye endişe duyduğum tehlikeli bir eğilim ile ilgili: İnsanın en menfi özelliklerinden biri girdiği **ortama uymak yerine ortamı kendisine uydurma çabasıdır.** Bu davranış şeklinin en belirgin özelliği kendi hedefini sanki kurumun hedefiymiş gibi gösterme çabasıdır. Parçası olunan kurumun hedef ve yöntemini doğru algılayamamak, algılasa bile **o yönde çalışacak yeterliliğe sahip olmadığı için** uyum sağlayamamak ve sonuçta da kendisine kurum içerisinde bir yaşam alanı açabilmek için kurumun hedefini ve bu hedef yolunda kendi misyonunu farklı biçimde tarif etmek çok sık görülen bir durumdur. Kurumların kendilerine atfetmedikleri hedefleri, "Kurumun hedefi budur!" şeklinde çarpıtmak, bir süre sonra, kurumun ana hedefinden saparak belirsizliğe doğru yelken açmasına neden olur. Hedef çalışma şeklini belirler. Üyeleri tarafından üzerine mesai harcanarak tartışılmadığı için bırakın içselleştirilmeyi, anlaşılması bile mümkün olmayan, dolayısıyla kişiselleştirilmeye son derece açık **'hedef karmaşası'** nın neden olduğu kaotik ortam, çalışma ahengini bozar ve maalesef bir müddet sonra da kurumun gerçek değerlerine sahip çıkan üyelerinin yılgınlığa düşmesine, yabancılaşmasına ve sonunda da uzaklaşmasına sebebiyet verir.

Üçüncü kaygım ise; potansiyelimizin karşılığı olan **fikri çıktıyı üretip üretememekle ilgilidir.** Bu çıktıyı sağlayacak çalışmaları yapmak durumunda olan Localarımızın bazıları, bırakın verimli çalışmalar

yapabilmeyi toplantılarını açmak için dahi yeterli Kardeş sayısını toplayamamaktadırlar. Beraberinde birçok başka sorunu doğuran bu durumun acısını biliyorum ki hep beraber içimizde hissediyoruz. Bu noktaya nasıl gelindiği üzerine tarafsız değerlendirmeler yapmalıyız. Üreteceğimiz çözümler günü kurtarmaya yönelik olmaktan ziyade öze dair olmalıdır. Önceliğimizi; çalışan, ter akıtan, paylaşan ve buraya gelmeyi iple çeken Kardeşlerden oluşan bir birlikteliği tesis etmeye vermeliyiz. Çalışma yöntemimizin temel ayaklarını bu hedefe hizmet edecek şekilde oturtabilirsek, fikri üretim doğal bir sonuç olacaktır.

Masonluk özgürlükçü ve aydınlanmacı bir kurumdur. Özgürlük, kişinin birey olup olmama isteğiyle alâkalıdır. Kendi istek ve irademizle geldiğimiz bu dünyada tekris yoluyla yeni bir hayata doğmamızın sebebi daha iyiye, daha doğruya ve daha güzele ulaşmak için farklı ve yeni bir başlangıç yapmayı istememizdir. Masonluğa kabul edilmemizle bizlere bu şans verilmiştir. Her gün kendimizi yeniden yaratma durumu ve aslen şansıyla karşı karşıyayız. Bu yolda çaba sarf etme sorumluluğunu önce kendimize, akabinde Kardeşlerimize ve en sonunda da topluma, kısacası tüm İnsanlığa borçluyuz. Yürüdüğümüz aydınlanma yolu **sorumluluk, fedakârlık ve nihayetinde de aşkınlık gerektiren**, çok zor ve çetrefilli bir yoldur. Bu yola tekris, yani sembolik ölüm ve doğum ile başlanır. Bu dünyaya, harici alemde erozyona uğramış değerler ve hareket tarzıyla veya onları buraya sirayet ettirme aymazlığıyla doğacaksak, yani ezoterik anlamda, **'harici alemin karanlığına ölmeyi'** beceremeyeceksek bu yola hiç koyulmamalıyız diye düşünüyorum. Eğer koyulduysak da, bitmez tükenmez bir bilgi edinme, katılım ve paylaşma sürecinin gerektirdiklerini hakkıyla yerine getirmeliyiz.

Yazımın sonuna yaklaşırken, 2009 yılında yapmış olduğum bir konuşmada ifade ettiğim ve maalesef bugün de geçerli olduğunu düşündüğüm bir tespiti tekrarlamak isterim:

"Dünyada, özellikle son 10 yılda kendisini ağır şekilde hissettiren çok önemli finansal ve ekonomik gelişmeler olmakta. Ana başlık olarak finansal kriz şeklinde adlandırılan bu gelişmeler, birçok köklü kurumun ya yok olmasına ya ciddi hasar görerek can çekişme aşamasına gelmesine ve dolayısıyla da toplumların sosyal ve ekonomik açıdan yıkıcı sonuçlarla karşı karşıya kalmalarına sebebiyet veriyor. İnsanlığın Sanayi Devrimi'nden bu yana oluşturduğu kurumlar, kâğıttan kale misali birer birer yıkılırken bu yıkımın altında birçok kesim eziliyor. İnsanlık tarihinde

daha önce yaşanmış olan benzer krizlere bir göz atarsak, bu yeni sürecin muhtemelen çok uzun sürecek, hazırlıksız yakalandığımız bir dönemin başlangıcı olduğu anlaşılacaktır. Çünkü yaşamakta olduğumuz kriz, finansal ve ekonomik olmaktan ziyade tam anlamıyla insani bir krizdir ve değerlerin erozyonuyla ilgilidir. Ortaya çıkan sıkıntılar, değerlerin, yani adaletin, eşitliğin, özgürlüğün ve kardeşliğin temel alındığı bir sistem yerine büyük emekler ve acılarla kurulan kurum ve sistemleri kısa sürede yerle bir eden farklı bir yaklaşımla aşılmaya çalışılmaktadır. Bu çarpık yaklaşım insanların bir arada yaşamalarının temel taşı olan toplum sözleşmelerini bile tehdit edecek boyuta gelmiştir. Bozulan sistem ve uzaklaşılan insani değerler neticesinde insanın bu gibi dönemlerde en yoğun şekilde ortaya çıkan ihtiras, bencillik gibi kötü özellikleri her alanda hüküm sürmeye başlamıştır. Bu manada yaşananları sadece finansal ve ekonomik kriz diye adlandırmak sanırım tehlikenin farkında olmamak anlamına gelir. Ekonomi sadece yaşananların en popüler ve dolayısıyla manşetlere taşınan kısmından ibarettir."

Bu görüşlerin yazıya döküldüğü günden bugüne aradan yaklaşık sekiz yıl geçti. Nereden nereye geldiğimizin değerlendirmesini Kardeşlerime bırakmak istiyorum. Ama sanırım gelinen noktanın ve zamanın ruhunu en iyi ifade eden görüntü Aylan Bebeğin Ege kıyılarına vuran cansız vücududur. İnsanlık tam da kültürel sıçramasını başlattığı yerde, yani Ege havzasında sulara gömülmüştür. Bunun anlamı zaman içerisinde daha iyi kavranacaktır diye düşünüyorum…

Yazıma şu sorularla nokta koymak isterim: "Tüm insanlar ve İnsanlık için mutluluk yuvası olacak bir Ülkü Mabedi inşa etme iddiasındaki Masonlar, İnsanlığın içine düştüğü bugünkü duruma çare üretebilecek bir şeyler yapabilirler mi? Yüzyıllardır biriktirdikleri bilgileri bu krizden çıkabilmek için kullanabilecek durumdalar mı?"

Bunu uzun uzun tartışmalıyız. Cevabı bilmiyorum ama yöntem metnin içerisinde gizlidir: **Masonluk yapabileceği her şeyi yapmıştır, gerisi Masonların işidir…**

OPERATİFLİKTEN - SPEKÜLATİFLİĞE

Enver ÖZCAN

In this article the author examines the two concepts -operative masonry and speculative freemasonry. He first examines the history of operative masonry. He gives a detailed presentation of the evolution in science and architecture. Then he mentions the first accepted masons among the operative masons. Later he describes the lodges where both operative and speculative members exist. The article concludes with the formation of the Grand Lodge of London in 1717 and the first constitution of 1723.

Tekris edilerek Hürmasonluğa katılan her kardeşin sıklıkla duyduğu sözcük, "**Spekülatif**" sözcüğüdür. Öğreti sistemimizi niteleyen bu terimin yanısıra, Loca çalışmaları sürecinde yeni Kardeş bir başka sözcük daha öğrenir: "**Operatif**".

Ancak bu terimlerin tam olarak ne anlam taşıdıklarını hemen anlayamasa da, Spekülatif ve Operatif olmak üzere iki tür Masonluk olduğunu kavrar. Ne var ki bu iki Masonluk arasında nasıl bir benzerlik ya da farklılık olduğunu bilemez; bu konuda gerekli ve yeterli bilgiye de kolaylıkla ulaşamaz.

Zaman zaman "**operatiflikten spekülatifliğe geçilmiştir**" gibi genel ifadeler duysa da, bu ifadelerin kendisi için yeterince açıklayıcı olduğu söylenemez.

Bu yazının amacı, konunun yeni kardeşler tarafından anlaşılmasına yardımcı olabilmektir. Araştırmamızı şu sorulara yoğunlaştırdık: "Operatif" Masonluk neydi? Operatif Masonluk terk mi edildi? Bu sorunun yanıtı "evet" ise, niçin ve hangi koşulların etkisiyle terk edildi? "Spekülatif Masonluk "Operatif" Masonluğun devamı mıdır? Bu iki sistem arasında benzerlikler var mıdır, varsa bunlar ne tür benzerliklerdir?

İncelememiz altı başlıktan oluşmaktadır:

1. Giriş: İlk İnançlar
2. Teknik ve Ekonomik Gelişmeler
3. Katolik Kilisesi'nde Sarsıntılar
4. Finans Kaynaklarının Tükenmesi
5. Loca Kapılarının Açılması.

1. GİRİŞ: İLK İNANÇLAR

Ortaçağ'da, inşaatçı işçiler (çırak ve kalfalar), sınırlı avadanlıklarla ve kol gücüyle, katedral ve kilise yapımında çalışırlardı. Bu kilise, katedral ve benzer yapıların tamamı Tanrı adına ve onun yüce şanına inşa edilirdi.

Ortaçağ, Katolik Kilisesi'nin, yaşamın tüm alanlarına egemen olduğu, Krallara bile hükmettiği bir dönemdir. Hiçbir hoşgörüye yer bırakmayan Engizisyon kuralları acımasızca uygulanmaktadır. Bu dönemde büyük inşaatların siparişçisi ve finans kaynağı da elbette Kilise'dir veya Mabet Şövalyeleri gibi, Kilise'nin etkisindeki dinsel karakterli kurumlardır.

Doğal olarak Tanrı'ya adanan bu eserlerin (opus) inşaatında çalışan insanlara "operatif" duvarcı ustaları veya "**Operatif Mason'lar**" adı verilmiştir.

Uzun soluklu ve yıllar boyu süren bu inşaatlarda çalışan duvarcılar, inşaatın duvarlarından birinin bitişiğine yasladıkları ve "***loca***" adını verdikleri kabaca bir kulübede sabah ve öğle vakti yemek ve dinlenmek için toplanır; akşam ise, avadanlıklarını yerleştirir, ertesi gün yapacakları işleri hazırlar ve çırakları eğitirlerdi. Bu localara genellikle, inşa edilmekte olan yapının adı verilirdi.

Operatif Masonluk döneminde Localarda sadece iki derece bulunurdu: Çırak ve Kalfa. Sonraları, işler yoğunlaşınca locanın genel yönetimi ve faaliyetlerin organizasyon işini bir Kardeşin üstlenmesi gereği duyuldu; her loca, kalfa kardeşler arasından birisini bu işlerle görevlendirdi ve ona "Üstat" unvanı verdi. Üstatlık bir derece değil, tek üyeye geçici olarak verilen bir tür "yönetici" unvanıydı. Günümüzdeki anlamda Üstat Derecesi daha sonraları, Spekülatif Masonluğun doğuş yılları olan 1723-1730 arasında oluşturulmuştur.

Anlaşılacağı üzere bu Localara sadece söz konusu inşaatlarda fiilen çalışan, her biri katıksız birer Katolik[1] olan "Operatif" Çırak ve Kalfalar girebilirdi. "İşvereni" (Kilise'yi) temsilen ve denetim için ara sıra gelen rahip dışında kimseler buralara gelemez, localara giremezdi. Bu inşaatlarda işi veya görevi olmayanların buraya gelmeleri için hiçbir nedenleri de yoktu.

XV. Yüzyıl ortalarına kadar devam eden bu durum, Batı Avrupa'da ortaya çıkan çeşitli gelişmelerin etkisiyle köklü dönüşümler sürecine girecektir.

Aynı dönemde, Kilise'nin büyük sarsıntılara maruz kalması sonucu "Operatif Masonluk" sistemi de yapısal dönüşümlere uğrayacaktır.

2. TEKNİK ve EKONOMİK GELİŞMELER

XVI. Yüzyıl başında, Ortaçağ sona ererken, hiç beklenmedik gelişmeler Batı Avrupa ülkelerinin ekonomik, sosyal, düşünsel yapılarında köklü değişimlere yol açacaktır.

Bu yüzyılda ortaya çıkan yenilikler sadece Avrupa'nın ve Operatif Masonluğun değil, aynı zamanda tüm insanlığın da geleceğini etkileyecektir. Burada söz konusu yeniliklerden sadece en önemli olan üçünü ele alacağız: **matbaanın** icadı (1455); **Amerika** kıtasının **keşfi** ve **inşaat tekniğindeki dönüşüm.**

A- Matbaanın icadı ve bilgi tekelinin sonu

Matbaanın icadı (1455), o zamana kadar sadece Katolik Kilisesinin ve mensuplarının egemenliğindeki okuma-yazma **tekelinin kırılmasına** ve toplumun başka kesimlerine de ulaşmasına yol açmıştır.

Matbaa sayesinde kitap yayımları artmaya, okuma-yazma olanağı geniş kitlelere yaygınlaşma sürecine girmeye başlamış, böylelikle, Batı Avrupa'da insanların eğitim düzeyi giderek yükselmiştir.

Bilginin eskiye oranla daha geniş kitlelere yayılması toplumsal iletişime de ivme kazandırmıştır. Gerçekten de, insanlar çeşitli konularda bilgilere ulaşabilmekte, edindikleri bu bilgileri başkalarıyla paylaşabilmekte, tartışabilmekte ve fikir yürütebilmektedir. Özetle, inananlar artık Kilise'nin ve onun en küçük yerleşim birimlerine gönderdiği temsilcilerinin

1 *Başka bir inanç sistemi zaten yoktu.*

söylediklerine daha az inanmaktadırlar. Kilise'nin İncil yorumlarını da sorgusuz, tartışmasız, körü körüne inanma dönemi sona ermektedir.

Düşünce, sadece dinsel alan sınırlarında kalmayıp, din dışı alanlara da yönelmeye başlamıştır. Dönem bilim, akıl, yenilikler ve icatlar dönemidir. Bu gelişmeler, "çanların" Kilise için çalmaya başlamakta olduğunun sinyalleridir. "Yeniden Doğuş" (Rönesans) pek uzakta değildir!

İlginçtir, matbaanın icadı sadece Kilise'nin değil, aynı zamanda "Operatif" Masonların da "mesleki bilgi" **tekeline** son vermiştir.

Matbaanın icadına kadar "inşaatla ilgili bilgiler" sadece "Operatif Masonların" tekelinde bulunmakta ve "**meslek sırrı**" olarak titizlikle korunmaktaydı[2]. Buna gerekçe olarak, bu bilgilerin Mason olmayanların eline geçmesi halinde "eline bir mala ve çekiç alan" herkesin inşaat ustalığına soyunarak "duvarcı mesleğinin" değerini düşüreceği ve itibarını yozlaştıracağı öne sürülmekteydi. Her meslek grubu elbette mesleğinin sırlarını saklı tutmak ister. Bu anlayış uyarınca Operatif Masonlar, meslek bilgilerini yemin altında verirler, yeminini tutmayıp, bu bilgileri "haricilere" sızdıranları cezalandırırlardı[3].

İşte matbaanın icadıyla artık okuma-yazma öğrenen herkes, Mason olmasa bile, duvar örmenin incelikleri, bir kemerin nasıl tutturulduğu, v.b. inşaata ilişkin birçok teknik bilgiyi kitaplardan öğrenebilmektedir.

Bu tür yayınlar, inşaat bilgilerini "Masonların tekelinden" çıkarmış, bunun sonucu olarak Masonik locaların "**gizliliği**" veya "kapalılığı" da anlamını yitirmeye başlamıştır. Bunun bir başka ve önemli sonucu da, Operatif Masonların, o zamana kadar meslek sırrından kaynaklanan önem ve itibarının giderek erozyona uğraması olmuştur.

B- "Yeni Kıta"'nın keşfi ve ekonomik gelişmeler

Matbaa'nın icadının yanı sıra, Amerika Kıtası'nın keşfi de XVI. Yüzyılın daha ilk yıllarından başlayarak, Batı Avrupa'nın **ekonomilerinde** hızlı ve köklü dönüşümlere yol açmıştır.

Yenidünyanın keşfi, her şeyden önce, Aztek ve İnka hazinelerinin talan edilerek maddi zenginliklerinin başta İspanya olmak üzere tüm Batı

---

2 Günümüzdeki Masonik "sırrın" kökeni.

3 Çırak kardeşlerin -hemen tamamının- okuma-yazması olmadığından "meslek bilgileri" onlara sözlü olarak verilirdi.

Avrupa'ya "akıtılmasının" yolunu açmıştır. Gemilerle İspanya'ya ve Portekiz'e getirilen, bu ülkelerden de ticaret yoluyla özellikle Fransa ve İngiltere'ye yönelen altın ve gümüş, bu ülkelerin ekonomik ve siyaset dengelerinde köklü değişimleri de tetiklemiştir.

Batı Avrupa ülkeleri ilk kez "enflasyon" olgusu ile karşılaşmış; üretim olmaksızın salt madeni paranın mutlaka zenginlik anlamı taşımadığını yaşayarak öğrenmişlerdir. Alışılmış durgun sistem terk edilerek daha canlı ekonomik ve ticari faaliyetlere girişilmiştir.

Yeni kıtadan getirilen bol altın ve gümüş, "merkantilizmi" tetiklemiş; ticaret akımının başlamasıyla birlikte, köyler dışında yeni yerleşim bölgeleri (burg'lar) oluşmuş; buralarda sanayi filizleri kök salmaya başlamıştır.

Geçmiş dönemin "*sipariş üzerine üretim*" yapan zanaatçıları yavaş yavaş "*piyasa için* üretmeye", kâr etmeye, kısaca *burjuvalaşmaya* başlamışlardır. Bunun doğal sonucunda ise, ortaçağın serflerinin "*işçileşmesine*" yönelik –çok cılız da olsa- ilk adımlar atılmıştır.

Ekonomilerin, insanların ve toplumların köklü değişimlere uğradığı bu ortamda Operatif Masonların çalışma koşulları ve sosyal konumları da, kaçınılmaz olarak, çok önemli değişmelere maruz kalmıştır.

C- İnşaat tekniğinde ve tarzında dönüşüm

Bu yüzyıl ortalarında, Operatif Masonların temel inşaat malzemesi olarak o zamana kadar kullanılagelen ***taş*** artık daha az kullanılmaya başlamış, onun yerini, giderek artan oranda ***tuğla*** almıştır.

Taş yerine **tuğlanın** kullanılması Operatif Masonlar için çok ağır bir darbe olmuştur. Hızlı ve kolay bir malzeme olması nedeniyle inşaatlarda **tuğlanın** giderek daha çok tercih edilmeye başlaması kaçınılmaz olarak taş ustalarının zaten epeyden beri yavaşlamış bulunan taş malzemeye dayalı inşaat işlerinin daha da küçülmesine yol açmıştır. Bundan da önemlisi, Operatif Masonların toplumdaki önem ve itibarları ikinci plana indirgenmiştir.

Bu gelişmeler yetmezmiş gibi, XVI.Yüzyıl sonlarına doğru, Rönesans rüzgârları Operatif Masonlara ikinci bir ağır darbe daha indirmiştir: Dinsel nitelikli yapı inşaatlarının durma noktasına geldiği bu dönemde

Gotik üslup önemini ve popülaritesini yitirmeye başlamıştır. Modası geçen Gotik mimari, yerini gösteriş ve lüks merakına öncelik veren ***Barok*** tarzına terk etmektedir artık. Oysa o zamana kadar Operatif Masonlar Gotik tarzda, Notre-Dame de Paris, Westminster gibi bugün bile hayranlıkla izlediğimiz muhteşem eserler yaratmışlardı.

Gotik mimari tarzdan Barok tarza geçiş Operatif Masonlar açısından neden bu kadar önemli olmuştur? Son derece basit bir nedenle: **Rönesans** akımının da etkisiyle inanç, düşün, estetik, sanat v.b. alanlarda eskinin her tür **sınırlarını** yıkmaya ve çeşitlilikleri, **aykırılıkları** öne çıkarmaya eğilim gösteren Batı Avrupa'da **Gotik** mimari artık revaçta değildir. Toplum, her alanda olduğu gibi mimari alanda da yepyeni stil ve teknik geliştirmiştir: taş yerine tuğla, Gotik yerine de **Barok** stil.

Barok mimari, yalnızca dinsel nitelikli Gotik yapılara alışmış operatif inşaatçıların tamamen yabancı oldukları, uzman olmadıkları bir mimari tarzdır. Üstelik bu mimari artık çok yer kaplayan, hantal, yapımı uzun yıllar gerektiren bir stil olarak değerlendirilmektedir.

Her şey taş ustası Operatif Mason'ların durumunu kötüleştiren yönde gelişmekte, ufukları hiç de parlak görünmemektedir.

Katolik Kilisesi'nin karşı karşıya kaldığı sarsıntılar ise duvarcı inşaat ustalarının geleceğini daha da karartmaktadır.

3. KATOLİK KİLİSESİ'NDE SARSINTILAR

XVI.Yüzyıl başlarına kadar Vatikan Katolik Kilisesi, Avrupa Krallıkları nezdinde saygınlığı ve itibarı tartışılmayan bir kurumdu. Bununla birlikte Vatikan'ın, yüzyılların yıprattığı ve toplumsal gelişmelere çoktandır yabancılaşmış örgütsel ve işlevsel yapısında bazı değişikliklere gidilmesi gerektiği, kendi mensuplarınca, uzun zamandır dillendirilmekteydi. Ancak en küçük bir yeniliğe-değişikliğe bile tahammül edemeyen Vatikan, bu yönde hiçbir adım atmamakta ısrarla direnmekteydi.

Ne var ki teknik, ekonomik, sosyal ve düşünsel gelişmeler karşısında bu direniş daha fazla devam edemezdi. Nitekim devam edemedi ve Kilise, hiç beklemediği yönlerden peş peşe gelen "darbelere" maruz kaldı.

Bunlardan ilki "**Reform**" olarak bilinen ve kendi sinesinde meydana gelen bir "**patlama**"; ikincisi ise, beklenmeyen bir dışsal gelişme sonucu Hıristiyan âleminin (tarihte ikinci kez olmak üzere) "**bölünmesi**"dir.

A- Reform

Roma Katolik Kilisesi'ne karşı ilk "muhalefet" Martin Luther (1520) ve Calvin gibi kendi mensuplarından geldi. Aslında kendisi de Kilise mensubu olan M. Luther öncülüğünde başlayan dinsel ve ideolojik **protesto** hareketi Vatikan'ın katı tutumu nedeniyle, çok geçmeden, Katolik Kilisesi'ni temelden sarsacaktır.

Sonraki tarihlerde "***Reform***" olarak nitelenecek olan bu hareket, bilindiği üzere, Katolik Vatikan'a karşı "Protestanlığın" doğmasına ve "Protestan Kilisesi'nin" kurulmasına yol açacaktır.

Ülkemizde genellikle "**Rönesans**" (renaissance) ile (ve gereksiz olarak) birlikte anılan "**Reform**" aslında Vatikan Katolik Kilisesine karşı – Katolik bir rahip tarafından- başlatılan bir hareketin adıdır ve ne espri, ne de tarih açılarından "**Rönesans**" ile tam bir bağlantısı yoktur. Birincisi tamamen dinsel, oysa ikincisi düşünsel niteliklidir. İkisinin birlikte anılmasının nedeni, birbirini izleyen bir tarih sürecinde ortaya çıkmış olmalarıdır. Bununla birlikte, dinsel nitelikli **Reform** hareketinin, zaman içerisinde, sonuçları itibarıyla **Rönesans** hareketinin hızlanıp yayılmasını kolaylaştırdığı da bir gerçektir.

Luther'in eleştirilerinin can alıcı noktası, İncil metinlerinin ve kiliselerdeki "vaazların" o zamana değin yapılageldiği gibi (sadece Kilise mensuplarının anlayabildiği) Latince değil, artık her ülke halkının konuştuğu ve anladığı **dilde** okunması, söylenmesi talebiydi. Luther, inananların kutsal kitabı anlayabilmelerini sağlamak amacıyla İncil'in, her ülkenin/ bölgenin kendi diline çevrilerek okunmasını talep etmekteydi. Böylece artık insanlar hurafe ve yalanlarla aldatılamayacak; herkes İncil'in ne dediğini kendi dilinden duyacak ve anlayacaktır.

Vatikan'ın bu taleplere cevabı her zamanki ve her yerdeki gibi oldu: "**Latince İncil'in kutsal dilidir; bu nedenle, onun başka dillere çevrilmesi söz konusu olamaz; bunu önermek bile günahtır!"** Kilise buna kesinlikle karşı çıkmakla kalmayıp, bunu talep etmenin "**aforoz**" nedeni sayılacağını ilan etti.

Bunun üzerine Martin Luther'in cevabı çok sert oldu: "Vatikan, yüzyıllardır "***Tanrı kelamını tekeline alarak***" onu (Tanrı'yı) inananlardan "***saklamakta***"; kutsal kitap metinlerini İsa'nın da anlayışına tümden ters düşecek şekilde, kendine göre, istediği gibi çarpıtarak yorumlamakta ve uygulamaktadır. *Para karşılığı günah affetmek* veya *cennetten parsel*

tahsis etmek v.b. uygulamalarınız İncil'in neresinde yazıyor? Bunlar İsa'nın emirleri midir?"

Bu ağır suçlamalar cezasız kalamazdı. Luther elbette aforoz edilmeyi hak etmişti (!). Nitekim Vatikan'a yönelttiği bu eleştiriler nedeniyle 1520'de aforoz edildi.

Ancak aforoz çare olmamış, tersine, inananların Vatikan'a olan öfkesi daha da keskinleştirmiş ve olaylar hızla gelişip, yaygınlaşmıştır.

M. Luther'in öncülüğünde Katolik Kilisesine karşı başlayan bu "**protesto**" hareketine "***Reform***", bu hareket taraftarlarına da "**Protestanlar**" adı verildiği bilinmektedir.

Katolik Kilisesi'ne, ikinci büyük darbe İngiltere Kralı'ndan gelecektir.

B- Katolik Kilisesi'nde bölünme

Eşinden boşanıp, başkasıyla evlenmesine Papa'nın izin vermemesi; çok önemli aracıları da reddetmekte ısrar etmesi üzerine, İngiltere Kralı VIII. Henry (ülkesinin) Vatikan Kilisesi ile olan ilişkilerini tamamen kopararak, 1531 yılında "ulusal" (Anglikan) Kilisesini kurma kararı aldı.

Böylece Hıristiyanlık, 1054 yılında yaşadığı "Ortodoks-Katolik" bölünmesinden sonra ikinci kez köklü bir bölünmeye (şizm) maruz kaldı.

Artık tüm Avrupa halkları, yıllarca sürecek bir "savaş serisine (!)", din savaşlarına sürükleneceklerdir. Katolikler ve Protestanlar (ve bunların her birinin kendi içinde türeyen mezhepleri) arasında bir "etki alanı kazanma ve bu alanı büyütme" savaşları başlayacaktır.

Öyle ki, XVII.Yüzyıl boyunca kimin kiminle niçin savaştığını anlamak bile zorlaşacaktır. Her inanç grubu başka birilerine karşı savaşmaktadır: Katolikler, Protestanlara karşı; Protestanlık içinde ayrılan ve giderek sayıları artan "çeşitli mezhepler" ise birbirlerine karşı (Anglikanlar, Kalvinist Presbiteryenler, Lutherciler…) çatışmaktadırlar.

1648 Westfalya anlaşmasıyla Avrupa'ya bir nebze dinsel hoşgörü ve dinginlik gelmesi umut edilirken, bu kez de İngiltere'de bir iç savaş patlak verdi (Kral I.Charles'ın idamına giden Oliver Cromwell isyanı ve *Cumhuriyeti*).

Genelleme amacıyla kısaca "din savaşları" olarak nitelenen tüm bu "boğazlaşmaların" aslında sadece dinsel değil, daha çok sosyo-politik çatışmalar olduğu bugün bilinmektedir.

XV. ve XVI.Yüzyıllarda yaşanan bu savaşlarda elbette çok kan dökülmüş ve çok acı çekilmiştir. Bununla birlikte, bu çatışmaların, başta İngiltere olmak üzere Batı Avrupa ülkelerinde büyük dönüşümlerin kapılarını araladığı da bir gerçektir: dinsel bağnazlıkla bir yere varılamayacağı yaşanarak öğrenilmiş; buna karşılık hoşgörünün, aklın ve bilimin, dolayısıyla da sanayileşmenin yolu açılmıştır.

Tüm bu çatışmalar ve ayrışmalar kaçınılmaz olarak Katolik Kilisesi'ni derinden sarsmıştır. Vatikan için sadece Avrupa'da değil, tüm Hıristiyanlık dünyasında artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktır.

Tüm bu gelişmelerden Operatif Masonlar da olumsuz yönde etkileneceklerdir. Çatışmalar Kilise'nin olduğu kadar devletlerin de bütçelerini kurutacak, finans kaynaklarının tükenmesi nedeniyle Operatif Masonların iş olanakları XVII.Yüzyıl ortalarında durma noktasına gelecektir.

4. FİNANS KAYNAKLARININ TÜKENMESİ

XVI.Yüzyıla kadar Avrupa'da en önemli ve en görkemli inşaatlar dinsel nitelikli olanlardı. Büyük Katedraller ve yanı sıra, en küçük yerleşim birimlerinde bile akıl almaz büyüklükte kiliseler inşa edilmekteydi. O dönemlerde, ibadethanelerin büyüklüğü, inancın da sağlamlığının göstergesi sayılırdı.

Söz konusu yapıların inşaatları çoğu kez onlarca yıl sürerdi. Öyle ki, Katedralin temelini atan bir ustanın ömrü bazen, eserin tamamlandığını görmeye yetmez, yerini oğlu ve hatta torunu alırdı! Birkaç örnek vermek gerekirse: Paris Notre-Dame Katedrali'nin inşasına 1163 yılında başlanmış, ama ancak 1345 yılında tamamlanabilmiştir. İnşasına 1070 yılında başlanan Londra Canterbury Katedrali 1500 yılında bitirilebilmiş; Milano Katedrali'nin 1386 yılında başlayan inşaatı ise 500 yıl sonra tamamlanabilmiştir!

Bu "uzun soluklu" ve görkemli inşaatların başlıca işverenleri (aynı anlama gelmek üzere finansçıları) Vatikan, bölgesel kiliseler ve yerel idareler ile (XI.Yüzyıldan XIII.Yüzyıl sonlarına kadar) Katolik Kilisesi'nin bir tür "yan kuruluşu" olan ***Mabet*** Şövalyeleri (Templier'ler) idi.

Ne var ki, yukarıda da değinildiği üzere XVI.Yüzyılda Katolik Kilisesi kendi iç sorunlarıyla boğuşmaktadır. Ayrıca, Kilisenin dinsel inançlar konusundaki eski katılığı ve inananlar üzerindeki eski etkinliği göreceli olarak zayıflamıştır. Bunların sonucu olarak Kilise, zaten azalmış bulunan parasal kaynaklarını artık büyük inşaatlara tahsis etmemektedir.

"***Templier***" **Kurumu** ise zaten XIV.Yüzyıl başında (1307) **feshedilmiş;** bütün mal ve parasal varlıklarına (Fransa Kralı, "le Bel" lakaplı IV. Philippe tarafından) el konulmuştu. Bu nedenle büyük inşaatlar için böylesi önemli bir finans kaynağı da epeyden beri ortadan kalkmış bulunmaktaydı.

Dinsel özellikli inşaatlar için gerekli finans kaynakları (dinsel çatışmalar nedeniyle) zaman içinde daha da daralacak; buna koşut olarak büyük yapı inşaatları aynı ölçüde azalacaktır. Finans kaynaklarının XVI.Yüzyılın sonlarına doğru iyice azalması doğaldır ki, kilise, katedral v.b. yapı inşaatlarını durma noktasına getirecektir.

Önemli finans kaynaklarının giderek azalması ve XVII. Yüzyılda neredeyse tamamen tükenme noktasına gelmesi, duvarcı inşaat ustalarının sadece işlerini değil, kendi öz varlıklarını da doğrudan olumsuz etkilemiştir.

Her şeyden önce, iş alanlarının daralması, Operatif Masonların varlık nedenlerini bile ortadan kalkma aşamasına getirmekteyken, meydana gelen büyük bir yangın imdatlarına yetişmiş ve onlara bir süre daha varlıklarını sürdürebilme fırsatı vermiştir: 1666 tarihli Londra yangını. Londra'da çıkan ve hızla yayılan bu yangın koca kentin büyük bölümünü kül etmiştir[4].

Londra'nın yeniden inşa edilmesi amacıyla Hürmason Christopher Wren başkanlığında oluşturulan bir kurul çok büyük projeler tasarlayıp, uygulamaya koymuştur. Bu projeler çerçevesinde Londra'nın her köşesinde başlatılan devasa inşaatların gerçekleştirilebilmesi için işsizlik nedeniyle kenti terk edip kasabalarına dönen *Operatif* Masonlar yeniden Londra'ya çağırılmışlardır. Böylece *Operatif* Masonlara 20-30 yıl sürecek iş alanları açılmıştır. Her büyük inşaatta çalışan Operatif Masonlar, eskiden yaptıkları gibi, çalıştıkları projenin adıyla anılan Localar kurmuşlardır.

Londra yangını Operatif Masonlara sadece kısa bir süre daha nefes alma fırsatı yaratmaktan öteye gidememiştir. Nitekim XVII. Yüzyıl sonunda Londra inşa edilip, eski görkemine kavuştuğunda artık operatif inşaat

---

4 Bu yangında çok değerli sanat ve edebiyat belgeleri kül olmuştur.

ustalarına "yol görünmüş", herkes geldikleri gibi kendi bölgelerine geri dönmüştür. Üyelerini hızla yitiren Locaların birer birer kapanmaları da kaçınılmaz olmuştur.

Gidişatın bu yönde olduğunu çok önceden fark eden Operatif Masonlar, bu duruma çözüm arayışlarına girmiş ve bir çare olarak, localarının kapılarını meslekten olmayanlara açmakta bulmuşlardır.

5. LOCA KAPILARININ AÇILMASI

Aslında, XVI.Yüzyıl sonuna kadar, Kilise'nin tartışmasız egemenliği altındaki locaların kapıları Mason olmayanlara kesinlikle kapalı idi. Engizisyon döneminin kalıntısı ürkütücü, katı ve bağışlayıcılıktan uzak zihniyeti belli ölçüde zayıflamış olsa da, hâlâ etkisini sürdürmekteydi.

XVII.Yüzyıl başlarından ortalarına kadar İngiltere, İskoçya ve Galler bölgeleri[5] inanç ve siyaset konularında derin çatışmalara sahne olduğundan[6], böylesi bir karmaşa ortamında Mason localarının, kapılarını meslekten olmayanlara açmak kimsenin aklına bile gelemezdi!

Buna rağmen, zaten çok uzun bir süreden beri iş alanları hızla daralan ve bu nedenle eski kazanç düzeyleri düşmeye, buna koşut olarak da önem ve saygınlıkları zayıflamaya başlayan Operatif Masonlar kendi "başlarının çaresine" bakma zorunluluğunu duydular. Bu düşünceyle, dinsel çatışmalar devam ededursun, localarının kapanmasını olabildiğince önlemeliydiler.

Dinsel inançlar elbette toplumda hâlâ önemli bir yer tutmaktaydı. Çoğu aynı zamanda inançlı insanlar olan bilim adamları inanç ve siyasi kavgaların son bularak toplumsal barışın gelmesi bekleyişi içindeydiler. Bu gergin ortam bilim-düşün adamlarının bir araya gelip rahatça fikir alışverişi yapmalarına henüz elverişli değildi.

Bölünmüş toplum kesimlerinin birbirleriyle kanlı-bıçaklı olduğu bu ortamda insanların düşüncelerini açıklamaları, hayatlarına bile mal

---

5 *Bu tarihte Fransa henüz Masonlukla tanışmamış olduğundan bu tür sorunlar yaşamıyordu.*

6 *Yaşanan bu kanlı ve kaotik bir ortamdan sanat ve edebiyat âlemi de "nasibini" almıştır. Örneğin, 1642 yılında Püritenler iktidarı ele geçirdiklerinde yaptıkları ilk iş tiyatroları kapatmak ve başta Shakespeare'inkiler olmak üzere birçok yazılı eseri yok etmek olmuştur! Köşede bucakta kalan eserler de, yukarıda da değinildiği üzere, 1666 büyük yangınında kül olmuştur.*

olabilirdi. Bu nedenle düşün insanları ancak gizli ve/veya polis takibine kapalı yerlerde buluşabilirlerdi.

İşte tam da böyle bir zamanda, geleneksel dinsel kural ve tabulara bağlılıklarını sürdürmenin artık kendilerine hiçbir fayda sağlamayacağını ve kendilerini kurtarmayacağını anlayan Operatif Masonlar, çareyi, localarının kapılarını gerçekte Masonluk mesleğinden olmayan şahıslara da açmakta buldular.

Bu anlayışladır ki XVII.Yüzyıl ortalarına gelindiğinde, iş olanakları kalmayan, kuşkusuz bu nedenle de itibarları zayıflayan **Operatif** Masonlar, birçok saygın kişiyi localarına üye olarak "kabul" etmeye razı oldular. Bazı araştırmacılar, gerçekte "duvarcı ustası" (operatif) olmayan kişilerin localara kabul edilmelerinin asıl nedeninin, localara parasal destek sağlamak ve onların sosyal "***etiketlerinden***" yararlanmak olduğunu savunmuşlardır. Bunun yanlış olduğunu söylemek ve yadırgamak için hiçbir haklı neden göremiyoruz.

Kimi araştırmacılara göre, "Modern Hürmasonluk", işte bu yeni örgütlenmenin bir sonucu olarak gelişmiştir. Bir başka ifadeyle, "meslekten olmayanlara kapalı" Mason localarının **kapıları**, XVII.Yüzyıl ortalarından başlayarak ve hem de **bir daha kapanmamak** üzere haricilere **açılmıştır**.

Localara ilk kabul edilen hariciler genellikle az çok varlıklı ve itibarlı eşraf (zanaat ve ticaret erbabı) arasından seçilmiş orta sınıf bireyleriydi.

"***Kabul Edilmiş Masonlar***" olarak adlandırılan ve onları onurlandırıcı "***Gentlemen Mason"*** sıfatı verilen bu yeni üyelerin çoğu, tekris edildikten sonra kabul edildikleri localara devam etmemiş, hatta oralara bir daha ayak bile basmamışlardır.

Bir süre "**ilgisiz katılmışlar**" da denilen bu ilk "gentlemen" lerin, localardaki (hiç anlamadıkları ve ilgi duymadıkları) duvarcılık mesleği konulu toplantılara devam etmemiş olmaları yadırganmamalıdır. Çünkü Operatif Masonlarla mesleksel hiçbir ilişkileri bulunmayan bu esnaf kökenli üyelerin asıl amacı, Masonluğa herhangi bir ilgi duymaktan çok, kendi aralarında bir dayanışma ağı oluşturmaktı.

Buna karşın Operatif Masonların Locaları 1650'lerden itibaren saygın düşün ve bilim adamlarının ilgisini çekmeye başlamıştır. Rahat ve özgür bir çalışma ortamı arayışındaki düşün ve bilim insanlarının her tür baskıya kapalı Mason localarına büyük ilgi duymasından daha doğal ne olabilirdi ki?

Aynı yıllarda, XVII.Yüzyıl ikinci yarısının başlarında (1660), İngiltere'nin en saygın düşün ve bilim adamlarının katılımı ve Kral II. Charles'ın da onayı ve desteğiyle, bilimsel araştırma-geliştirme amaçlı bir tür "kulüp" kurulması da ilginç bir tesadüf olmuştur. Çünkü söz konusu "kulüp", Operatif Mason Localarına hiç beklenmedik yönde bir ivme kazandırmıştır.

Daha sonraları **Royal Society** adını alacak olan bu kulüp Hürmasonluk açısından **çok** önemli bir kurumdur. Çünkü bu "kulübün" T. Désaguliers, Elias Ashmole, Robert Moray, Sir Christopher Wren, gibi önde gelen üyeleri Operatif Mason localarının da ***ilk gerçek üyeleri*** olmuştur.

Bu noktada, kaçınılmaz olarak akla bir soru gelmektedir: hem Hürmason, hem de bilim ve düşün adamı olan bu insanların, Kral destekli –itibarlı- kulüplerini bir yana bırakıp, zaten hızla etkisizleşme sürecine girmiş bulunan "Operatif" Mason localarına yönelmelerinin ne gereği vardı?

İlk yaklaşımda anlamsız gibi yorumlanabilecek bu tercihin makul ve haklı nedenleri olabilir miydi? Araştırmacılara göre bunun insan karakteriyle ilgili nedenleri vardı: Kraliyet gölgesindeki bir "kulüpte" çalışmalar kaçınılmaz olarak katı protokol kurallarına tabidir; fazla ciddi, sıkıcı ve bu nedenlerle insanın içini bunaltan bir atmosfer ortamı hâkimdi. Oysa düşün ve bilim insanları, daha rahatça, dostane konuşup tartışabilecekleri bir ortam isterlerdi. Böyle bir ortamı da ancak Mason locaları sağladığından, locaları tercih etmişlerdir.

Bunun yanı sıra, localarda siyaset ve din tartışmalarının yasak olması nedeniyle hiçbir polis takibatı, baskısı ve korkusu endişesi söz konusu olmadığından, dinsel ve siyasi duyarlılıkların henüz tümüyle silinemediği bir ortamda katılımcıların bu konulardan uzak durmaları, olası gerginlik endişelerini de ortadan kaldırmaktaydı. Yeni bilim ve felsefe önermelerinin rahatça konuşulup tartışılabilmesine çok uygun birer ortam oluşturması, Mason localarının tercih edilmelerinin başlıca nedeni olmuştur.

XVII.Yüzyıl ortalarından itibaren "Operatif" localara "***kabul***" edilmeye başlayan düşün ve bilim adamları ("**Yeni** Masonlar"), bu yüzyılın sonlarında Operatif Masonların mekânlarına iyice yerleşmiş bulunmaktadırlar[7].

Bu "**Yeni Masonların**" uğraş alanı artık somut Katedral, Mabet v.b. inşaatı değil, **değişik bir tür** Mabet inşaatıdır: soyut nitelikli **"**İdeal ***Mabet*** İnşaatı**".**

7 *"Dağdan gelen bağdakini kovar" misali, loca kapılarının Operatif Mason olmayanlara açılmasından kırk elli kadar yıl sonra da Mason localarında "gerçek" (Operatif) Mason bulmak neredeyse imkânsız hale gelecektir.*

"Kabul edilmiş" Yeni Masonlar bununla da yetinmemişler, düşüncelerini ifade etmek için Operatif Mason'ların kullandıkları sembol ve alegorileri de almaktan çekinmek şöyle dursun, bunda yarar ve kolaylık görmüşlerdir.

Zaman içinde Operatif Masonların kendileri ortalıktan çekilirken, kendi sembol ve alegorileri güçlü birer ifade araçları olarak "Spekülatif" Masonlarca kullanılmaya devam etmiş ve bugün de devam etmektedir.

Günümüzde de hâlâ geçerliliğini koruyan efsanevi referans "İdeal Mabet İnşaatı", bu "Spekülatif" Masonların evrenlerine sembolik bir temel oluşturmuş; çalışma yöntemlerine de önemli malzemeler sağlamıştır.

Taş yontucuları nasıl Tanrının şanı için görkemli Katedraller inşa etmişlerse, (artık "spekülatif" nitelik kazanan) Hürmasonlar da kendi iç âlemlerinde "**İdeal Mabedi**" inşa ederek dünya ve evren ile uyum sağlamayı amaçlamaktadırlar. Söz konusu "İdeal Mabet'" in adını da yine Operatif Masonların kullandıkları terminolojiden almışlardır: **Süleyman.** Bugün de kullandığımız "İdeal Süleyman Mabedi" ifadesi böyle biçimlenmiştir.

Katedraller ile "gönül mabedi" arasında işte böyle bir analoji (andırış) kurulmuş ve bu noktadan itibaren Hürmasonluk gerçekten **spekülatif/ düşünsel** bir nitelik kazanmıştır.

İşte "Spekülatif" Masonluğun doğuşu ve gelişimi, Operatif Mason localarına "katıldıktan" sonra daha rahat çalışma olanağına kavuşmuş olan felsefe ve bilim tutkunu bu insanların eseridir.

Bu aşamada her çırak haklı olarak kendisine şu soruyu sorabilir:

"Désaguliers, Ashmole, Moray, Wren gibi değerli bilim ve düşün adamlarının, ellerinde taş, çekiç, mala gibi avadanlıklarla toz-toprak içinde çalışan ve duvar örmekten başka ***marifeti*** olmayan ve son yaklaşımda, birer "**amele**" olan (kol gücüyle fiilen çalışan) bu "operatif" inşaatçıların arasında ne işleri vardı? Bilim adamlarının onlarla ne tür bir işbirliği ya da yakınlıkları olabilirdi?"

Bu soruya açıklama getirebilmek için bir Operatif Mason'u biraz daha yakından tanımamız gerekmektedir.

Scientia "Amele"

Ortaçağda herhangi bir yapı projesinin "operatif" olarak adlandırdığımız inşaat ustası, o dönemde, başka çok az meslek erbabında bulunan ve ***scientia*** denilen bir niteliğe sahipti. Bu Latince sözcük "olgun ve çok yönlü

bilge insan" anlamı taşır. Gerçekten de, bir "**operatif** taş ustası" yalnızca taş duvar ören basit birisi değil; matematik, geometri, fizik, sanat, hatta edebiyat (gramer, belagat) gibi birçok bilim ve sanat dalında bilgi sahibi olgun bir insandır.

Operatif inşaatçı, sadece proje çizen bir **mimar** değildir; zemin etüdü de yapan bir **jeolog;** kâğıda çizilmiş projeyi uygulamaya dönüştüren, bunu yapabilmek için de gerekli **geometri** bilimine hâkim bir **mühendistir**.

Bu mimar-mühendis aynı zamanda iyi de bir iletişimci **ve belagat** sahibi olmak zorundadır. Çünkü istihdam ettiği çıraklar değişik bölgelerden toplanmış, okuma yazma cahili olmalarının yanı sıra ve daha da önemlisi, çoğu aynı dili konuşamayan kişilerdir[8].

Bu koşullarda Operatif Mason, meslek bilgilerini, okur-yazar olmayan çıraklara **yazılı olarak aktaramayacağına** göre, bu bilgileri ancak sözlü olarak ve onların **anlayabilecekleri cümlelerle** ve semboller kullanarak aktarmak zorundadır.

Yetmedi, Operatif Mason, İncili de çok iyi bilmeli**dir**; İncil'de bahsedilen olaylar, aynı zorunlu nedenlerle, yazıya başvurmaksızın anlatılabilmelidir.

Zaten bugün Katedral ve Kiliselerin iç ve dış duvarlarında, sütunlarında ve camlarında bolca gördüğümüz, oya gibi işlenmiş çeşitli taş heykeller ve vitray resimleri "süs olsun" diye değil, aynı zorunluluk nedeniyle, gözlere hitap ederek, okuma yazma bilmeyen inananların İncil'i anlamalarını sağlamak amacıyla yerleştirilmişlerdir.

Özetle, operatif inşaatçı ustalar basit birer "**amele**" olmaktan çok uzak, son derece **bilgili** insanlardı. Bu nitelikleriyle, localarına üyelik için başvuran değerli düşün ve bilim adamları karşısında herhangi bir **aşağılık duygusuna** kapılmaya gerek görmez, onlarla bilgi alışverişinde bulunabilirlerdi.

Ne var ki, Operatif Masonluk, tarih sürecindeki ömrünü tamamlama noktasına gelmişti.

Londra Büyük Locası'nın 1717 tarihinde kurulması ve 1723 tarihli Anderson Anayasasıyla, Operatif Masonluk yerini resmen Spekülatif Masonluğa bırakmıştır[9].

---

8 Avrupa'da henüz ulusal bir dil söz konusu olmadığından, her bölgede farklı yöresel diller ve lehçeler konuşulmakta, aynı ülkenin değişik bölgelerinden gelen insanlar birbirleriyle anlaşamamaktadırlar.

9 1717 tarihinde Londra Büyük Locası'nı kuran locaların üyeleri arasında operatif nitelikli Mason sayısı sadece bir veya iki idi.

Mason locaları bundan böyle ***somut*** değil, "***entelektüel***" (***spekülatif***) nitelikli "mabetler" inşa etmeye koyulacaklardır.

SONUÇ

Operatif Masonluktan Spekülatif Masonluğa geçiş ne bir raslantı, ne bir tesadüf, ne de bilinçli ve istekli bir karar sonucu olmuştur. Bu geçiş, Batı Avrupa toplumlarının iki yüzyıldan fazla süren bir yaşamışlığının zorunluluğundan kaynaklanan bir dönüşümdür.

Teknik alandaki gelişmeler sonucu bilgi alanı genişlemiş ve akıl ön plana çıkmış; bunun sonucu olarak insanların ve toplumların zihniyet yapısı önlenemez bir hızla değişim sürecine girmiştir. Bu değişimler elbette inanç dünyasını da etkilemiş; tartışmaya açılan Kilise'nin egemenliği de temelden sarsılmaya başlamıştır.

Batı Avrupa ülkelerinde yaşanan sosyal, politik ve ekonomik gelişmeler Operatif Masonların varlık nedenlerini birer birer ortadan kaldırmış; **taşı değil**, öncelikle "**insanı yontmak**" önem kazanmıştır.

Tarih sürecindeki gelişmeler yüzünden, duvarcı inşaat ustalarının faaliyet alanları hızla daralmış, "Operatif Mason" sayısı azalmış, zamanla da "**Kabul Edilmiş**" **Gentlemen** Masonlar localarda çoğunluk oluşturmuştur. Tüm bu gelişmelerin sonucu olarak "***Operatif*** Masonluk", "***Spekülatif*** Masonluğa" dönüşmüştür.

Öyle ki, XVIII.Yüzyıl başlarında Londra Büyük Locası kurulduğunda, geleneksel olarak "Operatif" Masonların oturdukları koltuklar artık "Spekülatif" Masonlarca işgal edilmekteydi.

KAYNAKLAR

1- DACHEZ Roger "Des Maçons Opératifs aux Francs-Maçons Spéculatifs. Les origines de l'ordre maçonnique" Paris Edimaf, 2001.

2- Collectif (A.Bauer yönetiminde) "Les francs maçons, de la légende à l'histoire", Paris, Tallandier, 2003.

3- NEFONTAİNE Luc "La Franc-Maçonnerie-Une Fratérnité Révélée", Gallimard, Paris, 1994.

4- VİTON Yves-Max "Le Rite Ecossais Ancien et Accepté", Puf Que Sais-je ? Paris, 2012.

5- RIGAL Gwenn "Les mystères de la franc-maçonnerie – L'histoire d'une société secrète", Ed. ESI, Paris 2012.

6- DACHEZ Roger "Les Véritables Origines de la Franc-Maçonnerie", Le Point, 14 Ocak 2010, s. 52.

7- AYFER Murat Özgen "Ansiklopedik Mason Sözlüğü", İstanbul, 1999.

SHAKESPEARE'İN OYUNLARINDA MASONİK ÖĞELER II

Hakkı BÜYÜKÇİVİTÇİOĞLU

Well known English poet and playwright William Shakespeare puts forward human virtues in his plays. Not surprisingly Masonic virtues are also found in Shakespearean drama. The author in this article studies Shakespeare's plays. He points out the Masonic virtues in these plays. The first part of this article appeared in the previous issue.

(Yazının ilk bölümü 172. sayıdadır.)

Duyguların doruğa ulaştığı en kederli anlarda, örneğin yas anlarında bile aklın rehberliğinden ayrılmamak gerektiğini vurgular:

"TITUS –
Acılarım, dibi olmayan bir derinlikte değil mi?
Varsın duygularım da o kadar dipsiz olsun.
MARCUS-
Yine de aklın yönetmeli kederini." (*Titus Andronicus*, 3, 1, 56)

Savunulan değerler elbette anında kabul görecek, takdir edilecek değildir. Yalnız çıkarları zedelenenler değil, akıl ve erdem yoksunu kimseler de en doğru sözlere bile ya kulak tıkayacak ya da polemikler ve demagoji yoluyla kötüleyecektir. Shakespeare bunu doğal karşılar, elbette yine kendi üslubuyla…

"Akıl ve erdem iğrenç olana iğrenç gelir,
Pislik ancak pislikten tat alır." *(Kral Lear*, 4,2, 111)

Erdeme inanan da erdemsiz de kendisini tanımak için aynaya bakmalıdır. … Herkes kendisini tanıdığını sanır. Oysa sandığından çok daha yabancıdır kendisine; tıpkı kendi sesinin neye benzediğini bilemediği gibi…

"Madem bir başka yerde yansımadan
Göremiyorsun kendi kendini,
Ben bir ayna olup sana, övmeden seni,
Koyacağım gözlerinin önüne
Kendinin henüz bilmediğin yanlarını." (*Julius Caesar*, 1,2, 9)

Yeri gelir başkalarına ayna tutulur sahnelerde… Yazar'ın yürekliliği, cesareti bir kez daha ortaya çıkar…

"Hey sen, alçak kolcu, çek şu kanlı elini! Ne kırbaçlayıp duruyorsun o zavallı fahişeyi? Kırbaçlayacaksan, kendi sırtını kırbaçla! Onu kırbaçlamana neden olan şeyi, sen onunla yapmak için yanıp tutuşmuyor musun? Tefeci onu dolandıranı astırır. Lime lime giysiler, en ufak, en önemsiz hataları bile gösterir. Ama günahına altın kaplat da gör, adaletin güçlü, uzun kılıcı bir şey yapamadan kırılır. Bir de sen o günahı paçavralara sar, bir cücenin saman çöpü bile onu deler. Hiç kimse suçlu değildir – hiç kimse diyorum." (*Kral Lear*, 4,6, 129)

Shakespeare için tiyatro da bir aynadır; insana insanı insanla gösteren bir ayna…

"Doğduğu gün de, bugün de tiyatronun asıl amacı nedir? Dünyaya bir ayna tutmak, iyilerin iyiliklerini, kötülerin kötülüklerini göstermek, çağımızın ne olup ne olmadığını ortaya koymak." (*Hamlet,* 3,2, 77)

Hamlet'in de aynası vardır. O da aynasını annesi Kraliçe'ye tutar. Olup bitenlerden habersiz bile olsa kocası ölür ölmez kayınbiraderi ile evlenen annesine…

"Yoo, olmaz! Gel otur şuraya! Bir yere gidemezsin
Yüzüne tutacağım aynaya bakmadan önce.
Sana iç yüzünü göstermeden önce!" (*Hamlet*, 3 ,4, 98)

İnsan önce aynada kendisine bakmalıdır. Bu onun ham taşını nasıl ve ne yönde yontması gerektiği konusunda yararlı bir sürece sokar. Kişi bununla da sınırlı kalmamalıdır; bir de başkasının aynasında nasıl göründüğüne bakmalıdır.

"İnsan ne kadar değerli de olsa,
Kendisini başkasının aynasında görmedikçe
Hiçbir şeyiyle övünemez,
Hiçbir değerini fark edemez.
Değerleri önce başkaları üstünde parlar, onları ısıtır.
Sonra dönüp, asıl sahibini ısıtır." (*Troilus ve Cressida*, 2, 3, 80)

Shakespeare'in burada sözünü ettiği şey Masonluk'taki anlayışa göre insanın içindeki ışığın dışarıya yansıtılması sürecidir. Mason yaşam tarzıyla, bakış açısıyla, davranışları ve yaklaşımlarıyla insanların gönlüne hitap etmelidir. Buradaki çaba amaçlı, etkin (aktif) bir çaba değildir; tersine, bu yaşam tarzı, insana yaraşır biçimde yaşanan, muhtaca yardım elini uzatan, kendisine yapılmasını istemediği şeyleri başkasına yapmayan, yapılmasını istediği şeyleri yapmak için de karşılık beklemeden özveride bulunmaya hazır olan bir çabadır. Bu çaba, Mason'u aklın üzerine, bir insanın düşünsel zeminde ulaşabileceği en üst düzeylere taşır. O kata ulaşan insan artık, "Kâmil İnsan" olma hedefine, öteki bütün insanlardan daha yakındır. Yaşadığı sürece asla "Kâmil İnsan" olma hedefine ulaşamayacağını bilen ve bunu daha yolun başında kabul eden Mason, bunu bile bile o hedefe ulaşmak için uğraşır, bu yolda ham taşını aralıksız yontmayı sürdürür.

İşte bu yolculukta Mason, kendisini ulaşabileceği en üst kata taşıyacak bir değeri yeniden keşfeder. *Troilus ve Cressida*'da Shakespeare 'değer' kavramından ne anlaşılması gerektiğini anlatır. Onun bu anlatımı Masonluk'taki "Nurdan alınan feyzin dışarıya yansıtılması" anlayışıyla örtüşmektedir.

> "İnsanın başkalarıyla paylaşmadığı hiçbir değer,
> Ne kadar gerçek, ne kadar verimli olursa olsun
> Kendi malı sayılamaz. Bu değerler dünyaya yayılıp,
> Görecekleri takdirle şekillenmedikçe,
> Ne olduklarını sahipleri de bilmez.
> İnsanların takdiri bir kubbe gibi,
> Sesi tekrar tekrar çınlatır;
> Kocaman bir demir kapı gibi,
> Üstüne vuran güneşin şeklini ve sıcaklığını aksettirir." (*Troilus ve Cressida*, 3,3, 81)

Shakespeare için en büyük, en vazgeçilmez rehber akıldır. "Yol gösterici akıldan" (*Kral Lear*, 4,4, 118) yoksun kişi her türlü felakete kendisini hazırlamalıdır. Yazar, aklı kendisine rehber yapmakla kalmayıp, buna o yeni baştan keşfedilmeye hazır olan değeri, 'sevgi'yi de ekler. Akıl ve sevginin ilahi bir sentez ortaya çıkaracağı yolundaki Masonik anlayışa şu öz dizeleriyle katılır, Shakespeare:

"(…) hem akıllı olmak, hem sevmek,
İnsan gücünü aşar, tanrıların işidir bu." (*Troilus ve Cressida*, 3,2, 74)

William Shakespeare'in işlemekten asla vazgeçmediği Masonik konulardan biri de sevgidir.

> "Aşk basit ve değersiz şeyleri bile
> Biçimlendirip onu değerli yapabilir.
> Aşk gözleriyle değil, hayaliyle görür,
> Ve kanatlı Cupid resimlerde bu yüzden kördür.
> Aşkı hayalinde düşünmeye yer yoktur;
> Kanadı var, gözü yoktur, çevresine bakmadan uçar gider." (*Bir Yaz Gecesi Rüyası*, 1,1, 10)

Shakespeare'in sevgiye bakış açısı ile Masonluğun sevgi anlayışı neredeyse birebir örtüşmektedir. Masonluğa göre sevgi bütün yasaların temelini oluşturur. Bu duygunun yüreklerde yer etmesi, insanı olgunluğa eriştiren tılsımlı bir parola, büyülü bir sır gibidir. Shakespeare için sevgi çok önemlidir; her şeyin üzerindedir; en yüksek mevkilerin de, en büyük servetlerin de…

"Dilencidir ancak servetini sayanlar;
Benim sevgimse öyle büyüyüp çoğalmış ki,
Varlığımın yarısını bile saymak gelmez elimden. (*Romeo ve Juliet*, 2,6, 63)

"Herkesi sev, pek azına güven." diye öğütler Yazar... (*Yeter ki Sonu İyi Bitsin*, 1,1, 20) Öte yandan sevgi kayıtsız koşulsuz olmalıdır. 'Eğer'ler, 'ise'ler sevginin doğasında yoktur. Bunlardan biri araya girdi mi, orada yaşanan her ne ise, o artık sevgi değildir; o yüzden de sevgi evrenseldir. Shakespeare, bunu şöyle anlatır:

"İnsan doğası severken ayrım gözetmez,
'Bu benden yukarıda, bu benden aşağıda' demez." (*Yeter ki Sonu İyi Bitsin*, 1,2, 27)

Dahası sevgi bütün güçlerin üzerindedir. Yeri gelir insana dayanılmaz acılar verse de insan sevmekten vazgeçemez, vazgeçmemelidir. İnsanın elinden her şeyi ama her şeyi alındığında, geride kalabilecek tek şey sevgidir. Bu ona dayanma gücü verir. Ne de olsa, Adem ile Havva cennetten kovulduğunda, yanına alabildikleri tek şeydir sevgi…

Masonluğun yaşadığı tarihsel bir dönüşümün tam da ortasında modern tiyatronun temellerini atan William Shakespeare'in (1564-1616) oyunlarında (ve hatta şiirlerinde) kullandığı Masonik öğeler

elbette bunlarla sınırlı değildir. Ancak tarihsel bir perspektif içinde ele alındığında ya da oyunun bütünselliği gözetildiğinde ortaya çıkan daha pek çok Masonik öğe, Yazar ve onun ölümsüz yapıtları hakkında daha derinlemesine değerlendirme yapma olanağı sağlamaktadır. Yazar ile Masonluk arasındaki bağ, içinde doğup yaşadığı İngiliz Masonluğunda da takdir toplamıştır. Bu takdirin sonucu olsa gerek, İngiltere'de bir locaya yazarın adı verilmiştir. Bu, 99 numaralı Shakespeare Locası'dır.

KAYNAKLAR

Frances A. Yates, *Elizabeth Dönemi Okült Felsefe*, çev. Selen Ak, Pinhan Yayıncılık, 2013, İstanbul.

Jacques le Goff, *Ortaçağ'da entellektüeller*, Ayrıntı Yayınları: 95, 2.Basım, İstanbul, 2006.

Metin Aydemir, *Makaleler,* TRT Dergisi, Sayı: 104,105, 106, 107, 108, 110, 112.

Nüvit Osmay, İnsan Mühendisliği, Çağ Matbaası, 2. baskı, Ankara, 1983.

Orhan Hançerlioğlu, *Felsefe Ansiklopedisi*, Remzi Kitabevi, 3. Basım, İstanbul, 2000.

Thomas Bulfinch, *Bulfinch Mitolojileri,* Pinhan Yayıncılık, 2011, İstanbul.

Stephen Greenblatt, *Shakespeare ve Kültür Birikimi*, (çev. Nilgül Pelit), Dost yayınları, Ankara, 2001.

Yararlanılan William Shakespeare oyunları:

III. Richard, (çev. Özdemir Nutku), İş Bankası Yayınları, 4. Basım, 2013, İstanbul.

Antonius ve Kleopatra, (çev. Sabahattin Eyüboğlu), İş Bankası yayınları, 4. baskı, 2011, İstanbul.

Aşkın Emeği Boşuna, (çev. Özdemir Nutku), İş Bankası Yayınları, 2014, İstanbul.

Bir Yaz Gecesi Rüyası, (çev. Özdemir Nutku), İş Bankası Yayınları, 3. Basım, 2013, İstanbul.

Cardenio, çev. (Özdemir Nutku), İş bankası Yayınları, 2011, İstanbul.

Coriolanus'un Tragedyası, (çev. Özdemir Nutku), İş Bankası Yayınları, 2014, İstanbul.

Cymbeline, (çev. Özdemir Nutku), İş Bankası Yayınları, 2013, İstanbul.

Fırtına, (çev. Bülent Bozkurt), Remzi Kitabevi, 10. basım, 2013, İstanbul.

Hamlet, (çev. Sabahattin Eyüboğlu), İş Bankası Kültür Yayınları, 10.basım, 2013, İstanbul.

Hırçın Kız, (çev. Özdemir Nutku), İş Bankası Kültür Yayınları, 2.basım, 2014, İstanbul.

Julius Caesar, (çev. Sabahattin Eyüboğlu), İş Bankası yayınları, 6. baskı, 2013, İstanbul.

Kısasa Kısas, (çev. Özdemir Nutku), İş Bankası Yayınları, 2011, İstanbul.

Kış Masalı, (çev. Özdemir Nutku), İş Bankası Yayınları, 2014, İstanbul.

Kral John, (çev. Ali H. Neyzi), Mitos Boyut Tiyatro Yayınları, 2003, İstanbul.

Kral Lear, (çev. Özdemir Nutku), İş Bankası Yayınları, 3. Baskı, 2011, İstanbul.

Kuru Gürültü, (çev. Sevgi Sanlı), İş Bankası Yayınları, 2. Baskı, 2011, İstanbul.

*Macbet*h, (çev. Sabahattin Eyüboğlu), İş Bankası Yayınları, 10. baskı, 2013, İstanbul.

Onikinci Gece, (çev. Sevgi Sanlı), İş Bankası Yayınları, 4. Basım,2013, İstanbul.

Othello, (çev. Özdemir Nutku), İş Bankası Yayınları, 8. Basım, 2014, İstanbul.

Romeo ve Juliet, (çev. Özdemir Nutku), İş Bankası Yayınları, 5. Baskı, 2012, İstanbul.

Titus Andronicus, (çev.Özdemir Nutku), İş Bankası Yayınları, 1. Basım, 2014, İstanbul.

Troilus ve Cressida, [çev. Sabahattin Eyüpoğlu-Mina Irgat (Urgan)], İş Bankası Kültür Yayınları, 2014, İstanbul.

Venedik Taciri, (çev. Özdemir Nutku), İş Bankası Yayınları, 4. Baskı, 2014, İstanbul.

Veronalı İki Soylu Delikanlı, (çev. Özdemir Nutku), İş Bankası Yayınları, 2013, İstanbul.

Yanlışlıklar Güldürüsü, (çev. Avi Givda), Cumhuriyet Dünya Klasikleri Dizisi, Yeni Gün Yayıncılık, 2000.

Yeter ki Sonu İyi Bitsin, (çev. Bülent Bozkurt), Remzi Kitabevi, 2014, İstanbul.

Windsor'un Şen Kadınları, (çev. Bülent Bozkurt), Remzi Kitabevi, 5. Basım, 2012, İstanbul.

Masonik kaynaklar:

A.S.Macbride, *Speculative Masonry*, Southern Publishers, 1924.

Albert G. Mackey, *Encyclopedia of Freemasonry*, (with Supplemental Volume by H.L. Kaywood, The Masonic History Company, Illinois, USA, 1950.

Alex Horne, Sources of Masonic Symbolism, Macoy Publishing & Masonic Supply Company, Incorporated, 1982, Richmond, Virginia, ISBN 088053074X, 9780880530743.

Bernard E. Jones, Freemasons' Guide and Compendium, Harrap, London, 1956.

The Builders, A Story and Study of Freemasonry, Macoy Publishing and Masonic Supply Company, Joesph Fort Newton, New York, 1951.

Fikret Çeltikçi, *Hür Masonluk Tarihinden Notlar*, Yenilik Basımevi, İstanbul, 1982.

Henry Wilson Coil, *Freemasonry Through Six Centuries,* Volume I, Macoy Publishing and Masonic Supply Co., Ricmond, Virginia, 1966.

İSVİÇRE BASININDA OSMANLI MASONLARI

Çeviri: Can KAPYALI – Okan YUNUSOĞLU

Ottoman Freemasonry was one of the subjects in the European press. Here are news from the two issues of the magazine Alpina which is the Central Organ of the Union of Swiss Lodges. The first one mentions the Grand Orient founded in early 1909 by Orphi Pasha. This Grand Jurisdiction soon failed to work due to the social turmoil. Same news also quotes two newspapers on freemasonry in Ottoman Empire and mentions the contradictions between the said two news. The second issue informs about four lodges founded in Thessaloniki, Edirne and İstanbul under the Grand Orient of Spain.

Osmanlı İmparatorluğu'ndaki Masonik faaliyetler zaman zaman Avrupa basınında yer almıştır. Aşağıda, HKEMBL Tarihi Arşivi'nde bulunan bir İsviçre dergisinin iki sayısında çıkan yazıların çevirileri yer alıyor.

Meşrutiyetin ikinci defa ilanı (1908) sonrasında İsviçre basınında Osmanlı Masonları ile ilgili olarak yer alan ilk haberde 1909 başında Örfi Paşa ve Nikola Forte'nin girişimleriyle kurulan "Osmanlı Grand Orient"i konu ediliyor. Bu girişim bilindiği gibi, 1909 Nisan ayındaki toplumsal karışıklıklar sırasında bazı üyelerinin hayatını kaybetmesi, bazılarının da İstanbul'dan ayrılması sonucu devam ettirilememiştir. Zamanın koşulları gereği haber almada gecikmeler olduğundan haber yayınlandığında adı geçen oluşum artık dağılmış, bu oluşumda yer alanların bazıları Osmanlı Büyük Maşrıkı'nın kuruluşuna katılmışlardır. Yazının devamında Osmanlı Masonları hakkında iki ayrı gazetede çıkan yazılar aktarılarak yazılar arasındaki çelişkilere değiniliyor.

İkinci haberde Selanik'te ve Edirne'de İspanya obediyansına bağlı olarak kurulan localardan söz ediliyor.

Gerçekten de, İspanyol obediyansına bağlı olarak 6 Nisan 1907'de Selanik'te 292 numaralı "Perseverancia" [Sebat], 25 Ocak 1909'da İstanbul'da 309 numaralı "Constitución" [Meşrutiyet], 22 Nisan 1909'da Selanik'te 310 numaralı "Fazilette" [Fazilet], 20 Kasım 1909'da Edirne'de 314 numaralı "Onhouvet" [Uhuvvet=Kardeşlik] locaları kurulmuştur.[1] Bu localardan Constitución locasının üyelerinin çoğu Meşrutiyet adıyla Osmanlı Büyük Maşrıkı çatısı altına girmişler, diğer üç loca ise Balkan Savaşları'ndan sonra Osmanlı tebaası üyelerini büyük ölçüde kaybetmiş ve Osmanlı Masonluğunun ilgi alanı dışında kalmıştır.

"**Türkiye.**[2] *Osmanlı Grand Orient'i* kısa bir süre önce kuruldu. Büyük Üstat Örfi Paşa bu konuda şunları söylemektedir: "Yeni hükümet Hür Masonluğun İmparatorluk içinde ve tamamen uygun gördüğü koşullarda gelişmesi konusunda gerekli iradeyi vermiştir. Bizler de, ülkedeki farklı locaların kuruluşu tamamlanmış olan Osmanlı Grand Orient'inin obediyansı altında birleşmelerini uygun görmekteyiz. Ortaya koyduğumuz bu çalışma özellikle de Masonluğun genel olarak yayılmasında çok önemli bir yarar sağlayacaktır. Nitekim daha şimdiden bazı Masonik otoritelerin yardımını ve sevgisini kazanmıştır; Bunun kanıtı olarak Fransız ve İtalyan Büyük Locaları ile yaptığımız yazışmalar gösterilebilir. Bu doğrultuda *Osmanlı Grand Orient'inin* kuruluşunda İtalya Grand Orient'inin çok önemli desteklerini bizlerden esirgemediğini açıkça belirtmemiz gerekir."

- Kısa bir süre önce "**Berliner Tagblatt"** gazetesinde (No: 210, 27 Nisan) şu satırlara yer verilmiştir:

"Jön-Türk Komitesi'nin başlıca üyesi, hatta Komite'nin manevi yöneticisi denilebilecek Emanuel Karasu'dur. Emanuel Karasu, 55 yaşlarında Selanik kökenli bir avukattır. İspanyol Yahudisi olan Emanuel Karasu İspanyol Locası'nın Üstadı Muhteremidir, ki bu durum Osmanlı Grand Orient'inin kuruluşunda önemli rol oynamıştır. Son derece enerjik ve üstün zekâsıyla dikkatleri çeken Emanuel Karasu, yalnızca Selanik'te çalışmakta olan ve üyeleri 400-500 civarındaki sekiz locanın, liberal düşüncenin gelişimi üzerine gerçekleştirdiği katkılarla sınırlı kalmamış, aynı zamanda pratik uygulamanın da dağıtımını etkileyerek, aydın subayların bu çekirdek içinde yer almalarını ve İmparatorlukta Masonik yapının yerleşmesini,

---

1 *José A.Ferrer Benimeli, "Las Logias del Grande Oriente Español (1900-1936)", s. 1044*

2 *ALPINA, İsviçre Localar Birliği Merkezi Organı, (Fransızca), 30 Temmuz 1909, Yıl: 35, No: 13. (HKEMBL Tarihi Arşivi, Envanter no: 115.00 / 2131)*

yükselişini sağlamıştır. Loca bünyesinde oluşan değişik kollar vasıtasıyla Yıldız Sarayı'na kadar gidilmiş, yüksek kademedeki görevlilere ve hatta Hilmi Paşa'nın Kabinesi'ne ve de ayrıca Harbiye Nezareti'ne ulaşılmıştır."

-"**Latomia"** gazetesi Emauel Karasu Kardeşin bir İspanyol Locası'nın değil, Selanik'teki Makedonya Risorta Locası'nın Üstadı Muhteremi olduğuna işaret ediyor. Ayrıca Selanik'te 8 değil, 6 locanın çalışmakta olduğunu belirtiyor. Bu localardan 2'si İtalya Grand Orient'ine, diğer 4'ü ise Fransa Büyük Locası, Fransa, İspanya ve Yunan Grand Orient'lerine bağlı olarak çalışmaktadırlar."[3]

Turquie. Un *Grand Orient Ottoman* vient d'être fondé à Constantinople. L'adresse du G. M. Orphi Pascha dit ce qui suit: „Le nouveau gouvernement a autorisé la Franc-Maçonnerie à se développer comme il lui plaît dans l'empire. Nous avons cru nécessaire de réunir les différentes Loges du pays sous l'Obédience d'un G. O. Ottoman. Celui-ci est donc fondé. Notre œuvre sera extrêmement utile pour la propagation de la Maç. générale, et elle a déjà trouvé de l'aide et de la sympathie dans quelques Autorités maç., ainsi que le prouve la correspondance avec les GG. LL. de France et d'Italie. Nous avons surtout reçu d'importants encouragements du G. O. d'Italie pour la réalisation de notre entreprise." — Récemment le „Berliner Tagblatt" (No. 210, 27 avril) écrit ce qui suit: „Le membre principal du Comité Jeune-Turc, et si je puis dire, son conducteur spirituel, est Emmanuel Carasso, avocat, originaire de Salonique, un homme d'environ 55 ans, et en outre — ce qui a joué un grand rôle dans tout ce mouvement — M. en Ch. de la Loge maç. d'Espagne. Cet homme, remarquable par son intelligence et son énergie, a su, non seulement répandre des idées libérales parmi les 400 à 500 membres des 3 Loges travaillant à Salonique, mais encore former pour la direction pratique, des hommes bien qualifiés parmi les officiers et fonctionnaires et en faire le noyau, sauvegarde des intérêts maçonniques de tout l'empire. De sa Loge, les branches coururent jusqu'au Palais d'Yldiz et aux bureaux de la Haute Poste, jusqu'au Cabinet de Hilmi Pascha et aux locaux de l'Etat-major." — Le journal „Latomia" fait remarquer que Fr. Carasso n'est pas M. en Ch. de la Loge espagnole, mais italienne Macedonia, et qu'à Salonique ce ne sont pas 3 Loges, mais 6 qui travaillent, dont 2 affiliées au G. O. d'Italie, et les 4 autres à la G. L. de France, au G. O. de France, d'Espagne et de Grèce.

3 *Fransızcadan çeviren Can Kapyalı.*

"**Türkiye.**[4] Meşrutiyetin ilanından bu yana Türkiye'de Masonluk ileriye doğru dev adımlar attı. İspanya Grand Orienti'nin Selanik maşrıkında [vadisinde] kurduğu ilk loca olan "Perseverancia" (Sebat), İspanya'nın himayesinde yeni locaların kurulmasına imkân verdi ve "Perseverancia" kardeşlerinden yüksek mevkide bürokratlar ve rütbeli askerleri de barındıran "Fazilet" locası kuruldu. İspanya Grand Orienti, aynı yılın Kasım ayında, daha önce İstanbul'da kurulan ve Üstadı Muhteremliğini Maliye Nazırı Mehmed Cavid Bey'in yaptığı 309 numaralı "Konstitution [Meşrutiyet]" locasından aldığı beratla, Edirne maşrıkında [vadisinde] "Uhuvvet" [Kardeşlik] locasının kurulduğunu ilan etti. Bu canlılık bize, 1868 yılında Masonluğun Macaristan'da yeniden doğduğu zamanı hatırlatıyor. Bize gelen diğer bilgiler arasında, Türkiye Eski ve Kabul Edilmiş Skoç Riti Süprem Konseyinin kurulduğu, bu Süprem Konseyin dünyanın farklı Süprem Konseyleri tarafından tanındığı ve yakın zamanda Türkiye'deki tüm locaların tek bir büyük loca bünyesinde toplanabileceği yönündedir."[5]

Türkei. Seit Erteilung der Konstitution geht es in der Türkei mit der Freimaurerei mit Riesenschritten vorwärts. Nachdem der Grossorient von Spanien vor drei Jahren seine erste Loge in der Türkei, die Loge „Perseverancia" im Orient Saloniki gegründet hatte, folgten Ende des vergangenen Jahres rasch weitere, unter dem Schutze Spaniens stehende Logen nach. BB. der „Perseverancia" gründeten in Saloniki die Tochterloge „Fazilette", deren Mitglieder zumeist hohe türkische Staatsbeamte und Militärs sind. Im November v. J. erteilte der Grossorient von Spanien der Loge „Onhouvet" Nr. 314 im Orient Adrianopel die verlangte Arbeitsbewilligung; in dieser Loge wie auch in der einige Monate vorher gegründeten Konstantinopler Loge „Konstitution" Nr. 309, deren M. v. St. der türkische Finanzminister Mehmed Djavid Bey ist, herrscht ausserordentlich reges maur. Leben, das lebhaft an die Wiedereinführung der Maurerei in Ungarn i. J. 1868 erinnert. Wie uns mitgeteilt wird, hat sich inzwischen auch ein Suprême Conseil des Alten und Angen. Schott. Ritus für die Türkei gegründet, das von der Majorität der regulären Grossräte dieses Ritus anerkannt ist und bald alle türkischen Logen zu einem nationalen Grossorient vereinigen dürfte.

(„Zirkel".)

4 *ALPINA İsviçre Localar Birliği Merkezi Organı, (Almanca), 15 Mart 1910, Yıl: 36, No: 5. (HKEMBL Tarihi Arşivi, Envanter no: 202.07 / 2132)*

5 *Almancadan çeviren: Okan Yunusoğlu.*

ARŞİVDEN ÜNLÜ MASONLAR – IV

Mimar SİNAN

In the early issues of Mimar Sinan- issues from 19 to 36, some well-known Freemasons were introduced with their brief biographies. Mimar Sinan started again in the previous issues introducing famous Freemasons with their brief masonic history and the documents found in the archives.

Mimar Sinan dergisinin 19. ve 36. sayıları arasında "Ünlü Masonlar" başlığı altında Sahir Erman-Suha Umur Kardeşlerin hazırladığı bölümler yer almıştı. Bu yazılarda, Türkiye'den ve dünyadan tanınmış Masonların kısa hayat hikayelerine yer verilmişti. Dergimizin 169. sayısında bu bölüm bu kez arşiv belgelerine de yer verilerek yeniden başlatılmıştır. Bu bölümlerde meslek hayatlarında ve toplumda ün kazanmış ebediyete intikal etmiş kardeşler kısa hayat hikayeleri ve Masonik özgeçmişleri ile tanıtılacak, tanıtımlarda HKEMBL Tarihi Arşivi'nde kendilerine ait belgelere de yer verilecektir.[1]

Hayim Naim ELNEKAVE

Doktor Hayim Naim Kardeş mikrobiyoloji alanında çalışmalarıyla tanınmış bir hekimdir. Dr. Paul-Louis Simond'un müdürlüğü sırasında "Bakteriyolojihane-i Osmani" içindeki Kuduz Tedavihanesi'nde [Dar-ül kelp] çalışmış ve daha sonra Kuduz Tedavihanesinin müdürlüğüne kadar yükselmiştir.

1931 yılı Şubat sonunda bir gazete haberinde " Darülkelp kurumunda 35 yıldır müdürlük yapmakta olan Hayim Naim'in ders verirken fenalaştığı

1 *Hayat hikayeleri için yararlanılan kaynaklar: Meydan Larousse Büyük Lûgat ve Ansiklopedi (1969); AnaBritannica Genel Kültür Ansiklopedisi (1986); milletvekilliği yapanlar için TBMM Albümleri.*

ve götürüldüğü evinde vefat ettiği yazılıdır. Aynı haberde, cenazesinde İstanbul Valisi Muhittin, İstanbul milletvekili Edip Beylerle birlikte çok kişinin bulunduğu belirtilmiştir.[2]

On gün kadar sonra çıkan diğer bir haberde ise vefat eden doktor Hayim Naim'in yerine Kuduz tedavihanesi müdürlüğüne bir uzman doktor tayin edilmek üzere olduğu duyurulmuştur.[3]

Aynı gazetede yayınlanan 31 Mart 1931 tarihli "Sağlık İşleri" başlıklı haberde de "Darülkelp Tedavihanesi müdürü müteveffa Hayim Naum Efendinin ailesine vazife başında ölenler faslından maaş bağlanacağı" belirtilmiştir. Aynı haberde "yerine kendi kıymetinde bir mütehassıs henüz bulunamamıştır" denilmektedir.[4]

Adı geçen Doktor Hayim Naim Kardeş 30 Kasım 1917'de Muhibbanı Hürriyet mahfilinde tekris olmuştur. Muhibbanı Hürriyet mahfili matrikül defterinde 113 numarada bulunan kaydına göre 1288 (Miladi 1872) İstanbul doğumludur. Haydarpaşa'da oturduğu ve "Darülkelp Müessesesi Müdürü" olduğu yazılıdır. Aynı deftere göre, 12 Mayıs 1919'da Kalfa olmuş, 7 Ekim 1920'de Üstatlığa yükseltilmiştir. Bu defterde aile adı "Nekave" olarak kayıtlıdır. (Mezar taşında ise bu ad "Elnekave'dir.) Matrikül kaydının son sütununda "23 Şubat 1931 tarihinde vefat ettiği" not düşülmüştür.

Yukarıda mesleki geçmişi kısaca özetlenen Kuduz hastanesi müdürü Hayim Naim, ilginç bir olaya da tanıklık etmiştir.

Mustafa Kemal Atatürk'ün, değişik dönemlerde çekilmiş bazı fotoğraflarında çevrede Çankaya Köşkü bahçesinde veya çiftlikte bakıldığı anlaşılan köpekler bulunduğu görülür. Falih Rıfkı Atay anılarında bu köpekleri ve içlerinde en bilineni olan Foksu anlatır. Hatta Falih Rıfkı, Çankaya kitabındaki bölümlerden birine "Foks" başlığını koymuştur.[5] Foks'un Çankaya'da toplantılara girmesi, hatta bir keresinde masanın altında Galip Reşit'in pantolonunu yırtması uzun uzun anlatılır.[6]

---

2 "Hayim Naum Efendinin vefatı", Cumhuriyet, 28 Şubat 1931, sayfa 3.

3 "Darülkelp tedavihanesine bir mütehassıs tayin edilecek", Cumhuriyet, 12 Mart 1931, sayfa: 4.

4 "M Naum Ef.nin ailesine maaş", Cumhuriyet, 31 Mart 1931, sayfa 2.

5 Falih Rıfkı Atay, Çankaya Atatürk Devri Hâtıraları, İkinci Cilt, Dünya Yayınları No 5,

6 Ankara'da Anıtkabir Müzesi'nde camekan içinde doldurulmuş bir köpek vardır, altında "Foks" yazar.

Falih Rıfkı'nın aktardığına göre, Foks, 1925'in bahar aylarında bir gün Mustafa Kemal'i de ısırmış. Köpeğin sahibini ısırması bir takım endişelere yol açtığı için zamanın tanınmış hekimlerinden Hayim Naim İstanbul'dan çağrılmış.

Bir süre Ankara'da kalan Hayim Naim ile görüşmeleri esnasında Hayim Naim'in mason olduğunu öğrenen Mustafa Kemal bu vesile ile masonlara selamlarını göndermiş.

Hayim Naim'in İstanbul'a döndüğünde ilettiği mesaj Masonlar arasında heyecanla karşılanmış. Umumi Heyet [Büyük Loca] toplantısında bu konuda bilgi verilmiş:

"Üs∴ Â∴ Reisicumhur Gazi Paşa'yı tedavi etmek üzere Ankara'ya giden doktor Hayim Naîm B∴'in müşarünilaeyh hazretleri ile M∴'luğa dair vaki olan mübahaseden bahsederek Gazi Paşa'nın beyanatını tekrar etmek üzere Hayim Naîm B∴'e söz verdi.

Hayim Naîm B∴ Muhibban-ı Hürriyet mahfilindeki beyanatını tekrar eyledi. Üs∴ Â∴ bunların Türkiye Maşrık-ı Azamını dilsîr edecek sözler olduğunu, her ne kadar Gazi Paşa M∴ değiller ise de M∴ doğduklarını Maşrık-ı Âzam Heyet-i Daime'sinin pek ziyade mütehassis olarak müşarinülaleyh hazretlerine bir arîza-i teşekküriyye takdim etmek üzere bir komisyon teşkil eylendiğini ve yazılacak teşekkürnamenin Ankara'daki biraderlerimiz vasıtasıyla takdim edileceğini beyan ile Heyet-i Daime'nin bu babtaki hat ve hareketinin tasvib edilip edilmediğini… etti ve müttefikan tasvib olundu." (*Büyük Umumi Heyet [Büyük Loca] toplantısı 1 mayıs 1341 [1925] Cuma)*[7]

(Bugünkü dilde anlamı: "Büyük Üstat, Cumhurbaşkanı Gazi [Mustafa Kemal] Paşa'yı tedavi etmek üzere Ankara'ya giden Hayim Naim Kardeşin kendisi ile arasında geçen Masonluk hakkındaki sohbetten söz ederek Gazi [Mustafa Kemal] Paşa'nın sözlerini tekrar etmek üzere Hayim Naim Biradere söz verdi. Hayim Naim Birader, Muhibbanı Hürriyet locasında söylediklerini tekrar etti. Büyük Üstat, bunların Türkiye Büyük Maşrıkı için doyurucu sözler olduğunu, her ne kadar Gazi Paşa Mason değilse de doğuştan [o vasıflara sahip] olduklarını, Maşrıkı Azam Daimi Heyeti'nin [Büyük Görevliler Kurulu] son derece duygulanarak kendisine bir teşekkür yazısı sunmak üzere bir komisyon oluşturduğunu; yazılacak teşekkürün Ankara'daki kardeşler aracılığıyla iletileceğini söyleyerek Daimi Heyet'in

7 *Büyük Sekreterlik Arşivi, "Umumi Heyet Tersimat Defteri 1924-1930, 1 Mayıs 1341".*

bu yöndeki hareketinin onaylanıp onaylanmadığını sordu, oybirliğiyle kabul edildi.")

Gazi Mustafa Kemal Paşa'nın selamlarını ilettiği localarda da duyurulmuştur. Selamet locasının zabıtlarında, 2 Mayıs 1925 günkü toplantıda Gazi Paşa'nın selamlarının duyurulduğu görülüyor.[8]

Vefa locasının 8 Mayıs 1925 tarihli zabıtnamesinde de bu olayla ilgili olarak Hikmet Ömer Kardeşin söz aldığı belirtiliyor. Reisicumhur Gazi Mustafa Kemal Paşa Hazretlerinin yukarıda söz edilen olay nedeniyle Ankara'da bulunan Hayim Naim Kardeşi selamlarını iletmeye memur ettiğini, bunun üzerine Büyük Maşrık'ın da Reisicumhur hazretlerine bir teşekkür mektubu yazma kararını aldığının aktarıldığı yazılı.[9]

Kararlaştırıldığı gibi Büyük Maşrık tarafından bir teşekkür mektubu kaleme alınmış. Sözü edilen teşekkür mektubu şöyle:

"Türkiye Cumhuriyeti Reis-i Âli-i Kaderi

Gazi Mustafa Kemal Paşa Hazretlerine

Efendimiz Hazretleri,

Ankara'da hizmet-i celilelerinde bulunan doktor Hayim Naim efendi vasıtasıyla Türkiye Masonluğuna isal-i selâm lûtfunda bulunmuş olmanızı derin bir tahassüs-ü minnetterane ile istihbar eden Türkiye Maşrık-ı Âzamı, hissiyat-ı samime-i müteşekkirânesini hâkipâyi sâmilerine arz ve i'lâ ile kesb-i fahr eder.

---

8 "Maşrıkı Azam murahhasımız bulunan Necmi Birader Reis-i Cumhur Hazretlerinin Hayim Naim Birader vâsıtasıyla Türkiye Masonlarına gönderdiği selâmı tebliğ etti ve şerefine müselles alkış icrâ edildi." (HKEMBL Tarihi Arşivi, D: 239, Envanter no: 2647)

9 "Hikmet Ömer B:. söz alarak; geçen hafta Meş:.ı Azam Hey'et-i Umumiyesinde, geçenlerde Ankara'ya azimet ve avdet eden Tabib Hayim Naim B:.imizin orada bulundukları esnada muhterem ve mübeccel Reis-i Cumhurumuz Gazi Mustafa Kemal Paşa Hazretleriyle bir hasbıhalde bulundukları şerefli bir andan, ve kelamın Türk Masonluğuna intikalinden bil'istifade, Gazi Paşa Hazretlerinin kıymetli selamlarıyla BB:.imizi taltife müsaadelerini niyaz eylemiş ve Paşa Hazretleri de selamlarını tebliğe kendilerinin memur ettiklerini cevaben emir buyurmuşlardır. Meş:. Azam Hey'eti Umumiyesi bundan pek mütehassis olarak, Muhterem Reis-i Cumhur Paşa hazretlerine bir teşekkürnâme yazılmasını tensip eylemişlerdir. Meş:. Azam Murahhası olmak sıfatıyla tebliğ-i keyfiyet eylerim, demişler ve bunu müteakiben Üs:.ı Muh:., Gazi Paşa Hazretlerinin şereflerine bir müselles alkış icrası için sütunları davet eylemiş ve kemal-i şevk ü şâdi ile ifa edilmiştir.(HKEMBL Tarihi Arşivi, D: 221, Envanter no: 789)"

Hayır ve faaliyete hasr-ı vücud etmiş dehaları takdis eden ve ötedenberi ulül-azm-i mevcudiyetinizde yanlız vatanın işgal ve istilâdan tahlisine hizmet ve delâletle iktifa etmeyerek pek muazzez memleketimizde efkâr ve ezhanı batıl akide ve ananelerden kurtarmağa azmetmiş ve muvaffak olmuş bir kahraman selâmlayan Türkiye Masonluğu, mukadderat-ı memleketin, yanlız büyük bir zekâ ve büyük bir kalp ile değil, aynı zamanda büyük ve yorulmaz bir faaliyetle anbean mütezait bir azim ve gayretle halkın inkişaf ve tealisine hâdim bir tarika sevk edildiğini görmekle cidden bahtiyar ve müftehirdir.

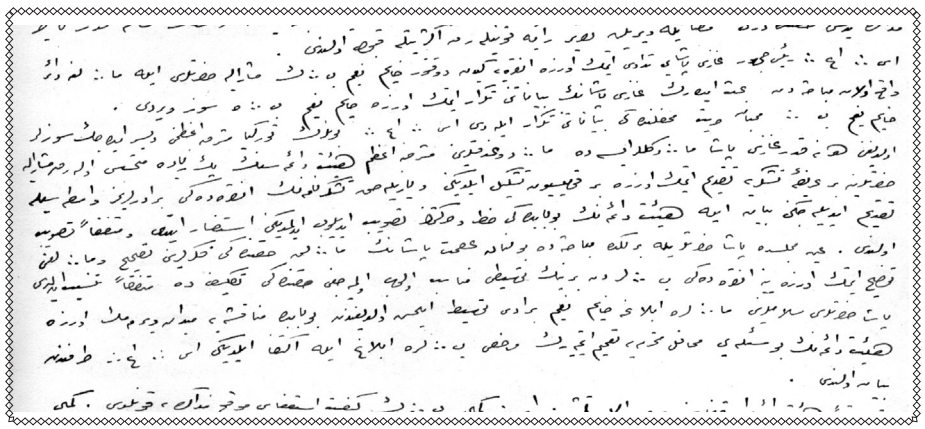
Makasıd-ı esasiyesi meyanında hassaten taassup, cehalet ve akaid-i batıla ile mücadele gayesini takip eden Masonluk, zat-ı riyasetpenâhilerinin faaliyet-i mütezayide-i faziletperverîleri sayesinde sevgili memleketimizi pek yakında en muazzam hayr ve mükemmeliyyete vasıl olmuş göreceğinden emin ve mutmaindirler.

"Teşekürat-ı tazimkâranemizi hâkipâyi sâmi-i riyasetpenahîlerine arz ve tekrar eyleriz, efendimiz hazretleri.

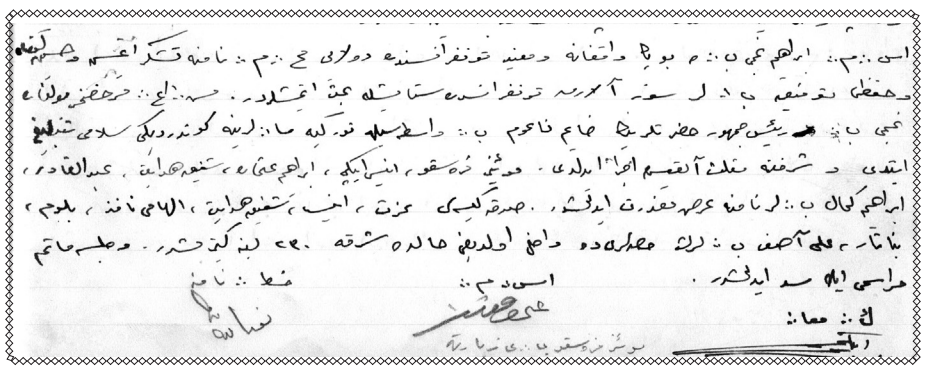
9 Mayıs 1341 [1925] Reis (Servet Yesari)"[10]

Bugünkü dille mektupta özetle: "Cumhurbaşkanının, Ankara'da hizmetlerinde olan Doktor Hayim Naim aracılığıyla Türkiye Masonluğuna selam göndermek inceliğinde bulunmuş olmalarını minnet duygularıyla öğrenen Türkiye Büyük Maşrıkı'nın içten teşekkür dolu hislerini sunmaktan şeref duyduğu" belirtilmekte.

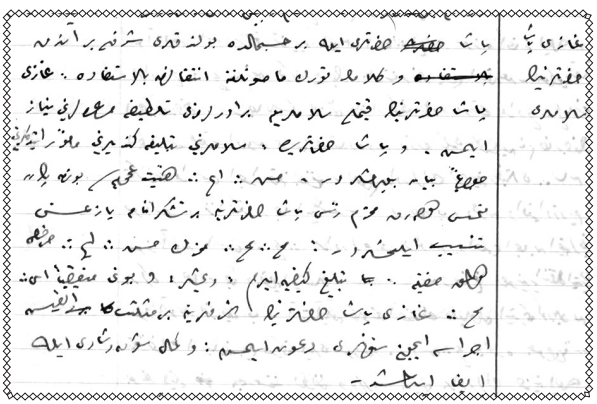
10 *Suha Umur, "Maşrık-ı Azam tarafından Atatürk'e yazılan bir Mektup", Mimar Sinan, Sayı 21, 1976, s. 68-70.*

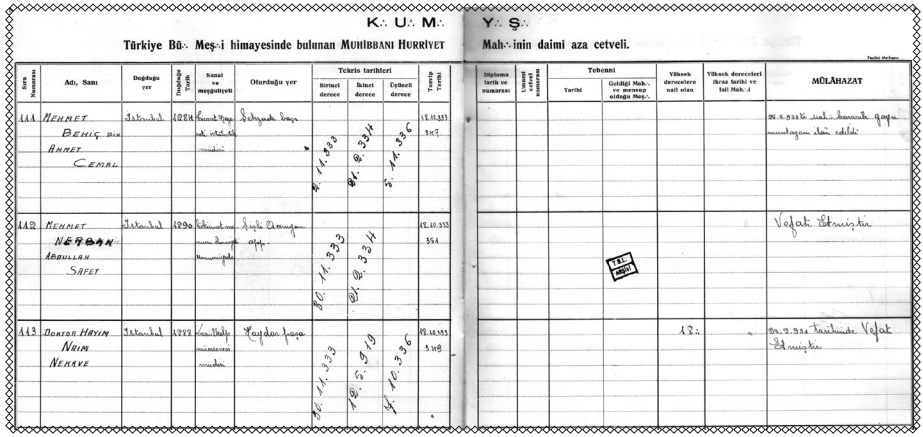
Umumi Heyet 1 Mayıs 1341 [1925] Cuma günkü toplantısı zabıtları
Gazi Paşa'nın Doktor Hayim Naim aracılığıyla selamları

Selamet Mahfili zabıt defteri 2 Mayıs 1341 [1925] Cumartesi
Gazi Paşa'nın selamlarının mahfile duyurulması

Vefa Mahfili zabıt defteri 8 Mayıs 1341 [1925] Cuma
Gazi Paşa'nın selamlarının mahfile duyurulması

K.·. U.·. M.·.

Türkiye Bü.·. Meş.·.i himayesinde bulunan MUHİBBANI HURRİYET

Y.·. Ş.·.

Mah.·.inin daimi aza cetveli.

Sıra Numarası	Adı, Sanı	Doğduğu yer	Doğduğu Tarih	Sanat ve meşguliyeti	Oturduğu yer	Tekrin tarihleri: Birinci derece	İkinci derece	Üçüncü derece	Terfia Tarihi	Diploma tarih ve numarası	Umumî cetvel numarası	Tediyat: Tarihi	Tediyat: Geldiği Mah.·. ve mensup olduğu Meş.·.	Yüksek derecelere nail olan	Yüksek dereceleri ihraz tarihi ve hali Mah.·.i	MÜLÂHAZAT
111	MEHMET BEHİÇ Bin AHMET CEMAL	İstanbul	1284	Emekli Yüz. Alb.	Şehzadebaşı Konya	4. 11. 333	8. 3. 34	5. 11. 336	15.11.333							26.2.932 tarihinde kanaatle yapılan muntazam ilân edildi
112	MEHMET NEŞBAN ABDULLAH SAFET	İstanbul	1290	Kâtib-i Evvel Emniyet-i Umumiyede	İmrahor Caddesi	30. 11. 333	8. 3. 34		15.11.333							Vefat Etmiştir
113	DOKTOR HAYIM NAİM NEKAVE	İstanbul	1292	Darülfünun müderrisi	Kayadibi	30. 11. 333	15. 5. 919	10. 3. 336	18.11.333					18.2		22.2.932 tarihinde Vefat Etmiştir

Doktor Hayim Naim Nekave, Muhibbanı Hürriyet matrikül defteri sayfa: 23 matrikül no: 113 (HKEMBL Tarihi Arşivi Envanter no: 565)

Doktor Hayim Naim Elnekave Kardeş

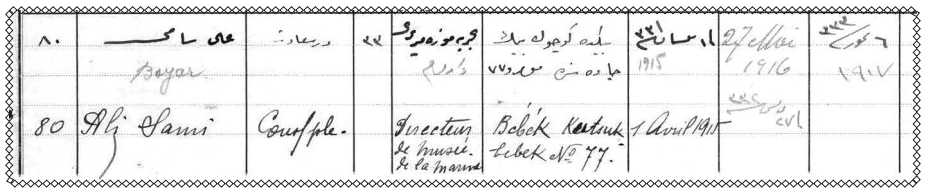

Hayim Naim Elnekave Kardeşin mezar taşı: "Darülkelb Tedavihanesi Müdürü Hayim Naim Bey Elnekave burada medfundur. Tarihi vefatı: 22 Şubat 1931"

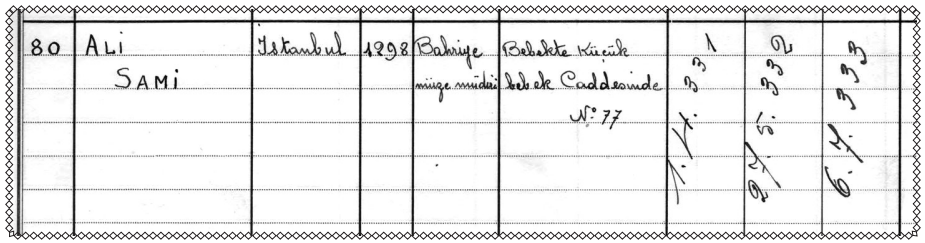
Ali Sami BOYAR

Ressam. 1880'de doğdu. Heybeliada Deniz Harp Okulunu bitirdi. İstanbul Sanayii Nefise Mektebine yazıldı. İki yıl Paris'te Güzel Sanatlar Okulunda Cormon atölyesinde çalıştı. Dönüşünde askerlikten ayrıldı. Çeşitli memuriyetlerde bulunduktan sonra 1944'te Ayasofya Müzesi Müdürlüğünden emekli oldu. Türk Resim sanatının başlıca simalarındandır. Eserleri yabancı müzelere de girmiştir. İstanbul manzaraları ve tarihî anıtlarını canlandıran birçok tablo yaptı. Gerek renk gerek çizgi bakımından tabiatta gördüğünü aslına yakın olarak canlandırmıştır. Gravür tekniğini iyi bildiğinden pul ressamı olarak ün saldı.

1 Nisan 1915 tarihinde Muhibban-ı Hürriyet Locasında 80 Mat. No.'sı ile tekris edilmiş, 1916'da kalfa, 1917'de üstat olan Ali Sami Boyar Kardeş yeniden faaliyete geçişten sonra İdeal Locasında 139 matrikül numarasıyla çalışmalarına devam etmiştir. Ali Sami Boyar Kardeş, 23 Eylül 1967'de Ebediyete intikal etmiştir.

"Bahriye Müze Müdürü" Ali Sami Biraderin Muhibban-ı Hürriyet matrikül kaydı (Eski Harfli Türkçe)

Ali Sami Biraderin Muhibban-ı Hürriyet matrikül kaydı (Yeni Harflerle)

BUYA 229/

BÜYÜK MAHFİL

İSTİFASINDAN SONRA EBEDİ MEŞRİKA İNTİKALETMEİŞTİR.

Matrikül No. sı : 139/ /I82I

BOYAR	SAMİ	H.HÜSNÜ	IST.I880	B.·.
Soyadı	Adı	Baba Adı	Doğum T.	

Medeni Hali : Ressam

Meslekî ve iş adresi :

Ev adresi : Nişantaşı Güzel bahçe sokak No.29/5 **Tel. :** 47 77 90

Tabiyeti : T.C. **Aile durumu : Evli mi ?** Evli

Çocuk adedi :

İ D E A L

Ana Mahfili : MUHİBBANI HÜRRİYET

Tekris : 19I5 **Ref :** I9I6

Uyanış : I8.IO.958 **Üst :** I9I8

Tekemmül Mah.·.ine havale tarihi : 22.4.959

İstifa halinde yeni Ana mahfili :

VAZİFELERİ SENESİ VE VAZİFE ADI

Tebenni :

Mah.·. adı :

Tarihi :

Vazife :

İSTİFASI LO: 4/2/967 LİSTE No. (Ağır ve şifasız hastalığından)

İntizam :

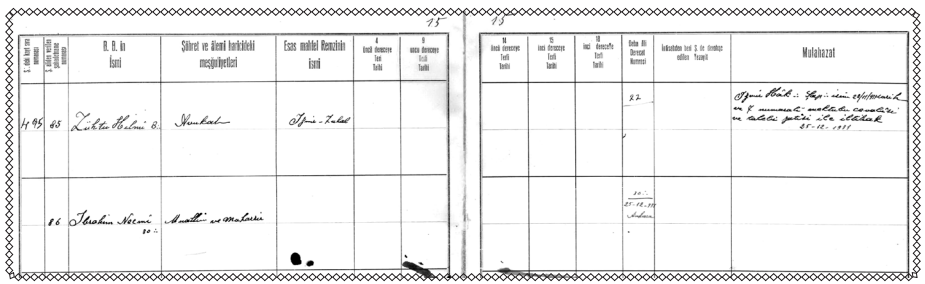
Fevkalâde hizmetler :

Ali Sami Boyar Kardeşin Büyük Loca sicil kartı

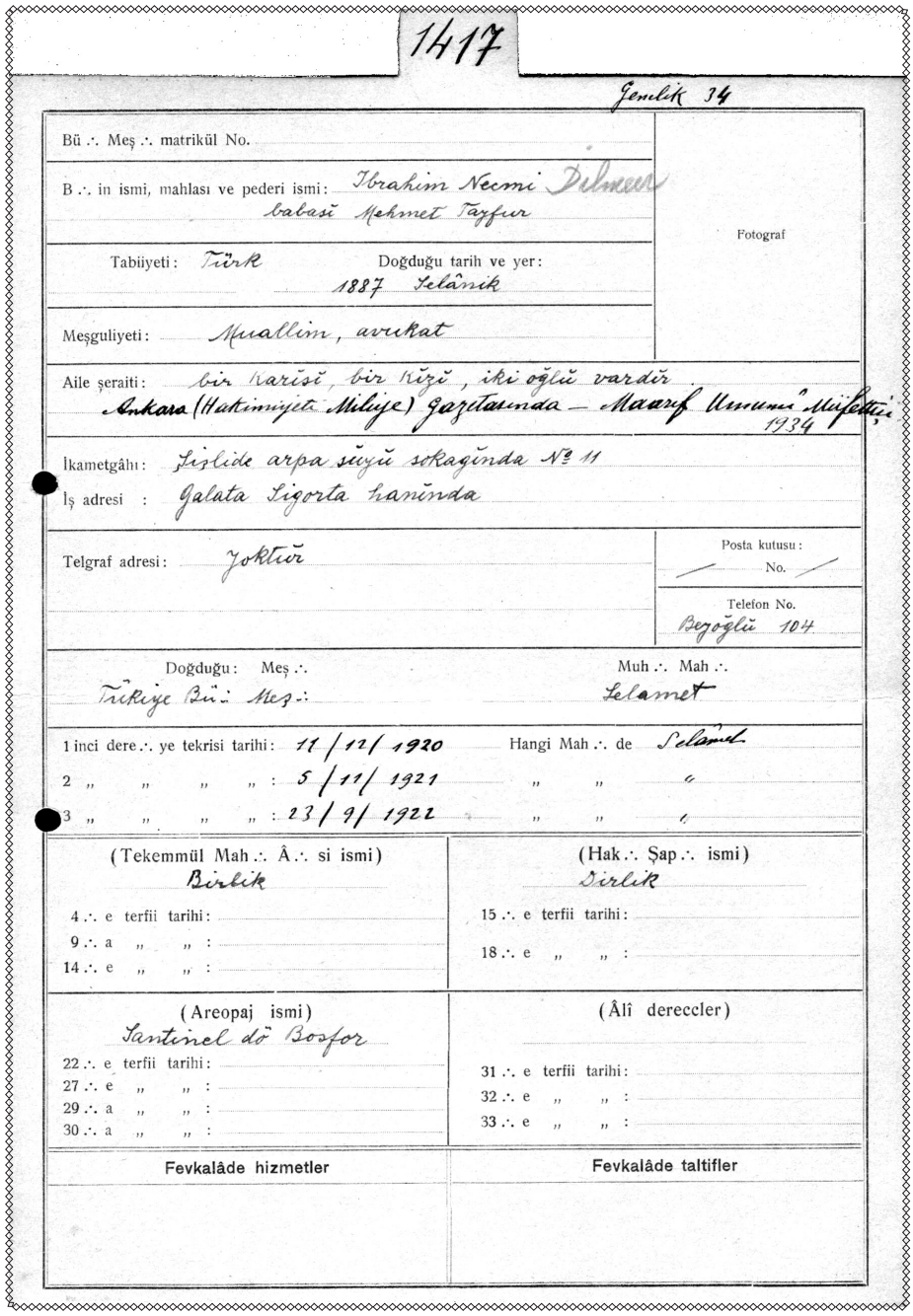
İbrahim Necmi DİLMEN

1887'de Selanik'te doğdu. Babası Mehmet Bey, annesi Emine Hanım'dır. İstanbul Hukuk Mektebi'ni [Fakültesi] bitirdi. Selanik Hukuk Mektebi'nde Devletler Özel Hukuku dersleri verdi. İstanbul'da Vefa ve Davutpaşa Sultanilerinde [Lise] edebiyat ve felsefe öğretmenliği, Darülfunun Edebiyat Şubesinde [İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi] Ural - Altay dilleri ve edebiyat teorisi dersleri müderris muavinliği [doçent] görevi yaptı. Ankara Gazi Terbiye enstitüsünde ve Müzik öğretmen okulunda edebiyat öğretmenliğinde bulundu. Milli Eğitim Bakanlığı Müfettişliğine tayin edildi. Alfabe Komisyonu üyesi oldu. 1932'de Türk Dili Tetkik Cemiyeti [Türk Dil Kurumu] kurucu üyesi, sonra da genel sekreteri oldu. Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nde Türk Dili dersleri verdi. Çeşitli gazetelerde yazı işleri görevlisi, Milliyet gazetesi yazarı olarak çalıştı. Yazar. Yayınlanmış eserleri: Edebiyat tarihi dersleri, Türkçe Gramer, Türk Dil Bilgisi. Dilmen soyadı kendisine Kemal Atatürk tarafından verilmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde 5., 6. ve 7. dönem Burdur milletvekilliği yaptı.

İbrahim Necmi Dilmen Kardeş, 11 Aralık 1920 tarihinde İstanbul'da Selâmet Mahfilinde tekris olmuş, Gençlik Mahfiline kurucu olarak katılmış, her iki mahfilde de Üstadı Muhteremliğe getirilmiş ve 1924-1927 Büyük Birinci Nazır sonra Büyük Hatip, 1927-1930 Büyük Sekreter, 1930-1933 Büyük Hatip olarak Büyük Görevliler Kurulu'nda görev almıştır. İbrahim Necmi Dilmen Kardeş 5 Mart 1945'de Ebediyete intikal etti.

İbrahim Necmi Kardeşin Şûrayı Âli matrikül kaydı (Ankara 1930)

1417

Jemlik 34

Bü ∴ Meş ∴ matrikül No.

B ∴ in ismi, mahlası ve pederi ismi: İbrahim Necmi Dilmen
babası Mehmet Tayfur

Fotograf

Tabiiyeti: Türk Doğduğu tarih ve yer: 1887 Selânik

Meşguliyeti: Muallim, avukat

Aile şeraiti: bir karısı, bir kızı, iki oğlu vardır
Ankara (Hakimiyeti Milliye) Gazetasında — Maarif Umumî Müfettişi 1934

İkametgâhı: Tirilide arpa süyü sokağında № 11

İş adresi : Galata Sigorta hanında

Telgraf adresi: Yoktur

Posta kutusu: / No. /

Telefon No. Beyoğlu 104

Doğduğu: Meş ∴ Türkiye Büyük Meş ∴

Muh ∴ Mah ∴ Selamet

1 inci dere ∴ ye tekrisi tarihi: 11/11/1920 Hangi Mah ∴ de Selâmet

2 „ „ „ „ : 5/11/1921 „ „ „

3 „ „ „ „ : 23/9/1922 „ „ „

(Tekemmül Mah ∴ Â ∴ si ismi) Birlik

4 ∴ e terfii tarihi:

9 ∴ a „ „ :

14 ∴ e „ „ :

(Hak ∴ Şap ∴ ismi) Dirlik

15 ∴ e terfii tarihi:

18 ∴ e „ „ :

(Areopaj ismi) Santimel dö Bosfor

22 ∴ e terfii tarihi:

27 ∴ e „ „ :

29 ∴ a „ „ :

30 ∴ a „ „ :

(Âlî dereccler)

31 ∴ e terfii tarihi:

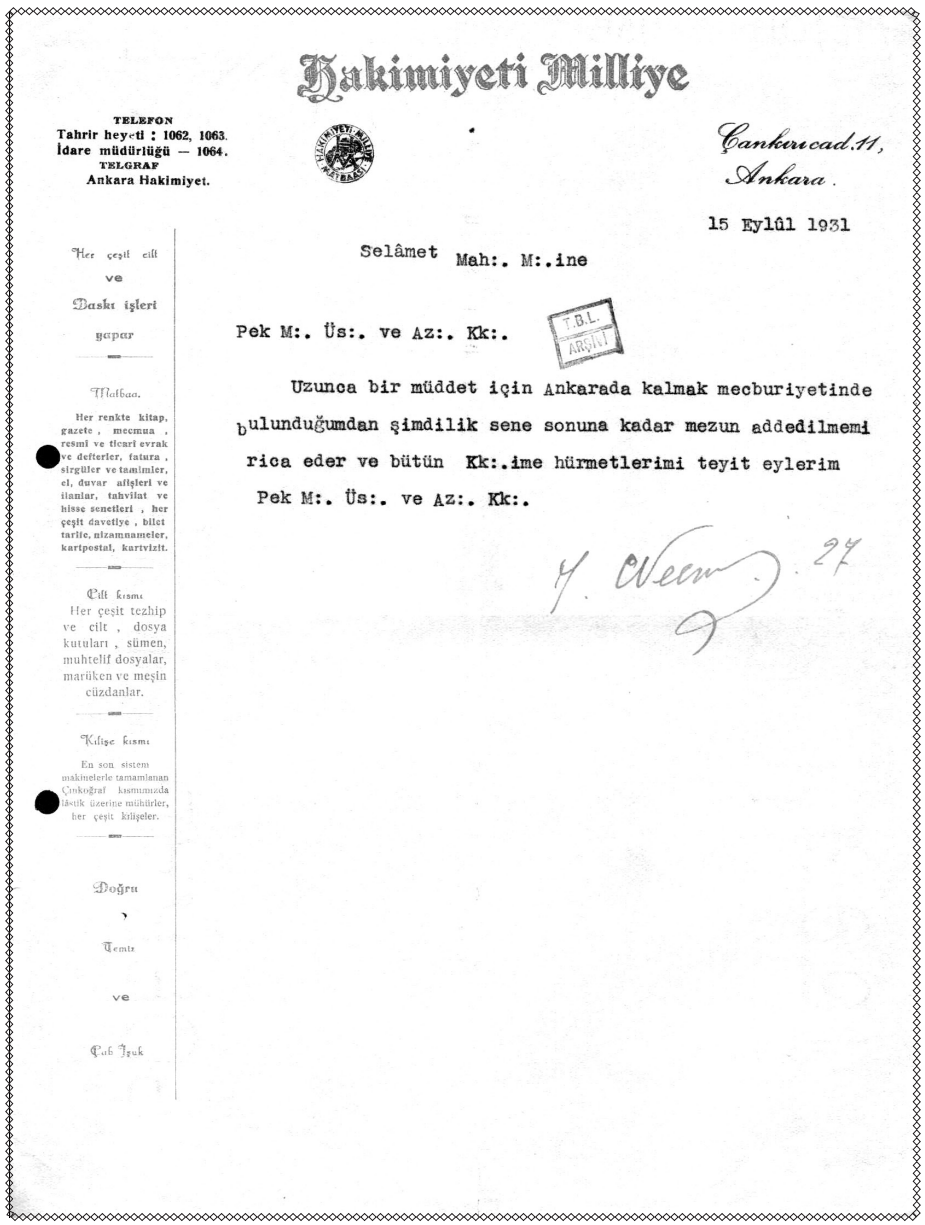
32 ∴ e „ „ :

33 ∴ e „ „ :

Fevkalâde hizmetler

Fevkalâde taltifler

İbrahim Necmi Kardeşin Büyük Maşrık sicil kartı

Hakimiyeti Milliye

TELEFON
Tahrir heyeti : 1062, 1063.
İdare müdürlüğü — 1064.
TELGRAF
Ankara Hakimiyet.

Çankırı cad. 11,
Ankara.

15 Eylûl 1931

Selâmet Mah:. M:.ine

Pek M:. Üs:. ve Az:. Kk:.

T.B.L. ARŞİVİ

Uzunca bir müddet için Ankarada kalmak mecburiyetinde bulunduğumdan şimdilik sene sonuna kadar mezun addedilmemi rica eder ve bütün Kk:.ime hürmetlerimi teyit eylerim

Pek M:. Üs:. ve Az:. Kk:.

H. Necmi 27

Her çeşit cilt ve Daskı işleri yapar

Matbaa.
Her renkte kitap, gazete, mecmua, resmi ve ticari evrak ve defterler, fatura, sirgüler ve tamimler, el, duvar afişleri ve ilanlar, tahvilat ve hisse senetleri, her çeşit davetiye, bilet tarife, nizamnameler, kartpostal, kartvizit.

Cilt kısmı
Her çeşit tezhip ve cilt, dosya kutuları, sümen, muhtelif dosyalar, marüken ve meşin cüzdanlar.

Klişe kısmı
En son sistem makinelerle tamamlanan Çinkoğraf kısmımızda tastık üzerine mühürler, her çeşit klişeler.

Doğru
Temiz
ve
Çok Işık

İbrahim Necmi Kardeşin izin talebi 1931

Mustafa İNAN

Mekanik bilgini. 1911'de Adana'da doğdu. Ailesi, Fransız işgali nedeniyle Konya'ya göç etti. İlkokulu, Kurtuluş Savaşı bittikten sonra döndükleri Adana'da okudu. Son sınıfını parasız yatılı okuduğu ortaokuldan birincilikle mezun oldu. Birincilikle girdiği Yüksek Mühendis Mektebi'ni (İTÜ) pekiyi derece ile bitirdi. Zürich Yüksek Teknik Okulunda doktora yaptı. Türkiye'ye dönüşünde, İstanbul Teknik Üniversitesi'nde doçent sonra da İnşaat Fakültesine bağlı olarak kurulan Teknik Mekanik ve Genel Mukavemet kürsüsünde profesör oldu. 1954-1956 arasında İnşaat Fakültesi Dekanlığı, 1957-1959 arasında İstanbul Teknik Üniversitesi Rektörlüğü yaptı. Kurucularından olduğu Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu bilim kurulunda kuruluşundan başlayarak üyeliği sürdü. Mart 1967'de başkanlığa seçildi. 1967 sonbaharında bilimsel çalışmalar için Amerika Birleşik Devletleri, İsviçre ve Almanya'ya gitmek üzere görevlendirilmişken anlaşılamayan hastalığı nüksetti ve tedavi amacıyla Almanya'nın Freiburg şehrine gitti. Burada hastanede hayatını kaybetti. İTÜ Merkez Kütüphanesine adı verildi. Hayat hikayesini, öğretim üyesi ve romancı Oğuz Atay 1975 yılında "Bir Bilim Adamının Romanı" adıyla yazdı. Başlıca eserleri: Elasto-mekanikte Başlangıç Değerleri Metodu ve Taşıma Matrisi (1948),Elâstik Çubukların Genel Teorisi (1966), Cisimlerin Mukavemeti (1967). Düzlemde Elâstisite Teorisi (1969).

Mustafa İnan Kardeş, 16 Mayıs 1956 tarihinde İstanbul'da Ahenk Locasında 28 matrikül numarasıyla tekris edilmiş, 15 Mart 1957'de kalfa, 28 Kasım 1957'de Üstat Mason olmuştur. Locasının Büyük Loca Delegeliği görevine getirilmiştir. Büyük Hasenat Emini Yorgo Vakalopulos 1964 yılında locasında Üstadı Muhterem seçildiğinden Büyük Hasenat Eminliği boşalmış, 19 Nisan 1964 günkü Büyük Loca Toplantısı'nda Mustafa İnan, Büyük Hasenat Eminliği'ne seçilerek bu görevi dönem sonu olan 2 Mayıs 1965'e kadar sürdürmüştür. Mimar Sinan Araştırma Locası üyeliğine, kurucu üyelerden sonraki ilk üyeler arasında, 1966 yılında 17 matrikül numarasıyla kabul edilmiştir. 5 Ağustos 1967'de Almanya Freiburg'da Ebediyete intikal etmiştir.

İNAN 1754

BÜYÜK MAHFİL

5/8/67 EBEDİ MEŞRİKA No.382/166

Matrikül No. sı : 28/

İNAN	MUSTAFA	HÜSEYİN	ADANA.I9II	B.·.
Soyadı	Adı	Baba Adı	Doğum T.	

Medeni Hali : Prof. İnşaat Mühendisi

Mesleki ve iş adresi : I.T.Ü. İnşaat Fakültesi — 48 22 50

Ev adresi : Pangaltı Eşref Efendi sokak No.II8/5 Arkadaş — **Tel. :** 48 65 32

Tabiyeti : T.C. **Aile durumu : Evli mi ?** Evli

Çocuk adedi : 1.E.

Ana Mahfili : AHENK

Tekris : I6.5.I956 **Ref :** I5.3.I957

Uyanış : **Üst :** 28.II.I95[illegible]

Tekemmül Mah.·.ine havale tarihi :

İstifa halinde yeni Ana mahfili :

VAZİFELERİ SENESİ VE VAZİFE ADI

Tebenni :

Mah.·. adı : **Vazife :**

Tarihi :

İntizam :

Fevkalâde hizmetler :

Büyük Loca üye sicil kartı, sicil no: 1754.

10.- Seçimlere geçilmezden evvel yoklama yapıldı . İstanbuldan 29, Ankaradan 29 ve İzmirden 14 olmak üzere 72 temsilci B.'.in hazır bulunduğu tesbit olundu .

Bü.'.Has.'.Em.'.Dr.Yorgi Vakalopulos'B.'.in mensup bulunduğu Hulûs Muh.'.Lo.'.sına Üs.'.Muh.'.seçildiğinden bu vazifenin münhal olduğuna bilgi edinildi .

Yapılan seçim neticesinde Mustafa İnan B.'.in 47 ve Fikret Çeltikçi B.'.in 19 oy aldıkları görüldü.

Bu suretle Bü.'.Has.'.Em.'.liğine Mustafa İnan B.'.in seçildiği tesbit edildi .

Bü.'.2.Muhk.'. Macit Erbudak B.'.in hastalığı sebebiyle istifa ettiği bildirildi . Yapılan oylama sonunda Ekrem Azak B.'.in 43 Fikret Çeltikçi B.'.in 19 oy aldıkları görüldü.

Bu suretle Bü.'.2.Muhk.'.liğe Ekrem Azak B.'.in seçildiği tesbit edildi .

Mustafa İnan ve Ekrem Azak BB.'. yeminlerini eda ettiler ve yerlerini işgal ettiler.

Büyük Hasenat Emini seçilmesi, 19 Nisan 1964.

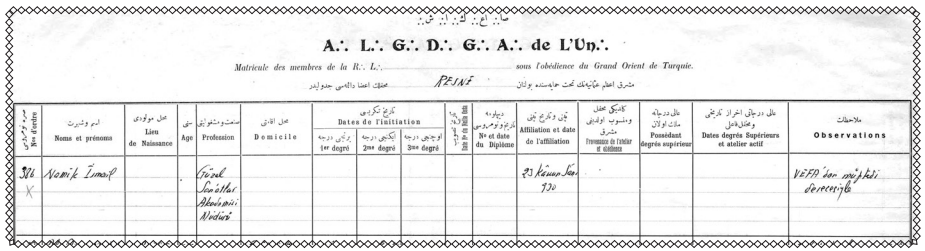

Oğuz Atay, Bir Bilim Adamının Romanı Mustafa İnan, Birinci baskı, 1975.

Namık İSMAİL YEĞENOĞLU

Ressam. 1892'de dünyaya geldi. Sanayii Nefise mektebini bitirdikten sonra Fransa'ya gitti. Paris'te Ecole Nationale des Arts Décoratif, Julian Akademisi ve Cormon atölyesinde çalıştı. Birinci Dünya savaşında Türkiye'ye döndü ve Kafkas cephesinde bulundu. Genel karargâhta savaş resimleri yapan ressamlarla çalıştı. Bu eserlerini Berlin ve Viyana'da sergiledi. Berlin'de Corynth ve Liebermann atölyelerinde ve müzelerde iki yıl çalıştı. Yurda döndükten sonra Güzel Sanatlar Akademisi müdür yardımcılığı ve Millî Eğitim müfettişliği yaptı. 1928'de Güzel Sanatlar Akademisi müdürlüğüne tayin edildi. Birçok sanat yazısı ve Mikelanj adlı bir incelemesi olan Namık İsmail'in resimleri, Resim ve Heykel müzesi ile Millî Eğitim Bakanlığında ve özel koleksiyonlardadır.

Namık İsmail Kardeş, Vefa Mahfelinde tekris edilmiş olup çırakken 23 Ocak 1930 tarihinde Resne Mahfeline tebennî etmiştir. Namık İsmail Kardeş 30 Ağustos 1935'de kalp krizi sonucu Ebediyete intikal etti.

A.·. L.·. G.·. D.·. G.·. A.·. de L'Un.·.

Matricule des membres de la R.·. L.·. ARJANÎ sous l'obédience du Grand Orient de Turquie.

N° d'ordre	Noms et prénoms	Lieu de Naissance	Age	Profession	Domicile	Dates de l'initiation 1er degré	2me degré	3me degré	Diplôme	N° et date du Diplôme	Affiliation et date de l'affiliation	Fonctions de l'atelier	Possédant degrés supérieurs	Dates degrés Supérieurs et atelier actif	Observations
316 X	Namik İsmail			Resim Sanatları Akademisi Müdürü							23 Kânun-ı Sani 930				VEFA'dan müşterih derecesiyle

Namık İsmail Biraderin Resne mahfili matrikül kaydı

Namık İsmail Biraderin mezar taşı

211

Bü .·. Meş .·. matrikül No.

B .·. in ismi, mahlası ve pederi ismi:
Namık İsmail B.·.

Fotograf

Tabiiyeti: T. C.

Doğduğu tarih ve yer:

Meşguliyeti: Muallim

Aile şeraiti:

İkametgâhı:

İş adresi : Güzel San'atlar Akademisi Müdürü

Telgraf adresi:

Posta kutusu: No.

Telefon No.

Doğduğu: Meş .·. T. Bü.·. Maş.·. İstanbul

Muh .·. Mah .·. Vefa – Resne N: 386

1 inci dere .·. ye tekrisi tarihi: Hangi Mah .·. de

2 „ „ „ „ : „ „

3 „ „ „ „ : „ „

(Tekemmül Mah .·. Â .·. si ismi)

4 .·. e terfii tarihi:
9 .·. a „ „ :
14 .·. e „ „ :

(Hak .·. Şap .·. ismi)

15 .·. e terfii tarihi:
18 .·. e „ „ :

(Areopaj ismi)

22 .·. e terfii tarihi:
27 .·. e „ „ :
29 .·. a „ „ :
30 .·. a „ „ :

(Âlî dereccler)

31 .·. e terfii tarihi:
32 .·. e „ „ :
33 .·. e „ „ :

Fevkalâde hizmetler

Fevkalâde taltifler

Namık İsmail Biraderin Büyük Maşrık sicil kartı

LOCALARDA YAPILAN KONUŞMALAR

İSTANBUL

LOCA	KONUŞMACI	KONU	TARİH
001 İDEAL	Faruk HAN	Ülkü Mabedi İnşası Sürecinde Varolmak: Yöntem	10/10/16
	Mitat ÇELİKPALA	Atatürk: Bir Dünya Lideri	07/11/16
	Selim ÖRS	V.I.T.R.I.O.L	21/11/16
	Gökhan GÜNGÖR	Kavram ve Anlam	05/12/16
002 KÜLTÜR	Emre PAKSOY, Kuvay SANLI	Nail'i Bırakamam! - Halet Çambel, Nail Çakırhan, Yaşar Kemal, Ruhi Su ve Zekeriya Sertel'den Anılar ve Yansımalar	07/10/16
	Ömer TANBAY	Hasan Âli Yücel ve Köy Enstitüleri	02/12/16
	Fikret ÇÖMERT	Endülüs'ten Anadolu'ya Muhiddin İbn Arabi	16/12/16
003 ÜLKÜ	Uğur TUZLACI	Ritüeller, Localar ve Uygulamalar ile İlgili Sorular ve Yanıtları	06/10/16
	Barış ERMAN	İrade Özgürlüğü Ve Masonluk	20/10/16
	Onur ÖZALP	Kendi Kendini Yüceltmek	03/11/16
	Kerem EPİKMEN	Masonluğun Fonksiyonu	17/11/16
	Evrim ERİŞİR	Burada ne arıyoruz?	01/12/16
	Faruk HAN	Ülkü Mabedi İnşaası Sürecinde varolmak - Yöntem	15/12/16
006 KARDEŞLİK	Halit GÖÇER; Görsel Destek; Mustafa KÜRELİ	İnanç ile Aklın Muhteşem Dansı	13/10/16
	Moderatör: Alp ÇAKMUT; Halis Levent ÇEKİRGE, Sami Seçkin ÇEKİRDEKÇİ	Atatürk ve Kadın Hakları	10/11/16
	Tunç TİMURKAN	1717 - 1935 Yıllarıarasında Masonluk	12/8/16
007 HÜRRİYET	Şefik GÜNEY	Felsefe ve Masonluk	11/10/16
	Can KAPYALI	Nur İstiyoruz	25/10/16
	Yılmaz MAZLUMOĞLU	93 Yıl sonra Cumhuriyet ve Atatürk	08/11/16
	Ömer BORTAÇİNA	Sonsuz Doğu'daki Beş Köşetaşımız	06/12/16
	Albert ENDER, Sinan GÜMÜŞLÜGİL, Serkan ÖZKÖK, Deha GELEGEN	Hermes Sırları	20/12/16
008 SEVGİ	Tanol TÜRKOĞLU	Bilgi Çağında Bağnazlıkla Mücadele	03/10/16
	Levent UNUTULMAZ	Kalfa Derecesinin Ezoterik ve Ekzoterik karşılaştırması	17/10/16

	Muammer UYSAL	İnternet'te yalnız mıyız?	31/10/16
	Yavuz SULAMACI, Jan Klod KAYUKA, Murat UYTUN	Niçin Buradayız? Masonluk Nedir, Ne değildir?	14/11/16
	Bülent AKKAN	Kalfa Derecesi Sembolizması	12/12/16
009 ATLAS	Yusuf DÜLGER	İnsanlık için Atatürk Mirası	09/11/16
	Serdar DEVRİM	Toplum mühendisliği ya da nasıl manipüle ediliyoruz	23/11/16
011 MUSAVAT	Mehmet Deniz KONUK	Atatürk	11/11/16
	Barış ERMAN	Masonluk: Bir Ahlak Sistemi	11/11/16
	Arda MOLTAY	Tüketilen Dünyada Mason Olmak	09/12/16
017 LİBERTAS	Orhan USLU	Laiklik	19/10/16
	Ali KIZILAY, Michael SOBANSKİ	Masonik Çalışma Tablolarımız, Kalfa Derecesi	16/11/16
	Ali KIZILAY, Michael SOBANSKİ	Masonik Çalışma Tablolarımız, Üstat Derecesi	16/11/16
	Ali KIZILAY, Michael SOBANSKİ	Masonik Çalışma Tablolarımız, Çırak Derecesi	30/11/16
	Okay GENÇALİOĞLU	Mozart Kardeşimizin Masonik Eserlerini Anlamak 1	14/12/16
	Okay GENÇALİOĞLU	Mozart Kardeşimizin Masonik Eserlerini Anlamak 2	14/12/16
018 HAKİKAT	Yani PAİSİOS	Masonik Açık Toplantılar	05/10/16
	Yani PAİSİOS	Kalfa Derecesi Kutsal Kelimeleri	19/10/16
	Savvas PANAYİOTİDİS	Envar Görevlileri ve Görevleri	19/10/16
	Andon PARİZYANOS	Mithra ve Misterleri	19/10/16
	Anastas KATRANCI	Kalfa Derecesi avadanlıkları	02/11/16
	Yorgi PETRİDİS	ARMONİA Muhterem Locası	02/11/16
	Yani KALAMARİS	Yani: Bir İsim, Bir Tarih	16/11/16
	Walter MAHATE	Eseniler	30/11/16
	Yani PAİSİOS	İ PROODOS Muhterem Locası ve Kleanti SKALİERİ Kardeş	14/12/16
019 AHENK	Aykut AYDAL	Ulu Önder	19/10/16
	Bülent AKKAN	Neyi Arıyoruz?	02/11/16
	Ömer KÖKER	Bir Kavram Olarak Adalet	16/11/16
	Asaf TANAĞAR	Özgürlük Felsefesi	30/11/16
	Önder ÖZTÜREL	Atatürk Devrimlerinin Oluşumu	14/12/16
020 FAZİLET	Kerim ALP	Masonluk ve Hür İrade	04/10/16
	Serdar DEVRİM	Toplum Mühendisliği ya da Nasıl Manipüle Ediliyoruz	18/10/16
	Ahmet ERMAN, Barış ERMAN	Dante, İlahi Komedyanın Ezoterik Yorumu	29/11/16
	Bülent AKKAN	Masonluğu Yaşamak ve Yaşatmak	13/12/16

028 ERENLER	Abdullah BEŞE	Mutluluk	14/10/16
	Timuçin GÖKDAMAR, Murat İZCİ, Rona GÜRÇAY, Tufan DONAT	Bilinmeyen Yönleriyle Atatürk	11/11/16
	Osman URALLI, Umut ŞENOL, Şakir ŞAKAR	Mason Olunur mu?'	09/12/16
029 DELTA	Mehmet Saim İZLİ, Görüntü Sunumu: M.Hulki GÖKER	Nar Çiçekleri Hiç Yok Olmayacak	17/10/16
	İlhami KULEN; Resimlerin Sunumu: İrfan DURAK	Geometrik Nokta Kapısından Gönye Kapısına	31/10/16
	Kasım EREN	Var mısın, Yok musun?	14/11/16
	Halit GÖÇER; Görsel Destek: Mustafa KÜRELİ	Akıldan Sezgiye Geçiş	28/11/16
	Yalçın Kaya TURA	''Simya'nın Dili, Sembolleri Ve Masonluk	12/12/16
030 SADIK DOSTLAR	Cem Alen ŞELHAT	Cumhuriyeti Afişleyen Adam	13/10/16
	Ergin KOPARAN, Levent ÖZGÜR	Büyük Maşrık'ın Çeyrek Yüzyılı: 1909-1935	27/10/16
	Umur ÇOLGAR	Nutuk ve Atatürk'e Farklı Bir Bakış	10/11/16
	Tanol TÜRKOĞLU	Bilgi Çağında Bağnazlıkla Mücadele	24/11/16
	Mustafa SUSAM	JJ Russo Toplumsal Sözleşme	08/12/16
031 ÜLKE	Fatih COŞKUN	Mason Kardeşliği	11/10/16
	Yılmaz SUNER	Mason Denilince	25/10/16
	Mete GÜRLER	Behiç Bey	08/11/16
	Ahmet ERMAN	Demokrasi ve Diktatörlük	22/11/16
	Benhür ERKEN	Ezoterik Düşünceler	06/12/16
	Necdet AYDOĞAN	Cumhuriyeti Biz Böyle Kazandık	20/12/16
032 ŞEFKAT	Sinan ZEREN	Atatürk'ü Anlamak	07/11/16
	Mazhar ÇELİKOYAR	Masonlukta Evrim	05/12/16
	Burçak ÜNSAL	Masonluk ve Kızkardeşi Aydınlanma	19/12/16
033 HUMANİTAS	Maks MAÇORO	Dante	04/10/16
	Leon Levi COŞKUN	Göz Sembolizması	15/11/16
	Alper ÜNAL	Kuvvet	13/12/16
034 HULUS	Y. Bülent POZAM, N. Tolga POZAM, N. Mehmet POZAM	Konfüçyus' un Tedrisatı	12/10/16
	Dimitri KARAKAŞ	Masonluğun Mistisizmi	11/9/2016
	Dimitri KARAKAŞ	Hür ve Kabul Edilmiş Masonluğun Doğuşu	23/11/16
035 FREEDOM	Efe İNAN	Masonik Selamın Yorumları: Çırak Derecesi	20/10/16
	Efe İNAN	Masonik Selamın Yorumları: Kalfa Derecesi	20/10/16

	Efe İNAN	Masonik Selamın Yorumları: Üstat Derecesi	20/10/16
	Amil KUNT	Yeni Dünyaya Adım	03/11/16
	Moderatör: Tunçel GÜLSOY	Yeni Yüzyılın Perspektifinden Atatürk'ü Nasıl anlarız?	03/11/16
	Cevad GÜRER	Bir Büyük Locanın Dış İlişkileri	17/11/16
037 DEVRİM	Yavuz SORAL, Levent SEPİCİ	Bir Gizemin Peşinde 1. Bölüm: "Göbeklitepe	12/10/16
	Yavuz SORAL, Levent SEPİCİ, Burak BABAÇ	Bir Gizemin Peşinde 2 (Visiko Bosna Piramidi/Ravne Tünelleri)	23/11/16
040 PINAR	Eren BOZ	Anadolu'da Ezoterizm: Ahiler, Operatiflikten Spekülatifliğe Geçselerdi	11/10/16
	İsmail Hakkı ARMUTLULU	Sosyal Bilimlerin Dili ve Fazi (Fuzzy) Düşünce	08/11/16
	Ömer KÖKER	Batının ve Doğunun Ortak Bir Değeri: İbn-i Rüşd	22/11/16
	Cem KALYONCU	Çırak Kardeşlere Mektup	06/12/16
	İlker KABADAYI	Diyalektik	
041 SEVENLER	Özdoğan ANBAR, Tunç BEDİZ, Atıl ÇELİKDELEN	Ahilik	07/10/16
	Uğur ÖZCAN, Armağan GÜRSEL, Turan BERKİ, Murat AKATAY (Görsel Destek)	Neyzen	21/10/16
	Konuşmacı: Halit GÖÇER, Görsel Destek: Mustafa KÜRELİ	Vitriol	04/11/16
	Konuşmacı: Halit GÖÇER, Görsel Destek: Mustafa KÜRELİ	İnanç ile Aklın Muhteşem Dansı	04/11/16
	Fatih YEDİKARDEŞ, İhsan EROL	1000 Yıllık Tartışmanın Aydınlık ve Karanlık Yönleri ile İbni Rüşd ve İmam Gazali	18/11/16
	Galip EMİNOĞLU	Efes-Milet, Miletli Filozoflar ve Bülbül Dağının Sırrı	02/12/16
043 MİMAR SİNAN	Ergin KOPARAN	Önceki Büyük Üstat Mim Kemal Öke Kardeş	08/10/16
	Tanıl ADALI	Belgelerle İzmir'deki Düzensiz Localar Dönemi: 1850-1870	19/11/16
	Orhan OKAY	1909-1935 Döneminde Üye Profili	10/12/16
044 HİSAR	Salih EVCİLERLİ	Masonluk araç mıdır? amaç mıdır?	01/11/16
	Bingür SÖNMEZ	Atatürk ve Cumhuriyet	15/11/16
	Mehmet ERÜRETEN	Amacımıza Ulaşmak İçin	29/11/16
048 ÜÇGEN	Önder ÖZTÜREL	Atatürk Devrimlerinin Oluşumu	28/10/16
	Can BENOZİO	Panteizm	11/11/16
	Can KAPYALI	Nur İstiyoruz	25/11/16
	Özdoğan ANBAR, Tunç BEDİZ, Atıl ÇELİKDELEN	Ahilik ve Sosyal Siyasal Etkileri	09/12/16

049 ÜÇIŞIK	Oğuz TIRPANÇEKER, Fuat Burtan ARKAN	Ahmet ARKAN Kardeş'i Anma ve Tanıtma	03/10/16
	Murat SAYER	Tarihte Eşitlik Düşüncesi, Eylemleri ve Marksizm	17/10/16
	Ahmet ERMAN, Barış ERMAN	Demokrasi	31/10/16
	Oğuz TIRPANÇEKER	Yaşam Kalitesi	14/11/16
	Hürriyet Necdet AYDOĞAN	Cumhuriyeti Biz Böyle Kazandık!	28/11/16
052 GÜN	Okan YUNUSOĞLU	Yaşadığımız Yüzyılda Kalfa Mason Kimliği	06/10/16
	Can İŞLER	Masonun Önlüğü	03/11/16
053 ÖZLEM	İlhami KULEN	Beş Köşeli Yıldız	05/12/16
054 BAŞAK	Ali ZIRH	Bilimin Işığında Ölüm Anı ve Hemen Sonrasına Bakış	20/10/16
	Özdoğan ANBAR, Tunç BEDİZ, Atıl ÇELİKDELEN	Altar	01/12/16
	Adnan İRİGÜL; Müzik: Atıl ÇELİKDELEN	Demirin Sırrı	15/12/16
055 İREM	Hakan TÜRKKUŞU	Masonik Kısaltması Olmayan Yegane Masonik Alamet ELDİVEN	07/10/16
	Cem ÖVEN	Ahlak Üzerine Masonik Sohbet	21/10/16
	Özdoğan ANBAR, Tunç BEDİZ, Atıl ÇELİKDELEN	Altar	04/11/16
	Nurkan AKMİL	Sütunlar	18/11/16
	Cihat AŞKIN	Mozart Kardeş'in Müziğindeki Ezoterik Öğeler	02/12/16
	Remzi SANVER	65 Olayları	16/12/16
057 EVREN	Cengiz OR	1890 Ertuğrul Gerçeği	13/10/16
	Albert Ali SALAH	Bellek, Biliş, Bilinç	27/10/16
	Tansu KÜÇÜK, Can SOLAKOĞLU	Genetik ve Masonluk	24/11/16
	Metin DELEVİ	Ortadoğuda Masonluk	08/12/16
058 PİRAMİT	Merih ÖZKAYA	Anderson Anayasası ve Landmark'lar	07/10/16
	Andreadis KONSTANTİNOS	Ulusların Arasındaki İlişkiler	29/10/16
	Ahmet BAŞKAYA, Mesih KUŞKUCU, Gökhan KUŞKUCU	Atatürk ve Bir Ulusun Yeniden Doğuşu	04/11/16
	Durmuşali UZUNÖZ	Kürk Mantolu Madonna	02/12/16
	Ali Rıza KUTLU	Bilimsel Düşünce Üzerine Aklıma Gelenler	16/12/16
060 NİLÜFER	Özcan AKIN, Erol ALTINAY	Cumhuriyetten Günümüze Çağdaşlaşma Yolculuğumuzun Acıklı Öyküsü	25/10/16
	Güven AKTAŞ	10 Kasım'dan Geleceğe Bakmak	08/11/16
062 BURÇ	Erkin Murat EREN, Seçkin YIRTICI, Ufuk GÜLER, Levent ERNA	Mimari Bakışla Masonik Sütunlar ve Sembolizmaları	03/10/16

	Vedat EROL	Tekamülün Yedi Aşaması, Bilgeliğe Giden Yolun Güncel Yorumu	17/10/16
	Celal Kadri KINOĞLU	Hakikatler ve Benlik Teknolojileri	31/10/16
	Bülent AKKAN	Masonluğu Yaşamak ve Yaşatmak	14/11/16
	Emin EMİNOĞLU	Mythodea, Antik Yunan'dan Uzayın Derinliklerine Bir Yolculuk	28/11/16
067 SEMBOL	Umur ÇOLGAR	Operatif Masonluktan Spekülatif Masonluğa Geçiş Dönemine Kısa Bir Bakış	07/11/16
	Emre TEMELLİ	Deprem ve İstanbul'da Kentsel Dönüşüm	21/11/16
068 GÜVEN	Ahmet ERMAN, Barış ERMAN	Demokrasi	06/10/16
	Önder ÖZTÜREL	Atatürk Devrimlerinin Oluşumu	01/12/16
	Tolga GÖRGÜLÜ	"Dinle Şu Neyden"	15/12/16
074 MEŞALE	Cemal KOZACI	İtidal	19/10/16
	Metin ÜNAL	Atatürk, İnsan Sevgisi ve İnsanlık Ülküsü	16/11/16
	Eren ERBABACAN	İskenderiye Kütüphanesi	30/11/16
	Gültekin GÜVEN	Şamanizm	14/12/16
075 ANADOLU	İrfan HUNCA	Süleyman Mabedi	11/10/16
	Emre PAKSOY, Kuvay SANLI	Nail'i Bırakamam! "Halet Çambel, Nail Çakırhan, Yaşar Kemal, Zekeriya Sertel ve Ruhi Su'dan Anılar ve Yansımalar	25/10/16
	Tolga YILMAZ	Dünya Gerçekten Yuvarlak mı?	08/11/16
	Yaşar YÜCEL	Mutluluğun Anahtarı	22/11/16
	Mehmet KABASOĞLU	Bende Kalanlar	20/12/16
077 SEZGİ	Suat ÖZGÜL	Kozalağın Sırrı	04/10/16
	Önder ÖZTÜREL	ATATÜRK Devrimlerinin Oluşumu	18/10/16
	Asaf TANAĞAR	Çırak Derecesinin Düşündürdükleri	01/11/16
	Mustafa ÇETİNKOL	Çırak Derecesi açılışının Ezoterik Yorumu	15/11/16
080 AKIL VE HİKMET	Emre PAKSOY, Kuvay SANLI	Nail'i Bırakamam! - Halet Çambel, Nail Çakırhan, Yaşar Kemal, Ruhi Su ve Zekeriya Sertel'den Anılar ve Yansımalar	27/10/16
	Ali Murat VURAL	Atatürk	10/11/16
	Özdoğan ANBAR, Tunç BEDİZ, Atıl ÇELİKDELEN	Ahilik ve sosyal-etkinlikleri	24/11/16
081 BOĞAZİÇİ	İlker Serdar KURTLUTEPE	Tarihte Anadolu'da Semboller	05/10/16
	Önder ÖZTÜREL	Atatürk Devrimleri'nin Oluşumu	02/11/16
	Halit YILDIRIM	Estetik-Güzellik-Ruh Güzelliği ve Ölümsüzlüğü	16/11/16
	Bülent AKKAN	Neyi Arıyoruz?	14/12/16
084 YEDİTEPE	Behzat RIZVANİ	Konuşma Üzerine	03/11/16
	Dara RIZVANİ	5. Avturkmas Düsseldorf Toplantısı izlenimleri ve ARILAR	15/12/16

085 GÖNYE	Utku KÖSEOĞLU	Şamanizm	03/10/16
	Haluk ÜÇGÜLER	Quantum Fiziği ve Yenilikler	17/10/16
	Ersan ÖZTUNA	Albert Pike	31/10/16
	Can KAPYALI	Nur İstiyoruz	28/11/16
	Kaan AÇIKÖNEY	Masonik Rozetler	12/12/16
086 GÜZEL İSTANBUL	Nadir YILMAZ	Geometri : Evrenin Ulu Düzeni	14/10/16
	Cemil ERKMAN	Yüzyıl Ötesinden Atatürk'e Bakış	25/11/16
	Eray Emin AYDEMİR	Vikingler İskandinav Tanrıları ve Semboller	09/12/16
087 GÜNIŞIĞI	Kamil DİRİKER, Albert MARCELLİ	Etik Kurallarımız Üzerine Düşünce ve Yorumlar	10/10/16
	Ali Nezihi BİLGE	Yolsuz Yolculuk	24/10/16
	Can KAPYALI	Yüce Görevimizde Atatürk	07/11/16
	Orhan ÇENDEK	Mason ve Mimar Antoni Gaudi Kardeş	21/11/16
	Salih EVCİLERLİ	Ahlak üzerine	05/12/16
089 TANYERİ	Ömer KÖKER	Bir Kavram Olarak ADALET	21/10/16
	Naci KAYA	Atatürkçü Düşüncenin Toplumsal Alan Anlayışı	18/11/16
	Fikret AZOV	Masonluğun ilk yazılı belgeleri: REGİUS ve COOK	16/12/16
090 SADAKAT	Reha AKMAN	Matrikül Hareketleri ve Sevgi	25/10/16
	Ilgaz CARAS	Süryani Kültür ve Kökenlerine Genel bir Bakış	22/11/16
	Aziz Bahadır YENER	İnsanlığın oluşumu. Nereden geldik sorusuna bir yanıt	20/12/16
092 MARMARA	Eyüp ALTAYLI	1688 - Şanlı ve Sessiz Dönüşüm	03/10/16
	Uğur ŞENASLAN	Kierkegaard ve Varoluşun Temelleri	17/10/16
	Kenan AÇIKGÖZ	V.I.T.R.I.O.L.ün Anlamı Nedir?	17/10/16
	Özdoğan ANBAR, Tunç BEDİZ, Atıl ÇELİKDELEN	Altar	31/10/16
	Gürkan GÜLCAN	Yapısalcı Analiz ve Uygulamaları	14/11/16
	Uğur ŞENASLAN	Evrenin Geometrik Düzeni	14/11/16
	Melikon BALCI	Ulus Devletin Başlangıcı– Westphalia Barışı	28/11/16
	Levent YALÇIN	Eski Misterler ne demektir?	28/11/16
	Gökay YILMAZ	Ludwig Wittgenstein - Tractatus ve Dilin Sınırları	12/12/16
	Hakan UZMAN	Hermes Kimdir?	12/12/16
	Uğur ŞENASLAN	Evrenin Geometrik Düzeni	12/12/16
093 SABAH GÜNEŞİ	Ahmet Rasim ÖZTÜRK	Aykırı Filozof Spinoza	14/11/16
	İbrahim Afif KARAKILIÇ	Bilimsiz Bilgiden Arınma: Masonluk	28/11/16

	Fikret Nail ERGİNER	Bilmek Başka, Bulmak Başka, Olmak Daha Başka	12/12/16
094 DOSTLUK	Selim ÖRS	Sembollerle Düşünme Üzerine	03/10/16
	Doğan Sami Hamdi YALÇINKAYA	5+1 Duyu ile Sibelius ve Masonluk	17/10/16
	Engin EKER, Cihat AŞKIN	Beyin ve Müzik; Masonik Müzik	31/10/16
	Melih ÜSTÜN, İsmet KARLIK	Diyalog - Birlikte Düşünmek	14/11/16
	Behzat RİZVANİ	Konuşma Üzerine	28/11/16
	Can ÇAĞDAŞ	Tarih Boyu Ezoterik Oluşum ve Masonluk	12/12/16
095 GELİŞİM	Ergun CELEP	Maturidi'den Anladıklarım	04/10/16
	İlker EREL	Kendimi İmal Ediyorum	01/11/16
	Turan ŞAHİN	Atatürk'ü Anlamak	15/11/16
	Faruk HAN	Ülkü Mabedi İnşası Sürecinde Var Olmak: Yöntem	29/11/16
	Fuat ALTINSOY, Nebi ÖNDER	Düşünce ve İnançları Uğruna Ölen Ölümsüzler	13/12/16
096 ONUR	Metin EROKAY	Laiklik	01/11/16
	Metin ÜNAL	Atatürk, İnsan Sevgisi ve İnsanlık Ülküsü	13/12/16
098 UMUT	Şafak ŞAHLAN	Fransız İhtilali, Aydınlanma Çağı ve Modern Türkiye'nin Kuruluşuna Etkileri?	07/11/16
	Koray ÇINAR	Hayat Bulmacası	05/12/16
	Cenk ÖZDEMİR	Neden Buradayız	05/12/16
106 YAKACIK	Moderatör: Teoman ÇETİN; Konuşmacılar: Tayyar EGELİ, Eray BİNGÖL, Erdem İLYASOĞLU	Dünden Bugüne Felsefe II	26/10/16
	Moderatör: Ferdi Özbakır, Konuşmacılar: Barbaros Hasan TOSUN, Burak ERYASUN	Masonluk ve İnsan I	09/11/16
	Moderatör: Hakan KOŞAR; Konuşmacılar: Arda KARAÇELEBİ, Cem Okan GÜRSOY	Masonluk ve Kişisel Gelişim	23/11/16
	Moderatör: Aydın ÜNEL; Konuşmacı: Burak BİLGİÇYILDIRIM	Masonluk ve Toplum	07/12/16
	Moderatör: Tayfun KOLOĞLU; Konuşmacılar: Ali ILGAZLI, Gökhan EGENE	Etik Anlayış ve Masonik Erdemler	21/12/16
107 KADIKÖY	Arslan İLERİ	Ezoterizmin Anadoludaki İzleri	10/10/16
	Faik ÖZÇELİK	Hominidea`dan Homo Masonikus`a	24/10/16
	Moderatör: Cem TÜZ	ATATÜRK	07/11/16
	Engin OTUK	Cumhuriyet Döneminde Atatürk	07/11/16
	M. Ruhi GÖKMOĞOL	Atatürk`ün Ortadoğu Politikası	07/11/16
	Ali İhsan PİRGAN	Atatürk`ün Müzik Sevgisi	07/11/16

	Gürkan ALTINÇEKİÇ	Tanıkların Gözüyle Atatürk	07/11/16
	Hasan KALAFAT	Osmanlı Döneminde Masonluk	21/11/16
108 GEOMETRİ	Recai ÇOKBAŞ, Emre NADAR	Ahlak	12/10/16
	Arif Can TÜZÜN, Enis YAZIRLIOĞLU, Arda KEYKUBAT, Doruk KAZANCI, Cahit AĞAOĞLU	J ve B Sütunlarının Gizemi	12/10/16
	Murat BİLGEN	Ezoterizm	26/10/16
	Kağan KONGAR, Enis YAZIRLIOĞLU	Özgürlük	09/11/16
111 DOĞU	Tuncay DOĞU, Oğuz SIRMALI, Serkan KOCADERE, Ali TUNCER; Piyano: Can OKAN	Güneşin Sesi - Mozart Kardeş	11/10/16
	Tunçel GÜLSOY	Jazz ve Masonluk	22/11/16
	Serdar ÖKTEM	Pink Floyd ve Sembolizma	06/12/16
	Albert ENDER, Sinan GÜMÜŞLÜGİL, Serkan ÖZKÖK, Deha GELEGEN	Hermes Sırları	20/12/16
112 ÜLKÜM	Tansu KÜÇÜK, Hakan KOZİNOĞLU	Genesis, Genetik ve Masonluk	11/10/16
	Ali ÇELİKKOL	Hermes ve Hermetik Öğretiler	08/11/16
	Kemal ÖREN	Tarih Öncesi İnançlar ve Postmodernizm	22/11/16
	Tayfun ÇALKAVUR	Tohum	20/12/16
116 UFUK	Kürşat BİRSEN, Cihan HARMAN	Atatürk	10/11/16
	Koray BAYRAKTAROĞLU	Aydınlanma Düşüncesi	24/11/16
118 DORUK	Ufuk KAYADOR, Cemil DÖNMEZ, Ahmet AROL	Beş Köşeli Yıldız	18/10/16
	Engin YOLAÇ, Engin KESKİNEL	Atatürk ve Laiklik	01/11/16
	İsmet ÇAKIN	Atatürk Devrimleri ve Sonuçları	15/11/16
	Serdar ÖKTEM	Pink Floyd ve Sembolizma	29/11/16
119 ÖRS	Basri OCAK, Emre TUNCEL	Hukukta Adalet ve Özgürlük	13/10/16
	Önder ÖZTÜREL	Atatürk Devrimleri'nin Oluşumu	10/11/16
	Hakan ERTEN	Demokrasi ve Adalet Kavram	24/11/16
	Asım GÜVENDİK, Buğra ÇAKICI	Panel: Ayna Sembolizması	24/11/16
120 GRANİT	Bingür SÖNMEZ	Atatürk ve Cumhuriyet	17/10/16
	Gökhan KUŞKUCU, Ahmet BAŞKAYA	Atatürk; Bir Ulusun Yoktan Var Oluşu	31/10/16
	Metin ÜNAL	Atatürk - İnsan Sevgisi ve İnsanlık Ülküsü	14/11/16
	Ahmet ERMAN, Barış ERMAN	Demokrasi	12/12/16

121 TESVİYE	Tuncay DOĞU, Ali TUNCER, Serkan KOCADERE, Oğuz SIRMALI	Aydınlık ile Karanlığın Savaşı- Güneşin Sesi Mozart Kardeş	13/10/16
	Önder ÖZTÜREL	Atatürk Devrimlerinin Oluşumu	27/10/16
	Halit YILDIRIM	Atatürk İlke ve Devrimleri, Atatürk'ten sonra Atatürkçülük	10/11/16
	Selçuk ALPER	Köy Enstitüleri	24/11/16
	Arif MERTER, Erden TUĞCU	Adım Adım I	08/12/16
	Arif MERTER, Erden TUĞCU	Adım Adım II	08/12/16
	Arif MERTER, Erden TUĞCU	Adım Adım III	08/12/16
	Necmi KARAKULLUKÇU	Masonlukta Özgürlüğün Önemi	22/12/16
123 SABAH YILDIZI	Serkan AKTUĞ	Atatürk ve Cumhuriyet	31/10/16
	Mert NAMLI	Mustafa Kemal Atatürk: Bir İdealin İzinde	14/11/16
	Tuğrul SAVAŞ	Sevgi Üzerine	28/11/16
	Yasin KURU	Geometri Bilmeyen Giremez	12/12/16
124 GÜNEY	Ali Rıza CANİK	Çırak Derecesi Ezoterizmi	06/10/16
	Bulut BATUM, Burçin TÜZEMEN, M. Emin ÖZTÜRK	Üç Sütun	20/10/16
	Ulvi ÖZGÜVEN	Kalfa Derecesi Ezoterizmi	20/10/16
	Levent DERVİŞOĞLU	Üstat Derecesi Ezoterizmi	17/11/16
125 ATAYOLU	Serdar TEZELMAN, Tayfun AYDIN, Mehmet Niyazi ONAT	Ölüm ve Ölümsüzlük	10/10/16
	Şadan ERSOY	Kalfa Derecesi Üzerine	24/10/16
	Yüksel ATABAY	Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi	24/10/16
	Çetin YILDIRIMAKIN	Dahi Atatürk	05/12/16
	Moderatör: Yüksel BARUT; Konuşmacılar: Emre Yigit KIZIKIRMAK, Atıl CAN, Serdar ALTINEL	Ezoterizm ve Masonluk	05/12/16
	Faik ÖZÇELİK	Hominoidea'dan Homo Masonicus'a	19/12/16
127 ALTAR	M. Fuat PİRPİRİ, Murat ALPATLI, İgal İlker BOENO	Kalfa Nafakası Nedir?	11/10/16
	Bülent AKKAN	Masonluğu Yaşamak ve Yaşatmak	25/10/16
	Cem AYHAN	1938 Atatürk'ün Son Yılı	08/11/16
	Sefa BAYKAL	Hem Ustayım Hem Çırak	22/11/16
129 NAR	Özdoğan ANBAR, Tunç BEDİZ, Atıl ÇELİKDELEN	Ahilik ve Sosyal-Siyasal Etkileri	14/11/16
	Orhan OMAY	Farabi: Düşünceleri ve Etkileri	28/11/16
131 YÜCEL	Ahmet ŞENKUT	Geleneklerimiz Yoksa Biz Neyiz?	20/10/16
	Gökhan PİŞKİN	Güzellik Sütunu Ekseninde, YazılıOlmayan Kurallarımız	03/11/16

	Burak BİLGE	Türkiye'de Masonluğun Kısa Tarihi	17/11/16
	Aşkın AKMAN	Gotik'ten Rönesans'a Sanat, Akıl ve Hikmet	01/12/16
	Remzi SANVER	Masonluğun BazıTemel Kavramları	15/12/16
132 GÜZELLİK	Cengiz SÜER	Alegoriler - Semboller - Avadanlıklar	06/10/16
	Ersin ALOK	Avustralya Kaya Resimleri	20/10/16
	Cengiz OR	1890 Ertuğrul Gerçeği	03/11/16
	Suat ÖZGÜL	Paramasonik Kuruluşlar	17/11/16
	Ender DANDUL	Çoğaltılabilir Güzellikler içinde Masonik Varolma Bilinci	01/12/16
133 KÜRE	Albert ALTARAS	C. G. Jung, Hayatı, Fikirleri ve Kollektif Bilinç DışıOlgusu	10/10/16
	İlkan ÖRS	Teklif Üzerine Düşünceler	24/10/16
	İlkan ÖRS	Tahkikat ve Levhası	24/10/16
	Can KAPYALI	Nur İstiyoruz	05/12/16
135 ÇEKİÇ	Tolga ÇULHA, Işıtan GÜN, Kader KÜÇÜKTURGAY	Kalfa'nın Yolculuğu	18/10/16
	Serdar ALNIAÇIK, Çağdaş ALNIAÇIK	Kendini Bilmek	29/11/16
136 KOZA	Can KAPYALI	Nur İstiyoruz	13/10/16
	Gökhan ZENGİN	Masonluğun Sırları	27/10/16
	Nedim BAYRAKTAR	Dördüncü Sütun	27/10/16
139 TAŞOCAĞI	Murat BİLGEN	Ezoterizm	26/10/16
	Cengiz AYDIN	Atatürk'ün Savaş Ekonomisi	09/11/16
	Necmettin KUTLU	Tefekkür Hücresi	23/11/16
	Naif TİMUR, Mustafa Süreyya SEZGİN	Adalet Kavramı ve İnsan Hakları	07/12/16
141 MİMAR HİRAM	Ali ZIRH	Ölüm Anı Deneyimi'' ve ''Vücut Dışı Deneyimi'' denilen Fenomenler var mıdır?	16/11/16
	Alpan SEVÜK	B ve J Sütunları	30/11/16
	Melih SİSA	Katedral Ustaları	14/12/16
143 ANIT	Tolga GÜLEN	Locanın Rezonansı: Mesleğimize Müzik Açısından Yaklaşım	17/10/16
	Çetin ÖZTÜRK	Bogomiller ve Katharlar	14/11/16
144 KÖRFEZ	Osman BAYIKSEL	Düşünürken Gülmek, Gülerken Düşünmek	03/11/16
	Sunay AKIN	Karanlığa Taşınan Işık	17/11/16
	Özdoğan ANBAR, Tunç BEDİZ, Atıl ÇELİKDELEN	Altar	01/12/16
	Süleyman TAŞDEMİR	Kalfalık Sanatı	15/12/16
146 ZEYTİNDALI	Özgür Barış AKAN	Geometri Biliminin Yaşam ve Mesleğimize Etkileri Üzerine	14/10/16
	Tansu AKIN	Masonik Etik ve Ahlak	28/10/16
	Orhan ÇEKİÇ	Lozan'dan Cumhuriyet'e	11/11/16

147 IRMAK	Sinan Mert ŞENER	Geçmişten Günümüze Mabetlerimiz	18/10/16
	Alper BURAK	Masonlukta Kardeşlik Sevgisi	01/11/16
	Yazan: Zeki ALASYA; Sunanlar: Tunç ŞANAD ve Süleyman ŞAHİN; Görsel ve Müzik Yönetimi: Haldun TOLAN	Atatürk'ün Son Günleri	15/11/16
	Mete GÜRLER	Mahzun Şövalye	29/11/16
	Cevdet ALEMDAR	Uzakdoğu Felsefesi	13/12/16
150 SEBAT	Mete GÜRLER	Mahzun Şövalye	25/10/16
	Sezai GÜLŞEN, Suat KARATAŞ	Mağara Döneminden Yerleşik Döneme Geçiş, Mülkiyetin ve Ticaretin Kökeni, Para ve Masonluk	22/11/16
	Ali Mutlu KÖYLÜOĞLU, Özkan ÇAVDAR	Holistik Darwinizm, Sosyal Adalet ve Evrensel Temel Gelir	06/12/16
	Cengiz AKYOL	Algı Yönetimi	20/12/16
151 SEVGİ YOLU	Özdoğan ANBAR, Tunç BEDİZ, Atıl ÇELİKDELEN	Altar	21/11/16
	Selçuk SIZMAZ, Hakan KISACIK	İsrail Gezi Notları	05/12/16
	Abdülkadir GÜRPINAR	Kardeşlik Sevgisi	05/12/16
	Umut DENİZ	20. Yüzyıl Bilgi Teorisi (2) Nikola Hartman	19/12/16
155 RÖNESANS	Emre PAKSOY, K uvay SANLI	Nail'i Bırakamam! - Halet Çambel, Nail Çakırhan, Yaşar Kemal, Ruhi Su ve Zekeriya Sertel'den Anılar ve Yansımalar	25/10/16
	Ozan TIĞLIOĞLU	Evrenin Tasarımı ve İnsan	08/11/16
	Can KAPYALI	Nur İstiyoruz	22/11/16
	Mithat MELEN	Türkiye ve Dünyada Gelişmeler	06/12/16
156 VEFA	Halit YILDIRIM	İyiyi, Doğruyu ve Güzeli Aramakla Amaca Ulaşabilmek	21/10/16
	Şinasi AFACAN	Aynadaki Suret	04/11/16
	Mehmet KABASOĞLU	Bende kalanlar	18/11/16
	Doğan Ziya BAŞAK	Hür Masonlukta Kutsal Kavramı	02/12/16
	Hulki YENİER	Neden Kalfa Mason	16/12/16
157 SUR	Metin ÜNAL	Atatürk, İnsanlık Sevgisi ve İnsanlık Ülküsü	03/11/16
	Tayfun AYDIN	Çırak	01/12/16
	Oskar Kemal GERŞON, Kaan YAVAŞ, Cenk ERGİNÖZ, Ulaş ERDUR	Kadim İnançlar ve Yahudilik Felsefesi	15/12/16
160 AYDINLANMA	Seyhan ÖZCAN	Tarihin Derinliklerinden Günümüze	12/10/16
	Can KAPLAN	29 Ekim ile ilgili Konuşma: Cumhuriyet Kavramı	26/10/16
	Bülent AKKAN	Masonluğu Yaşamak ve Yaşatmak	09/11/16
	Ziya GÖKALP	Benlik	23/11/16

	Kuthan SAVAŞÇIN, Turgut TİFTİK	Anadolu'da Pagan İzleri	07/12/16
161 AKASYA	Servet BİNBİR	Yeniçeriler	13/10/16
	Saim Recep MÜEZZİNOĞLU	Atatürk'ün Türk Kültürü, Tarihi ve Diline Bakışı	10/11/16
	Cavit YANTAÇ	21. Yüzyıl Eğitimi Nasıl Olmalı?	24/11/16
163 ATAİZİ	Cem KARAVELİOĞLU, Fatih TUNCER	Mevlevilik ve Masonluk	22/10/16
	Bülent AKKAN	Neyi Arıyoruz	10/11/16
	Murat TENEKECİOĞLU	Masonluğun Ezoterik ve İnisiyatik Kimliği Üzerine	24/11/16
	Nurtaç ÖNVURAL, Samet YENEN, Seyfi ÇETİN, Ogan ÖZTUNALI, Kanat TAYFUN, Erhan SAYLAN	Masonluğun Operatif Dönemi; Haçlılar, Tapınak Şövalyeleri	08/12/16
167 SÖZ	Tayfun ÇALKAVUR	Tohum	04/10/16
	Hakan ERKİNER	Simyadan Kimyaya Hermetizmin Etkisi	18/10/16
	Arif MERTER	Pergelin Üzerinde Gönyeyi Bulduk	01/11/16
	Sabri AKSÜYEK	Üstadlık Sırlarına Ezoterik Bir Bakış	29/11/16
	Barış GÖÇEK	Dante ve İlahi Komedya	13/12/16
168 AKEV	Ferit TENÖZ	Vitruvius Adamı	07/10/16
	Gökbulut GÜNAY, Kıvanç BOZKURT	Ezoterizm ve Ezoterik Sistemler	21/10/16
	Timur GÜÇLÜER	Nutuk	04/11/16
	Akman ATILGAN	Aynadaki Sır	04/11/16
	Ahmet ÖZDEMİR	Benliğe Hakim Olmak	04/11/16
	M.Şafak BEZİRGAN	Dönemeçli Merdiven	04/11/16
	İzzet METCAN	Ketumiyet	18/11/16
	Ahmet ÖZBICIR	Mısır Ezoterizmi ve Masonluk	02/12/16
173 CUMHURİYET YILDIZI	Hakan GÜVEN	Yeminden Öte	26/10/16
	Ersin ALOK	Kan ve Sanat (Görsel Sunum)	09/11/16
	Süleyman TAŞDEMİR	Kalfalık Sanatı	23/11/16
	Ali Ethem KESKİN, Tolga GÜLEN	Doruklardan Derinlere Ham Taşı Yontmak	07/12/16
174 İSTANBUL	Levent SEPİCİ, Ali Can MALTA	İlk Taş Ustaları- Göbeklitepe	07/10/16
	Süleyman TAŞDEMİR	Kalfalık Sanatı	21/10/16
	Fazıl HORTAÇCU	Hümanizm	04/11/16
	Altuğ SEMİZ	İçimizdeki Evrenin Sırrı: DNA	18/11/16
	Cem Serdar TUNABOYLU, Erdal AKINCI	Ayna Üzerine BaşlığıOlmayan Konuşma	02/12/16

	Erşan TINAY, Özdoğan ANBAR, Tunç BEDİZ, Atıl ÇELİKDELEN	Ahilik ve Sosyal Siyasal Etkileri	16/12/16
175 PETEK	Özdoğan ANBAR, Tunç BEDİZ, Atıl ÇELİKDELEN	Ahilik ve Sosyal - Siyasal Etkileri	27/10/16
	Mustafa ÖZSÖNMEZ	Atatürk Yeniden	10/11/16
	Murat YOLAR	Süleyman Mabedi	08/12/16
177 ZAFER	Yasef DELEON, Ceki DELEON	Erdemlilik Yolunda 10 Söz	20/10/16
	Can ÇAĞDAŞ	Tarih İçinde Ezoterik Oluşumlar Ve Masonluk	03/11/16
	Murat BAKIŞ	Tarihin Penceresinden Dünya'ya Bakış ve Pulun Üzerindeki Damga	17/11/16
	Serdar DEVRİM	Toplum mühendisliği ya da nasıl manipüle ediliyoruz	01/12/16
	Can KAPYALI	Nur İstiyoruz	15/12/16
179 BİLGE	Bülent AKKAN	Masonluğu Yaşamak ve Yaşatmak	23/11/16
	Ender AYAS, Hakan TÜRKKUŞU	İnisiyatik Mutluluk	07/12/16
180 KALKEDON	Berkay ALTUNBAY	Pırlanta ve Mason	10/10/16
	Özdoğan ANBAR, Tunç BEDİZ, Atıl ÇELİKDELEN	Ahilik ve Sosyal Etkileri	24/10/16
	Bülent AKKAN	Masonluğu Yaşamak ve Yaşatmak	21/11/16
	Can BAYCAN	Kullandığımız Ritüelin Gelişimine Kısa Bir Bakış	05/12/16
181 VATAN	Berkant ÜLGEN	Tolerans-Hoşgörü- Katı Yüreklilik-Hoşgörüsüzlük Karşılaştırılması	12/10/16
	Moderatör: Güngör ONAL, Panelistler: Yüksel GÜNGÖR, Şinasi BAYRAKTAR, Cihangir KALKAN, Dağhan KANDEMİR	İyilik Severlik-Bencillik Karşılaştırılması	09/11/16
	Moderatör: Yüksel GÜNGÖR; Panelistler: Münir YAVUZARSLAN, Ömer ÜNSALVER	Atatürk'ü Anlamak	23/11/16
	Okan IŞIN	İtaatli Özgürlük, Disiplinli Serbestlik, Hoşgörülü Muhafazakarlık	07/12/16
184 ERMAN	Kerim SOYSAL	Sanatın Insandaki etkisi	02/11/16
	Fazilet Dörtlüsü - Albert ENDER, Sinan GÜMÜŞLÜGİL, Serkan ÖZKÖK, Deha GELEGEN	Hermes Sırları	16/11/16
	Arif MERTER, Erden TUĞCU	Adım Adım I	30/11/16
	Arif MERTER, Erden TUĞCU	Adım Adım II	30/11/16
	Arif MERTER, Erden TUĞCU	Adım Adım III	30/11/16

	Ahmet ERMAN, Barış ERMAN	Demokrasi	14/12/16
185 SİMGE	Emre PAKSOY, Kuvay SANLI	Nail'i Bırakamam! - Halet Çambel, Nail Çakırhan, Yaşar Kemal, Ruhi Su ve Zekeriya Sertel'den Anılar ve Yansımalar	10/10/16
	Kerem SEZER	Sosyal Döngüler	05/12/16
	Levent TARHAN	İyilik, Kötülük ve Görevlerimiz	19/12/16
186 LOTUS	Selim YÜRÜTEN, Gökhan GÖKER, Bülent DÜŞMEZ, Ersin CAN	Kazdıkça derinleşen Akasya Sembolizması	05/10/16
	Yunus ÜNUS	Mithraizm	05/10/16
	"Ezoterizm çalışma grubu": Fatih GÜLNAR, Fethi DEMİR, Hakan ÖZDÖL, Sinan ULUCAK	Ezoterik Arayış Diyalogları- 1	02/11/16
	Cezmi KOÇAK	Tahkikat ve Skrüten	02/11/16
	Salih EVCİLERLİ	Masonluğu Temessül ve Temsil	16/11/16
	İhsan İSTER, İsmail İNCE, Tarkan GÜYÜK, Uğur TÜR, Zafer MONKUL	Erdemlerimiz	30/11/16
	Önder ÖZTÜREL	Atatürk Devrimlerinin Oluşumu	14/12/16
188 KOŞUYOLU	Talat TINÇ	Masonlukta Hasenat	04/10/16
	Bora ÇELİK	Vasiyetin Anlamı ve Masonların (Kendine, Ailesine ve Yurduna Karşı) Görevleri	18/10/16
	Barış GÜNER	Kardeşlik Zincirinin Bize Anlatmak İstedikleri	18/10/16
	Soner AKYOL	Güneş'in Yolculuğu	01/11/16
	Siret ERTUĞRUL	Önemli Bir Diğer Değerimiz; Masonik Ezgiler…'	15/11/16
	Önder KAYHAN	Ahilik, Yaren Sofrası, Masonluk ve KardeşSofrası	29/11/16
	Semih PETORAK	Masonik Protokol	12/13/16
189 HUZUR	Levent YAVUZ	Eğitim Konuşması Derecenin Selamı	19/10/16
	Can KAPYALI	Nur İstiyoruz	02/11/16
	Erdem ÖKTEMUS	Anadolu İnançları I	16/11/16
	İsmail ÖZGÜL, Eyüp Can ALAZ	Anadolu İnançları II	30/11/16
	Halit GÖÇER	Anadolu İnançları III - Anadoluda Kaybolan Masonluk	14/12/16
190 KRİSTAL	Uğur SÖZER, Erkan AKSU	Evrensel Zeka	11/10/16
	Emre DEMİRCİ	İngiliz Masonluğunda Bölünme ve Birleşme Süreci (1715 - 1813) Dünya Masonluğu Bu Süreçten Nasıl Etkilendi?	25/10/16
	Ömer KÖKER	Aydınlanma ve Atatürk Devrimleri	08/11/16

	Bülent AKKAN	Masonluğu Yaşamak ve Yaşatmak	06/12/16
197 VİTRİOL	Onnik H. KÜRDYAN	Pisagor	11/10/16
	Sinan POLVAN, Cenk UÇAR, Engin EMRE, Hakan DİNİZ	Pamuk Prenses ve Yedi Cüceler MasalıÜzerine Ezoterik Bir Yorum	08/11/16
	Erol DEĞERLİ	İdeal Ahlak, Vicdan ve Adalet	22/11/16
	Ahmet KURTARAN	Tekris ve Ezoterik Yorumu	06/12/16
	Ahmet ŞENKUT	Masonik Terminoloji	20/12/16
199 KUVVET	Emre PAKSOY, Kuvay SANLI	Nail'i Bırakamam! - Halet Çambel, Nail Çakırhan, Yaşar Kemal, Ruhi Su ve Zekeriya Sertel'den Anılar ve Yansımalar	27/10/16
	Can KAPYALI	Yüce Görevimizde Atatürk	10/11/16
	Ertuğ KILBEY	Büyük Üstatlarımızı tanıyalım -4: Büyük Üstat Rıza Tevfik BÖLÜKBAŞI Kardeş	24/11/16
	Emre TOKUÇ	Büyük Üstatlarımızı tanıyalım -5: Büyük Üstat Mehmet Cavit Bey Kardeş	08/12/16
	Ersin KILBEY	Büyük ÜstatlarımızıTanıyalım - 6. Büyük Üstat Hulusi DEMİRELLİ Kardeş	22/12/16
200 EGERAN	Ali Oktay CEVER; Barkovizyon: Mustafa Süreyya SEZGİN	Masonluk Hakkında Düşünceler	07/10/16
	Muammer UYSAL	İnternette Yalnız mıyız?	21/10/16
	Benhür ERKEN	Ezoterik Yaklaşımlar	04/11/16
	Fuat GÜRCÜOĞLU	Toplumsal Gelişmede Masonun Hedef ve Davranışları ne olmalıdır ?	18/11/16
	Murat BİLGEN; Teknik Destek: Deniz KAPLAN	Ezoterizm	02/12/16
	Mehmet Ali UĞUR	Bakmak, Görmek, Anlamak	16/12/16
201 İLERİ	Asaf TANAĞAR	Özgürlük Kavramı	17/10/16
	İsmail Hasan DOĞRU	Neyzen Tevfik	28/11/16
	Koray ÇITAK	Kutsal Kitaplar	12/12/16
202 ATAÇAĞ	Önder ÖZTÜREL	Atatürk Devrimlerinin Oluşumu	05/10/16
	Özdoğan ANBAR, Tunç BEDİZ, Atıl ÇELİKDELEN	Ahilik ve Sosyal Etkileri	19/10/16
	Kerem ŞENOĞLU, Cem GÜNTÜRKÜN	Eşitlik	02/11/16
	Ahmet ERMAN, Barış ERMAN	Demokrasi	14/12/16
204 TOPRAK	Celil LAYIKTEZ	Hür Masonluk ve İnancın Karşılaştırılması	01/11/16
	Bülent AKKAN	Masonluğu Yaşamak ve Yaşatmak	15/11/16
	Oğuz TIRPANÇEKER	Yaşam Kalitesi	29/11/16
	Hasan KALAFAT	Osmanlı Döneminde Masonluk	13/12/16
207 KÖŞETAŞI	Remzi BUHARALI	Giuseppe VERDİ, aramızda	14/10/16
	Ahmet ŞENKUT	Masonik Terminoloji	11/11/16

	Aydın SARAY	Nazizim Almanya'sında Masonluk	25/11/16
	Can KAPYALI	Nur İstiyoruz	09/12/16
208 AKKAN	Metin AYCIL	Akkan Muhterem Locası 9. Kuruluş Yıldönümü	19/10/16
	Ahmet HAN	Otoriterlik ve Masonik Yaşam	16/11/16
	Cihan SEYİTHANOĞLU, Melik KARABIYIKOĞLU, Ozan DOĞAN, Murat ŞÖLENDİL	Yansımalar Peşinde Yolculuklar	30/11/16
	Nejat ÇETİNKAYA	Hamlet Üzerine Yorumsal Bir Analiz	14/12/16
209 ADALET	Enis ARSLAN	Masonlukta Niyet ve Zihniyet	09/12/16
211 ALEV	Doğan Ziya BAŞAK	Göktürk Anıtları	26/10/16
	Moiz VARON	Güven ve Dostluk	09/11/16
	Ömer KÖKER	Bir Kavram Olarak Adalet	23/11/16
	Aslan Serhan OKTAY	Masonluğa Aforizmalar	25/11/16
	Orkan GÜNGÖR	Loca açılışının ve kapanışının ezoterik yorumu; neden öğle vakti, neden gece yarısı	07/12/16
212 GÖNÜL DOSTLARI	Melih ÜSTÜN, İsmet KARLIK	Diyalog, Birlikte Düşünmek	08/10/16
	Salih EVCİLERLİ	Masonik Etiket	26/10/16
	Harun KUZGUN	Tarih Boyunca İnsanlığı Etkileyen Boş İnançlar	09/11/16
	Ahmet ERMAN, Barış ERMAN	Dante İlahi Komedya Ezoterik Yorumu	23/11/16
	Önder ÖZTÜREL	Atatürk Devrimlerinin Oluşumu	07/12/16
214 KARDELEN	Bahattin ÇELİKÖZ	Hamtaş'tan Kamil İnsana	27/10/16
	Orhan ÇEKİÇ	Atatürk ve Cumhuriyet	10/11/16
	Ufuk KAYADOR, Cemil DÖNMEZ, Ahmet AROL	Konu: "5 Köşeli Yıldız: En Muhterem Enver Necdet EGERAN, Pek Muhterem Tamer AYAN, Pek Muhterem Tanju KORAY, Çok Muhterem Salim Rıza KIRKPINAR ve Muhterem Oral TANGÜNER Kardeşler	24/11/16
215 SU	Halil ERGÜR, Gültekin GÜNAL, Paker YENİMAZMAN, Atilla İNANÇ, Ender ÇELEBİ	Felsefe Tarihi - 3; Ortaçağ Felsefesi 2. Bölüm	05/10/16
	Suat ÖZGÜL	Hayatı Destan Bir Mason; GARIBALDI	16/11/16
218 ATEŞ	Bülent DENLİ	Mimar Sinan - Mitolojisi	14/10/16
	Deniz TANSİ	Atatürk Aydınlanması	11/11/16
	Murat AKYOL, Çağlar KUZLUKLUOĞLU	Eşitlik, Özgürlük, Kardeşlik ve Çanakkale Ruhu	11/11/16
219 HÜR DUVARCILAR	Ender AYAS; Görsel Yönetim: Hakan TÜRKKUŞU	İnisiyatik Mutluluk	11/11/16
	Kartal TOLGA	Atatürk ve Çanakkale	25/11/16

	Ahmet BAŞKAYA, Mesih KUŞKUCU, Gökhan KUŞKUCU	Atatürk - Bir Ulusun Yoktan Varoluşu	09/12/16
221 PERA	Haldun YENİ, Z. Ömer TURGAY	Osmanlıda Aydınlanmaya Katkıda Bulunan Bazı Dernekler	09/12/16
224 ERGUVAN	Erhan PARTEN, Murat KUZKAN	Anadolunun Kadim İnanışları	14/10/16
	Ahmet MADENCİ	Atatürk, Laiklik ve Cumhuriyet	11/11/16
	Tuncay GÜRTUNA	Doğu Ezoterizmi ve Kardeşliği	25/11/16
	Kadir DOĞRUER	Karikatür ve Çizgi Filmde Masonluk	09/12/16
	Haluk GÜREL	Masonik Sırlar	17/12/16
225 EUCLIDES	Ahmet Kasım HAN	Çırak, Kalfa, Üstad, Üstadı Muhterem	21/10/16
	İlhan OR	Mabed Şövalyeleri	04/11/16
	Ali Ulvi DÖNMEZ	Masonik Hukuk ve Etik Değerler	18/11/16
	Ertan KARASU, Burak KARACEBE	İnsan Hakları	02/12/16
	Yüksel İNEL	W. L. Wilmshurst'un Çalışma Tabloları Sembolizması	16/12/16
226 IŞIK SELİ	Serdar ÖKTEM	Pink Floyd ve Sembolizma	07/10/16
	Tansu KÜÇÜK, Can SOLAKOĞLU	Genetik ve Masonluk	21/10/16
	Faruk İREN, Burak BUYAN, Aren SANTİKYAN, Daniel SERAP	Süleyman Mabedi Tahsisi	04/11/16
	Ali ZIRH	Bilimin Işığında Ölüm Anı ve Hemen Sonrasına Bakış	18/11/16
	Halit GÖÇER; Görsel Destek: Mustafa KÜRELİ	Vitriol	02/12/16
	Halit GÖÇER; Görsel Destek: Mustafa KÜRELİ	İnanç ile Aklın Muhteşem Dansı	02/12/16
	Kemal SEVİMLİ, Eren TUNCER, Murat ÖZDENKAYA, Yaman BAŞARAN	Adalet ve Ölçülülük	16/12/16
227 NEDRET	Cengiz OR	Ertuğrul Fırkateyni	01/11/16
	Remzi BUHARALI	Giuseppe Verdi İstanbul'da	15/11/16
	İzi GORMEZANO	Kabul Edilmiş Masonlar	29/11/16
	Metin DELEVİ	İkinci. Dünya Savaşında Masonluk	13/12/16
228 REFORM	Cenk UÇAR, Özgür AKIN	7'nin Büyüsü	07/10/16
	Ahmet ÖRS, Selim ÖRS	Büyük Üstat Hayrullah ÖRS'ün Kendi Sesinden 1965 Olayları	18/11/16
	Kuthan SAVAŞÇIN, Turgut TİFTİK	Anadolu'da Pagan İzleri	
232 EVRENSEL	Şinasi AFACAN	Atatürk Olmasaydı	25/11/16

235 TRAKYA	Bülent AKKAN	Neyi Arıyoruz	13/10/16
	Dursun BUĞRA	Kuşaklar Boyunca Değişen Eğitim - Algı Modelleri Masonluğu Etkiliyor mu?	27/10/16
	METİN ÜNAL	Atatürk - İnsan Sevgisi ve İnsanlık Ülküsü	10/11/16
	Kemal GÖNENÇ, Erkan İŞMAN	Mason ve Masonluk	24/11/16
	Moderatör: Alev GÜNER; Sunanlar: Coşkun ÖNCEL, İbrahim ŞENCAN	Eski Anadolu Uygarlıkları 3 "Bizans ve Osmanlı"	08/12/16
236 NİKOMEDİA	Halit YILDIRIM	Kendini Bil	24/11/16
	Halit GÖÇER; Görsel Destek: Mustafa KÜRELİ	Vitriol	08/12/16
	Halit GÖÇER; Görsel Destek: Mustafa KÜRELİ	İnanç ile Aklın Muhteşem Dansı	08/12/16
237 DELPHİ	Tolgay ŞATANA, Kemal EVREN	Sevgi Güçtür	06/10/16
	Mehmet GEYLAN, Asım Can YILMAZ	Masonik Öğreti ile Kamil İnsan Olmanın Yolu	06/10/16
	Müfit YETKİN, Ahmet ER	Ketümiyet, İtaat ve Sadakat	20/10/16
	Hakan ÖZKILIÇ, Emre ULUKAN, Özcan GÜRDAL, Serdar MUTUŞOĞLU	Pisagor Felsefesi ve Günümüz Yorumu	20/10/16
	Süleyman TAŞDEMİR	Kalfalık Sanatı	20/10/16
	Enver KESKİN, Ahmet İNAÇ, Nurettin DANIŞMAN	Kabala	03/11/16
	Alp Serdar AKTÜRK, Hakan ÇEVİK	Zıtlıklar ve Siyah Beyaz Sembolizması	03/11/16
	Hakan GÜREL	Özgür Kişilik ve Mesleğimiz	17/11/16
	Ender DANDUL	Çoğaltılabilir Güzellikler içinde Masonik Varolma Bilinci	01/12/16
238 HAZAR	Halit GÖÇER; Görsel Destek: Mustafa KÜRELİ	İnanç ile Aklın Muhteşem Dansı	26/10/16
	Ahmet ERMAN	Dante İlahi Komedya'nın Ezoterik Yorumu	09/11/16
	Can KAPYALI	Nur İstiyoruz	23/11/16
244 ANKA	Çetin YILDIRIMAKIN	Dahi ATATÜRK	19/11/16
	Alper KIRIK	Tampliye Şövalyelerinden Günümüze Finans	17/12/16
ÇANAKKALE	Figen KUTER	Delta İçinde Göz Sembolizması	01/10/16
	Haşim BÜYÜKBALCI	Simge Kavramıve Simgesel Çalışma	05/11/16
	İbrahim HEPDARCAN	Tahkikat	03/12/16
ZENİTH	Ahmet ŞENKUT	Masonik Sohbet	12/10/16
	Önder ÖZTÜREL	Atatürk Devrimlerinin Oluşumu	09/11/16
	Nihat ELİGÜR	Akhenaton ve Amarna Dönemi	23/11/16
	Ender AYAS, Hakan TÜRKKUŞU	İnisiyatik Mutluluk	07/12/16

ANKARA

LOCA	KONUŞMACI	KONU	TARİH
005 UYANIŞ	Avarkan Atasoy	Atatürk'lü Yıllar	9/30/2016
	Okay Tevfik Akdemir	Kerahat Vakti	10/21/2016
	Özgür Küçüktaşdemir	Masonluk ve Simya	11/4/2016
	Burak Hasar	Sanat ve Bilim Olmasaydı Ne Olurdu?	11/18/2016
	Ufuk Gülsoy	Bilinç ve Gerçeklik ya da Ene'l Hak	12/16/2016
010 DOĞUŞ	Bülent Özdemir, Mithat Alkan Savaş Kuşçu, Serhat Süt	Guadrivium	9/27/2016
	Celal Ertem	Krali Sanattan Cumhuriyet Savunuculuğuna	10/25/2016
	Fuat Gökçe	Göbekli Tepe: Medeniyetin Yeniden Kuruluşu	11/8/2016
	Burak Codur	Yazılım Felsefesi	11/22/2016
	Özgün Türkan, Haydar Şahin	Avadanlıklar	12/13/2016
012 YÜKSELİŞ	Tamer Mungan	Çekiç Tutan El	11/3/2016
	Semih Keskil	Yaşlanan Masonun Unuttukları	12/1/2016
014 İNANIŞ	Yavuz Dirim	Masonluğa Esintiler	9/26/2016
	Cemil Tezcaner	Operatif Masonlukta Eski El Yazmalarından Biri 'Regius'	10/10/2016
	Ali Serhan Koyuncugil	Laiklik ve Aydınlanma	10/24/2016
	Ali Saran	Alçakgönüllülük, Hoşgörü, Tolerans Nereye Kadar?	11/14/2016
	Oğuz Sırmalı	Niye Mason Oldum?	11/28/2016
	Ali Tuncer	Masonluğun Dört Temel Erdemi 'İtidal, Metanet, Basiret, Adalet'	12/12/2016
	Abdullah Tarakçıoğlu	Kılıç	12/26/2016
015 BİLGİ	Devrim Hatırnaz	İnancın Matematiği	11/16/2016
	Fikret Uçar	Görünenler Görünmeyenlerin Sesidir	12/7/2016
	Mehmet Bekar	Cumhuriyetin Merkezinde Masonluk	12/21/2016
021 BARIŞ	Zafer Hasçelik	Masonik Protokol ve Yazılı Olmayan Kuralları	6/6/2016
	Orhan Baysal	Tanrı Bilim Felsefesi ve Kundalini	9/19/2016
	Haluk Günuğur	Kötü Türkçe'den Örnekler	10/3/2016
	Semih Keskil	Yaşlanan Masonun Unuttukları	10/17/2016
	Özgün Şimşek	Hukuk	11/7/2016
	H.Kürşat Parlatan	Hayata Dair	11/21/2016
	Serdar Büyükdere	Bahailik	12/5/2016
	Önder Öztürel	Atatürk Devrimlerinin Oluşumu	12/19/2016

022 DİKMEN	Musa Yolak	İnsan ve Evren	11/3/2016
027 YILDIZ	Adnan Abay	Kuantum Fiziği ve Paralel Evrenler Teorisi	9/22/2016
	Mustafa Perinçek	Ezoterizm	10/13/2016
	Avarkan Atasoy	1925-1935 Atatürk'lü Yıllar	11/10/2016
	Thomas Zimmerman	Mabetten Mücevherciliğe - Anadolu Arkeolojisinde Düşünsel ve Teknolojik İlkler	12/8/2016
036 ÇANKAYA	Tolga Yılmaz	Tufan Efsanesi	10/14/2016
	Selçuk Mert	Dante İlahi Komedya ve Ezoterik Yorumu	11/25/2016
038 ARAYIŞ	Murat Aras	Adalet ve Semboller	9/20/2016
	Ömer Köker	Adalet ve Masonluk	10/4/2016
	Okan Işın	Arayış	10/18/2016
	Acar Tekinel	Teklif, Tahkikat ve Oylama Konusunda Sohbet	12/20/2016
039 ÜÇGÜL	Alp Mithat Ozanözgü, Ali Murat Algan, Murat Sevinç	Günlük Hafif Beden Eğitiminin Sağlığımıza Katkıları ve Nasıl Yapılabileceği?	9/28/2016
	Ongun Onaran	Geometri	10/12/2016
	Ahmet Erkin, Ahmet Güneri, Hakan Gümürdülü	Sağlıksız ve Tüketici Yaşam Biçimine İten Etmenler ve Önlemler: 'Benliğinizi Yüceltin'	10/26/2016
	Okan Ertuğrul, Muzaffer Büyükkaragöz, Deniz Tekeli	Endüstriyelleşip Küreselleşen Gıda Üretiminin Sağlığımıza ve Ekonomiye Etkileri	11/9/2016
	M.Altunay, Volkan Palaz, Cüneyt Ateş	Ana Akım Medya Bizi Nasıl Bir Tesviyede Buluşturuyor?	11/30/2016
045 AHİLER	Metin Ercan	Masonluğun Doğuşu	9/22/2016
	Musa Yolak	İnsan ve Evren	10/13/2016
	Nezih Elverdi	Atatürk ve Bilim	11/10/2016
	Eşref Küçük	Öğretmenler Günü	11/24/2016
	Hasan Baş	Osmanlı İmparatorluğunda Masonik Faaliyetler	12/8/2016
	Metin Aytaç	Mesleğimiz Terminolojisinde Yer Alan Bazı Kavramlar	12/22/2016
046 ÇAĞ	Ender Sakintunak	Özgür müyüz?	10/17/2016
	Ahmet Kayak	Özgürlük, Eşitlik, Kardeşlik	11/21/2016
	Abdullah Dörtlemez	Hititlerde Hoşgörü	12/19/2016
050 GÖNÜL MİMARLARI	İ.Kürşat Çapanoğlu	Anderson Nizamnamesi	9/20/2016
	Ender Kefoğlu	Masonluk	10/18/2016
051 EŞİTLİK	Alper Ömeroğlu	Masonik İletişim	11/8/2016
	Tevfik Orbey	Müzik ve Masonluk	11/22/2016
	Hüseyin Üstün	Royal Society	12/27/2016

056 ANKARA	Reha İpek	Kardeşlik Üzerine	9/30/2016
	Rıza Doğan	Masonluğun Temel Nizamı, Değişim ve Değişmezlik	10/7/2016
	Bozkurt Güvenç	Hedef Ülkü Mabedi İse, O Halde Demokrasi	10/21/2016
	Ş.Barış Önal	Evrensel Hukuk Bakımından İnsan Hakları	11/4/2016
	C.Tiğin Sertcan	Masonluğun Geleceği İçin Bir Tasarım Denemesi	12/2/2016
059 YUNUS EMRE	Tevfik Orbey	Müzik ve Masonluk	11/14/2016
	Erdoğan Tan	Önce İnsan Sonra Masonum	11/28/2016
	Mete Gürler	Don Kişot	12/26/2016
063 İLKE	Eymür Akol	İlke Muhterem Locasının Tarihçesi	6/24/2016
	Cem Önder Sezgin	Köy Enstitüleri	10/14/2016
	Dinçer Akay	Aklın Özgürlüğü	11/25/2016
	Ozan Maden	Mimar Sinan	12/9/2016
064 ATANUR	Bülent Akkan	Neyi Arıyoruz?	10/3/2016
	Mustafa Erçetin	İnisiyasyon	11/7/2016
	Özgür Turan	Kalfa Derecesi	12/19/2016
066 ÇUKUROVA	Cüneyt İnanç, Gülhan Slem	Hayata ve Oftalmolojiye Dair	4/12/2016
	Mahir Fisunoğlu	Atatürk ve Cumhuriyet	11/8/2016
	Işık Olcay	Friedrich Nietzsche	11/22/2016
	Remzi Sanver	1965 Olayları	12/27/2016
069 ERDEM	Mehmet Demet	Ezoterizm	10/18/2016
	Belgin Erkan	Mason Karşıtlığı Üzerine	11/15/2016
	Ali Osman Güre	Evrim Prensipleri (ve Buna Uymayan İnsan)	12/20/2016
070 DENGE	Haldun Karaca	Masonik Eğitim	6/14/2016
073 DOĞAN GÜNEŞ	Okan Işın	Arayış	10/18/2016
	Ali Aydın	Atatürk'ün Dil ve Tarih Anlayışı	11/14/2016
	Bülent Dağlar	Dünyadaki İnsanları Birleştiren Nedir? Sevgi	11/28/2016
	Tevfik Özsavaşçı	Saygı	11/28/2016
	Ozan Bitik	Yardımlaşma	11/28/2016
	Ali Bora Ersoy	Dünyadaki İnsanları Birleştiren Nedir? Özgürlük	12/12/2016
	Yavuz Okan	Kardeşlik	12/12/2016
	Barkın Öztürk	Eşitlik	12/12/2016
076 TOLERANS	Nüvit Karaibrahimoğlu	Rehberlik ve Devam	9/28/2016
	Fadıl Akyol	Süleyman Mabedi	11/23/2016

079 KUTUP YILDIZI	Türev Berki	Bilmediğimiz Müzik Üzerine Çeşitlemeler	10/6/2016
	Tevfik Hadi Küçükpınar	Güzel Sanatlar Masonik Öğreti midir?	10/20/2016
	Atilla Akkaş	Naziklerin Yolu	12/1/2016
	Ahmet Çatal	Mevlana	12/15/2016
083 ÜÇNUR	Barış Teoman	Cehalet ve Taassup, İstibdat	9/26/2016
	Akif Ergün	Atatürk ve Masonluk	11/14/2016
	Mehmet Tomak	Özgürleşebilmek	11/28/2016
	Ertan Akhan	Sevgi	12/12/2016
088 BAŞKENT	Miraç Parlatan	Sevgi Ateşi Karanlığı Yener	10/17/2016
	Ertan Küçükgüngör	İnsan	11/7/2016
	Mustafa Ateş	Senelik Çalışma 3: Masonluk	11/21/2016
091 GÖKKUŞAĞI	Aydemir Bozkaya	Milgram Deneyi	9/30/2016
	Cengiz Güleç	Affetme	10/21/2016
	Hüseyin Çimen	Erdem	11/4/2016
	Can Şener	İnanç Sistemleri ve Masonluk	12/2/2016
	Özgür Bayram	Harici Hayatta Masonluk	12/16/2016
101 HOŞGÖRÜ	Atalay Tarhan	Nuh Tufanı	11/16/2016
	Ömer Köker	Bir Kavram Olarak: Adalet	12/7/2016
103 ANTALYA	Ahmet Erman	İkinci Derecenin Sembolizması	4/7/2016
	Ahmet Şenkut	Masonik Sohbet	4/21/2016
	Arda Öngören, Şenol Çakmakçı	Vitriol	5/5/2016
	Asaf Tanağar	Aydınlık Kavramı	6/2/2016
	Çetin Vefkioğlu	Masonlukta Tatil Kavramı	6/16/2016
	Cengiz Ergül	Taş	10/6/2016
	Alphan Sevük, Fevzi Cin	Atatürk Döneminde Türk Masonluğu	10/20/2016
	Yavuz Gürsoy	Cumhuriyet İlelebet Payidar Kalacak	11/17/2016
	Selçuk Akıltopu	Medeniyetler Çatışması 'Gazali'	12/1/2016
	Ünal Ersözlü	İyi İnsanların Başına Neden Kötü Şeyler Gelir? Kader Sözcüğüne Masonik Bakış	12/15/2016
104 EKİN	Ertan Kılıç	Bir Erdem Olarak: Adalet ve Masonluk	9/20/2016
	Hakan Birbil	İnanç Sistemleri, Deizm ve Teizm Üstüne	10/4/2016
	M. Kemal Öztürk	Anadolu Aydınlanması	11/1/2016
109 YÖRÜNGE	Atilla Akkaş	Ezoterizm ve İnisiyasyon	9/27/2016
	İskender Çoygun	Kıbrıs	10/11/2016
	Gökhan Yardım	Landmarkların Ritüellerimize Girişi	10/25/2016
	Halis Mavioğlu	Francis Bacon- Nova Atlantis	11/8/2016
	Hilmi Şener	Masonluk ve Liderlik	11/22/2016

110 PERGEL	Nurettin Güvenel	Biz Neden Buradayız?	10/4/2016
	Zühtü Demir	Estetik ve Güzellik	11/1/2016
	Oktay Emed	Atatürk'ü Anlatmak	11/15/2016
	Cihangir Gener	Göbeklitepe	12/20/2016
114 UYUM	Tuna Aksel	Resim	9/22/2016
	Aslan Temel	Anadolu'da Ezoterizmin Kökenleri	10/13/2016
	Kutay Batur, C.Nevres Erbaşı	Liderlik	10/27/2016
	Avarkan Atasoy	1925-1935 Atatürk'lü Yıllar	11/10/2016
	Kurtuluş Koçdağ, Sinan Türkili	Bir Eğitim Devrimcisi	11/24/2016
	Halil Uğur	Tarih İçinde Türkler	12/8/2016
	Doruk Gökşin	Muhterem Nejat Evis Kardeş Anısına	12/22/2016
117 GÜNEY YILDIZI	İlhan Erkan	Kalfa Derecesi Üzerine Düşünceler	4/28/2016
	Mehmet Pekmezci	Eşitlik	5/12/2016
	Nazım Fırat Bayındır	Nafaka	6/9/2016
	Ahmet Emre Demirci	İngiliz Masonluğunda Bölünme ve Birleşme Süreci (1751-1813): Dünya Masonluğu Bu Süreçten Nasıl Etkilendi?	6/23/2016
	Serhat Kaya	Anadolu Ezoterizminde Aşık Veysel	9/22/2016
	Halit Yıldırım	Bakma ve Görme	10/13/2016
	Remzi Sanver	Dünyada ve Türkiyede Masonluğa Bir Bakış	10/14/2016
	İlhan Erkan	Kalfa Derecesi Üzerine Düşünceler	10/27/2016
	Hanry Benazus	Niçin Atatürk?	11/10/2016
	Veysel Turgut	İnsan Olmak	11/24/2016
	Selçuk Denli	Piramit	12/8/2016
	Sami Işıksal, O.Hayri Gür, Gökhan Özdemir	Sümerler	12/22/2016
122 AND	Mahmut Can Yağmurdur	Avrupa Kültürü ve Biz	11/2/2016
	Halit Yıldırım	Atatürk İlke ve Devrimleri	12/7/2016
	Ersan Öztuna	Aryan Okultizmi Işığında Thule Cemiyeti	12/21/2016
126 ESKİŞEHİR	Ekrem Ülkü	Dış Yaşamda Mason Davranışı	5/9/2016
	Semih Tuncer	İnsan Mekân ve Ülkü Mabedi	9/26/2016
	Okan Işın	Agap Sofrası ve Sofra Adabı	10/10/2016
	Mete Gürler	Mahzun Şövalye	10/24/2016
	Halit Yıldırım	Atatürk ve İlkeleri	11/14/2016
	Kürşat Parlatan	Kendimiz ile Aramızdaki Fark	12/12/2016
	Celal Dağ	Masonluk	12/26/2016
128 ÇINAR	Saner Başaran	Aklın Özgürlüğü	10/6/2016
	Üstün Dökmen	İnsan Gruplarında Bağlılığın ve Sembollerin İşlevi	10/20/2016

	Gurur Polat	Bireyin Özgürlüğü	11/17/2016
130 EVRİM	Tuncay Şen	Mevlana	11/7/2016
	Ali Servet Gürel	Marka Nedir? Nasıl Marka Olunur?	11/21/2016
	Yılmaz Erdem	Evrimin Doğusundan Süzülen Işıklar 8	12/5/2016
	Cemil Lalik	Geçmişten Günümüze Koruyucunun Görevleri	12/19/2016
137 PUSULA	Önder Kefoğlu	Hakikat Arayışı	9/21/2016
	Metin Balcı	Cumhuriyeti Kuran Masonlar	11/2/2016
	Ömer Köker	Bir Kavram Olarak: Adalet	12/7/2016
140 ODAK	Murat Altınel	Kıskançlık Tarihi	9/29/2016
	Erol Alpay	İslamda İlim	11/3/2016
	Fuat Tek	Spekülatif Masonluğun Başlangıcı	11/17/2016
152 DEFNE	Sarp Üstel	Masonik Nur	10/5/2016
	Gökhan Orhan, Ahmet Bir	21.Yüzyılda Dünya Masonluğu	11/2/2016
	Ahmet Kurt, Evrim Erkılıç	Nesiller Ekseninde Masonluk	11/16/2016
	Ömer Köker	Bir Kavram Olarak: Adalet	12/7/2016
	Erdal Sönmez	Ritüel	12/21/2016
153 BİLİM	Erkan Kaya	Düşünce ve Düşünce Sistemleri	10/12/2016
	Emir Ertun	Sanat, Zanaat ve İnsan	10/26/2016
	Cem Yavuz	Kötülük ve Dedikodudan İyiliğe Geçiş	11/9/2016
	Halit Yıldırım	Ahlak, Etik ve Erdem	11/23/2016
154 ÖZGÜRLÜK	Şenol Babuşcu	Y Kuşağı ve Masonluk	6/14/2016
	Nejat Kutup	Yemek Yeme Özgürlüğü ve Masonik Agap	10/11/2016
	Seçkin Kırağı	Atatürk ve Spor	11/8/2016
	Remzi Buharalı	Özgür Düşüncenin Serüveni, Çekicin 3. Darbesi Sanatı Özgürleştirir mi?	11/22/2016
	Asaf Tanağar	Özgürlük Kavramı	12/13/2016
	Cevad Gürer	Kalfa Derecesi Üzerine Bir Söyleşi	12/27/2016
158 MOZAİK	Remzi Sanver	Dünyada Muntazam Masonluğun Geleceği	6/10/2016
	Paşa Tevfik Cephe	Yazılı Olmayan Kurallarımız	9/23/2016
	Yılmaz Sezer	Hür Düşünce	10/28/2016
	Yaşar Aysev	Toplumsal Konularda Masonun Sorumluluğu	11/11/2016
	Halit Yıldırım	İyiyi Doğruyu ve Güzeli Aramakla Amaca Ulaşabilmek	11/25/2016
159 GÜNEŞ	Recep Esengil	İnancın Mekâna Dönüşümü: Süleyman Mabedi	9/22/2016
	Mehmet Aksan	İlkçağ Felsefesine Yolculuk	10/13/2016

	Hüsnü Erkan	Atatürk 20.Yüzyılda 21.Yüzyıl Düşünürü Olmak	11/10/2016
	Mustafa Çakır	Öğretmenlik ve Mesleğimiz	11/24/2016
	Seçkin Okşar	Sadakat	12/22/2016
162 ÇAĞRI	Ahmet İ. Aktuğ, A.Aslan, B. Eldelekli	Anderson Nizamnamesi	9/27/2016
	Nevzat Tunç Turanalp	Plüton'a Yolculuk, İmkânsızı Başarmak	10/11/2016
	Müfit Metin	Vicdan ve Masonluk	10/25/2016
	Dağlar Ekşi, Soysal Karacan, Gökeç Zabunoğlu	Üç Kardeş: Haydn, Mozart, Rouget de Lisle	11/8/2016
	Sönmez Çetinkaya	Sembolizmaya Kavramsal Bir Yaklaşma	11/22/2016
	Tan Karakoç, Cahit Cesur	Ahilik	12/13/2016
	Mustafa Sayın	Yaşamdaki Çelişkiler	12/27/2016
165 HİTİT GÜNEŞİ	Serdar Erçakmak	İnsan Atatürk	12/15/2016
166 BİRLİK	Cevat Tahmazoğlu	Yılan Bilgeliği	9/20/2016
	Tankut Akay	Mabet Neyin Üzerine Kurulmuştur?	11/1/2016
169 TANYILDIZI	Mehmet Tomak	Özgürleşebilmek	11/28/2016
170 ŞAFAK	Yaşar Aysev	Toplumsal Olaylarda Masonik Sorumluluk	5/26/2016
183 SİMURG	Çağlayan Cengiz	Hayybin Yaksan: Kendini Yetiştiren Filozof	9/22/2016
	Baran Özyörük	Nazi Almanyasında Masonluk	10/13/2016
	Hakan Gürses	Mavi Mine- Unutma Beni	10/27/2016
	Ünsal Yavuz	Atatürk ve Döneminin İç ve Dış Politikaları	11/10/2016
	Mehmet Tomak	Mason ve Bilim	11/24/2016
	Semih Keskil	Osteo'daki Haydutlar	12/22/2016
191 SEDİR AĞACI	Teoman Değirmenci	Hakikatı Aramak	10/14/2016
	Tuğcan Özcan	İnsanlığın Başlangıcından Günümüze Mitoloji	11/11/2016
	Kurtuluş Çelebi	Çırak Avadanlıkları	11/25/2016
193 BİRİKİM	Kürşat Parlatan	Kendimizle Aramızdaki Fark	11/7/2016
	Haluk Günuğur	Atatürk- Hukuk Devrimi	11/21/2016
	Sunay Demircak	Çıkış Mümkün mü?	12/5/2016
194 AYDINLIK	Ahmet Mısır	Nesimi	10/26/2016
	Hasan Ergün	İdeal Bir Eser Ararken	11/9/2016
	Sebahattin Şefik Meşek	Çağımızın Hastalığı Yabancılaşma Sorunu	11/23/2016

	Sinan Vargı, Benan Akman, Vahap Akar, Emre Tirali	Mevlana ve Şeb-i Arus	12/14/2016
195 KAYNAK	Bahri Balkan	Yazılı Olmayan Kurallar	9/23/2016
	M.Necati Kutlu	İbn-i Rüşd: Düşüncenin Kanatları Vardır ve Kimse Uçmasını Engelleyemez	9/28/2016
	M.Necati Kutlu	İbn-i Rüşd: Düşüncenin Kanatları Vardır ve Kimse Uçmasını Engelleyemez	10/26/2016
	Umut Asil	Spinoza:Tanrı ya da Doğa	11/23/2016
196 SAĞDUYU	Kürşat Parlatan	Kendimiz ile Aramızdaki Fark	11/28/2016
	Volkan Zaimoğlu	Liderlik Yolculuğu ve Masonluk	12/12/2016
203 ÖNDER	Ahmet Türkçapar	Masonik Bakış Açısıyla Mutluluk	9/22/2016
	Hakkı Günel	İnsan ve Endişe Kavramı	10/13/2016
	Ongun Onaran	Geometri	10/27/2016
	Belgin Erkan	Gazi Paşa'ya Suikast Girişimi	11/10/2016
	Buğra Ertok	5 Dakika	11/24/2016
	Timur Tuncalı	Sadaka	11/24/2016
	Halit Yıldırım	İnsan Nedir? Nasıl İnsan Olunur?	12/8/2016
	Bekir Baykara	Görgü, Din, Ahlak, Hukuk Kuralları ve İnsan	12/22/2016
206 YÖNTEM	H.Yancı, H.Turgut	İngiltere Büyük Locasının Kuruluşu ve Günümüze Kadarki Evrimi.Tanrı İnancı ve Seküler Masonluk	9/30/2016
	A.Süzer	Anderson Anayasası (Ramsey)	10/21/2016
	Cengiz Karaçalık	Fransız Masonluğu Evrenin Ulu Mimarı Çatışması ve Sonuçları	11/18/2016
	Serhad Zenginpedük	Masonluğun Balkanlarda Gelişimi	12/16/2016
210 DÜŞÜN	Oruç Bulgurlu	Denemeler	9/28/2016
	H.Kürşat Parlatan	Kendimiz ile Aramızdaki Fark	10/12/2016
	Necdet Kesmez	Kapitalizmin ve İnsanlığın Geleceği Üzerine	10/26/2016
	Cengiz Güleç	Affetmek- Ne Kadar?	11/9/2016
	Atilla İnan	Hak Arama	11/23/2016
216 ADANA	Kerem Ökten	Çırak Derecesi Sembolizması	4/4/2016
	Asaf Tanağar	Özgürlük Kavramı	4/18/2016
	Ertan Sağol	Kardeşlik	10/17/2016
	Abdulmesih Mukannasoğlu	1.Nazırın Sözü ' Hamtaş'ın Seçimi'	11/7/2016
	S.Şakir Akdemir	Nosce Te Ipsum (Kendini Bil)	12/5/2016
	Metin Akyüz	Adalet	12/19/2016
217 SÜMER	Alper Bakacak	Osmanlı Devletinde Cumhuriyeti Hazırlayan Unsurlar	10/20/2016
222 DORLİON	Kürşat Parlatan	Kendimizle Aramızdaki Fark	4/18/2016

	İlhan Ünlü	Sır	5/2/2016
	Metehan Kılıç	Küresel Gelecek ve Masonluk	10/3/2016
	Mert Baykur	Amerika Birleşik Devletlerinde Hür ve Kabul Edilmiş Masonluk	10/17/2016
	Fuat Gürcüoğlu	Toplumsal Gelişmede Masonluğun Hedef ve Davranışları Ne Olmalıdır?	11/7/2016
	Selçuk Akıltopu	Medeniyetler Çatışması 'Gazali'	11/21/2016
	Orhan Ahıskal	Bir Sunum /Resital Eğreti İnci, Kızıl Rahip ve 4 Mevsim	12/19/2016
223 MERSİN	Doğan Üvey	Paradigma	5/4/2016
	Volkan Buldaç	Budizm	6/1/2016
	Mustafa Özünlü	Tarsus ve Felsefe	6/8/2016
	İ.Serhan Serin	Kardeşlerim Beni Öyle Tanırlar	6/15/2016
	Cem Bucuge	Sosyal Medyanın Etkin Kullanımı	9/21/2016
	Fatih Sakar	Benliğe Hakimiyet Akıl ve Hikmetle Olur	11/16/2016
	Şakir Akdemir	Nosce Te Ipsum (Kendini Bil)	12/7/2016
229 EKİNOKS	Batuhan Danışma	Görünmez Kolej	9/21/2016
	Mahir Özeltürkay	Spekülatif Masonluğun Kurulmasında 'Royal Society'nin Rolü	10/5/2016
	Hatim Yahya Uslu	Afrika Masonluğu	10/19/2016
	Münif Çelebi	Modernizm	11/2/2016
	Engin Güngördü	Masonluk Bize Neler Katar?	11/16/2016
	Mümtaz Turfan	Fen Bilimleri ve Masonluk Sarmalı	12/7/2016
233 WISDOM	Öner Çakar	Simidac Prensibi: İnsanın Kendisini Bulması İçin Bir Yol	11/4/2016
234 ERCİYES	Bülent Akkan	Masonluğu Yaşamak ve Yaşatmak	10/8/2016
241 İRADE	Yücel Dönmez	Türkiye'de Yargı ve Sorunları	9/23/2016
	Serdar Erçakmak	İnsan Atatürk	10/14/2016
	Taylan Tunaşar	Cumhuriyetin Getirdiği Kazanımlar	10/28/2016
242 VAROLUŞ	Sinan Onuş	Mesleğimiz Açısından Özgünlük, Merak, Bakış Açımızı Değiştirmek	10/28/2016
TARSUS	Mustafa Özünlü	Tarsus ve Felsefe	6/8/2016
	Mehmet Ata Şentut	Ölümün Ötesine Geçmek	11/9/2016
	Mehmet Orhan Özbaba	Harici Yaşam ve Masonluk	11/23/2016
	Mustafa Ersöz	Landmarklar	12/14/2016
GAZİANTEP	Mete Gürler	Cenup Yıldızı	5/6/2016
	Cüneyt İnanç	Masonluk ve İnanç	6/11/2016
	Can Göçük	İskenderiye Kütüphanesi	9/24/2016
	Halil Kazas	Kendimizi Bilme ve Önce İnsan Olma Zanaati	10/8/2016
	Gülhan Slem	Günümüzde Etik	10/22/2016

	Sabri Yurdakul	Mozart'ın Sihirli Flüt Operası ve Masonik Yorumu	11/12/2016
PERGE	Can Özgün, Serkan Kocadere, Tuncay Doğu, Bülent Tan, Oğuz Sırmalı	Aydınlık ile Karanlığın Savaşı- Sihirli Flüt Operası	9/20/2016
	Serhat Demirel	Afrika'da Masonluk	10/4/2016
	Mutluer Tuncay, Alp Yakalı, Erdem Aksan	Masonluğun Temel Erdemleri 'İtidal'	10/18/2016
	Halit Yıldırım	Hiram Efsanesi	11/1/2016
	Mehmet Bekar	Masonik Hukuk	11/15/2016
	Selim Örs	Sembollerle Düşünce Üzerine	12/6/2016
	Sezer Gürer, Gökhan Özkan, Fahrettin Selçuk	Hoşgörü, Tolerans, Çıraklık, Ustalık	12/20/2016
ANTAKYA	Nebil Barbur	Kayıp Kıta Mu	12/14/2016
	Işık Olcay	Hallacı Mansur	12/28/2016

İZMİR

LOCA	KONUŞMACI	KONU	TARİH
004 İZMİR	Avram VENTURA	Mason Sorgulayan İnsandır	13/10/2016
	Tayfun KARAVELİ	Tefekkür Hücresi	27/10/2016
	Nejat TARAKÇI	Evrensel Nur, Ulusal Kudret Atatürk	10/11/2016
	Arda ÖNGÖREN, Şenol ÇAKMAKCI	Vitriol - 1 - Visita Interiora Terra	24/11/2016
	Önder ÖZTÜREL	Bilgi	08/12/2016
013 NUR	Evrim BAYKARA	Ulusal Egemenlik ve Devrimler	18/10/2016
	Asaf TANAĞAR	Aydınlanma Kavramı	15/11/2016
	Atila ÖZYEĞEN, Alpman MANALP, Yaman BARUTÇUOĞLU, Atilla ULUĞ, Fatih TOPSAKAL	Bir Mason Masonluğa Ne Vermeli?	13/12/2016
016 PROMETHEE	Mustafa BESİMZADE	Le Jargon Maçonique (Masonik Jargon)	26/10/2016
	Alp HABİF	Önlük	07/12/2016
024 GÖNÜL	Önder ÖZTÜREL	Atatürk Devrimlerinin Oluşumu	06/10/2016
	Murat ÇİM	40. Yıla Girerken	03/11/2016
	Arif Hikmet ÇIMRIN	İnsan Olmak, Mason Olmak	01/12/2016
025 İRFAN	Enver TURANLI	Masonlukta İntizam	10/10/2016
	Alpay Selim DÜZYATAN	Sembollerimiz	07/11/2016
	Yüksel KAZMİRCİ	Zıtlıkların Birlikteliği	21/11/2016
026 ÜMİT	Işık MENOKAN	Sevginin Gücü	04/10/2016
	Serkan ERGÜNEŞ	Ulusal Egemenlik ve Devrimler	18/10/2016
	Davut MAYRUK	Çırak Mason Olabilmek	15/11/2016
	Mehmet ÇELEBİSOY	Bir Mason Masonluğa Ne Vermeli?	13/12/2016
042 EPHESUS	Caner BULUR	Ulusal Egemenlik Fikrinin Oluşumu	17/10/2016
	Davıd ENRIQUEZ	Bir Mason Masonluktan Ne Almalı?	12/12/2016
047 EYLEM	Asaf TANAĞAR	Çırak Derecesinin Düşündürdükleri	03/10/2016
	Ahmet ASLANER, Kerem CANLI	Ulusal Egemenlik Fikrinin Oluşumu	17/10/2016
	İsmail BARADAN	Masonlukta Akıl Beslenir, Gönül Süslenir	28/11/2016
	Hilmi Ozan ÖZTARHAN, Alaeddin DEMİRCİOĞLU	Bir Mason Masonluktan Ne Almalı?	12/12/2016
061 MANİSA	Erdoğan BULUR	Adalet	05/10/2016
	Mehmet SELÇUKİ	Yazılı Olmayan Kurallar	07/12/2016
065 EGE	Hakan ERSÖZ	Sahi Kimiz Biz?	06/10/2016
	Yüksel KAZMİRCİ	Üstat Mason ve Hayat, Ölüm ve Ölümsüzlük Üzerine Sohbet	03/11/2016
	Yorgo TEODORİDİS	Türkiye ve Yunanistan Büyük Locaları Arasındaki İlişkiler	17/11/2016

	Cengiz GÜLEÇ	Ezoterizm ve İnisiyasyon Üzerine Düşünceler	01/12/2016
071 IŞIN	Hüsnü ERKAN	Felsefe Nedir, Niçin Felsefe Yapmalıyız?	03/10/2016
	Murat ARMAN	Ulusal Egemenlik Fikrinin Oluşumu	17/10/2016
	Fevzi GÖKALİLER, Hakan ERİŞ, Hürcan GİRGİN	Devamlılık Penceresinden Bir Masonun Yükümlükleri: Üç Kardeş, Üç Yorum	14/11/2016
	Seçkin OTMAN	İlk Çağ Felsefesi	28/11/2016
	Hakan ERİŞ	Bir Mason Masonluktan Ne Almalı?	12/12/2016
072 BAŞARI	Salih DİKMEN	Felsefenin Felsefesi	10/10/2016
078 ÜÇSÜTUN	Uğur ORAL	Masonun Savunması	13/10/2016
	Ergün AYBARS	Atatürk	27/10/2016
	Bülent AKKAN	Neyi Arıyoruz?	24/11/2016
	Namık KÜÇÜKDEMİRAL	Vefa	08/12/2016
082 KARŞIYAKA	Erdoğan ÇINER	Büyülü Vahdet-i Vücud Yolu	03/10/2016
	Ahmet SARYAL	Ulusal Egemenlik Fikrinin Oluşumu	17/10/2016
	Hüseyin TUNCER	Uygarlığın Bunalımı ve Dayanışmanın Diyalektiği	31/10/2016
	Uğur ORAL	Masonluğa Saldırmanın Dayanılmaz Hafifliği	28/11/2016
097 BODRUM	Bülent AKKAN	Neyi Arıyoruz?	27/10/2016
	Osman MENTEŞE	10 Kasım 1938 Sonrası Dünya Ne Dedi?	10/11/2016
	Abdülkadir VARGI	Zerdüştlük	08/12/2016
099 KORDON	Olgar ERDOĞANLAR	Talat Paşa, İttihat Terakki ve Masonluk	13/10/2016
	Haluk AKBAŞLI	Ahenk	24/11/2016
	Ahmet AKSOYLAR	Özgürlük, Eşitlik, Kardeşlik	08/12/2016
102 DOĞA	Yavuz Selim AĞAOĞLU	Taşrada Bir Loca Kurma Girişimi	11/10/2016
	Yüksel KAZMİRCİ	Kendine Ait Bir Dünya	25/10/2016
	Bedri YILMAZ	Kimlik Üzerine	08/11/2016
	Levent ELBEYLİ	Özgürlük	22/11/2016
105 TAN	Çınar AYBAR	Ulusal Egemenlik ve Devrimler	18/10/2016
	Levent ELBEYLİ	Felsefe: Sürekli İnşa Halinde Olan Tapınak	29/11/2016
	Tamer GÜVENİR	Bir Mason Masonluğa Ne Vermeli?	13/12/2016
113 OCAK	Canaba İSKENDEROĞLU	Kaostan Doğan İnsanlık	01/12/2016
115 ŞAKUL	Cemal DOLUNAY	Kardeşlik	12/10/2016
	Ertuğ MEÇİK	Adalet ve Sevgi	26/10/2016
	Tacettin ÜRKMEN	İzmir'de Masonluk	07/12/2016
134 MARMARİS	Oktay KURAL	Kendini Bil	20/10/2016
	Hakkı BAYINDIR	Vergi Felsefesi	03/11/2016

	Hasan ÇELİK	İhtiraslarımızdan Kurtulabilir miyiz?	18/11/2016
	Berkin AYDOĞMUŞ	Toplantı Açılışının Ezoterik Yorumu	01/12/2016
	Ömer ERÜL	Kardeşlerim Beni Öyle Tanırlar	15/12/2016
	Loca Kardeşlerinin Katılımıyla	Bir Mason Masonluktan Ne Almalı? Bir Mason Masonluğa Ne Vermeli?	15/12/2016
138 NOKTA	Murat ÇAKALOZ	Benim Kuşağım	10/10/2016
	Cengiz TEKİN	Liderlik ve Masonluk	07/11/2016
142 İMBAT	Harun OKLAY	Masonluğun Erdemleri	25/10/2016
	Fabio CİUCCİ	İnanç ve Dogma	06/12/2016
145 NİRENGİ	Halit YILDIRIM	Bir Mason Olarak Cehalet, Taassup ve Bağnazlıkla Savaşımda Neye Güveniyoruz? Bilgimiz ve Cesaretimize	06/10/2016
148 AGORA	Hüsnü ERONAT	Masonlukta Simyacılığın İzi	13/10/2016
	Güngör KAVADARLI	Masonluğun Ufku Üzerine Bir Yorum	27/10/2016
	Ahmet Vasfi PEKİN	Dogmatizmin Bedeli	08/12/2016
149 IŞIK	Ünal ERSÖZLÜ	İyi İnsanların Başına Neden Kötü Şeyler Gelir? Kader Sözcüğüne Masonik Bakış	10/10/2016
	Yüksel KAZMİRCİ	Zıtlıkların Birlikteliği	24/10/2016
	Nedim ATİLLA	2016 Aristo Yılı	21/11/2016
	Mustafa BESİMZADE	Masonluğun Geleceği Üzerine	05/12/2016
164 FETHİYE	Nazmi AYDİNÇ	Tenkit Sanatı	11/10/2016
	Erdoğan BULUR	Adalet ve Eşitlik Üzerine Düşünceler	25/10/2016
	Bekir Hilmi AROMA	Bir Mason Masonluktan Ne Almalı?	13/12/2016
171 TERAZİ	Halit YILDIRIM	Bir Mason Masonluktan Ne Almalı? Bir Mason Masonluğa Ne Vermeli?	15/12/2016
172 ÇEŞME	Yüksel KAZMİRCİ	Kendine Ait Bir Dünya	16/10/2016
	Güngör KAVADARLI	Masonluk Nedir? Ne Değildir?	04/12/2016
	Bülent AKKAN	Masonluğu Yaşamak ve Yaşatmak	18/12/2016
176 SENTEZ	Volkan YANDAŞ	Sentez Muhterem Locası Kuruluşu	11/10/2016
	Ulvi PUĞ, Yavuz Selim AĞAOĞLU, Çınar ATAY	Cumhuriyet ile Gelen Devrimlerden Beklentilerimiz ve Topluma Yansımaları	20/10/2016
	Ozan ARSLAN	Atatürk'ün Batılılaşma Projesine Bir Bakış	08/11/2016
	Tolga KAZMİRCİ	Masonik Eğitim	22/11/2016
178 KUŞADASI	Hanri BENAZUS	Niçin Atatürk?	09/11/2016
	Levent KOCAOĞLAN	İttihat ve Terakki	23/11/2016
	Salim DEVAMOĞLU	Bir Mason Masonluktan Ne Almalı?	14/12/2016
182 ZUHAL	Ehat MERİÇ	Loca	13/10/2016
	Aşkın DEMİRCİ	Milet Okulu	27/10/2016
	Müşfik TERUN	Sokrat Öncesi Felsefe; Öklid, Pisagor, Empedokles	08/12/2016

187 ÖZVERİ	Saffet OKTAY	13. Kuruluş Yıldönümü ile İlgili " Mutluluk ve Mutlu Loca "	12/10/2016
	Mustafa ASLAN	Haricinin Tekrise Yolculuğu	26/10/2016
	Bülent AKKAN	Masonluğu Yaşamak ve Yaşatmak	07/12/2016
192 HERMES	Avni Hakan DEMİRMEN	Görevlerimiz	03/10/2016
	Tuncay FİLİZ	Ulusal Egemenlik Fikrinin Oluşumu	17/10/2016
	Ali SÖZERMAN	En-El Hak	31/10/2016
	Sıtkı AYTAÇ	Mısır Felsefesi ve Hermes Muhterem Locası Logosuna Yansımaları	28/11/2016
	Hüseyin Dilek AKARLI	Bir Mason Masonluktan Ne Almalı?	12/12/2016
198 PAMUKKALE	Teoman MİNARECİ	Katharlar	14/10/2016
	Gökhan ÖZKAN	Tramvaylı Günler ve Eski Tangolar	25/11/2016
205 HERODOT	Özay KARTAL	Herodot Sunumu	18/11/2016
	Oguz HAMZA	Bir Mason Masonluktan Ne Almalı? Bir Mason Masonluğa Ne Vermeli?	15/12/2016
213 DOKUZ EYLÜL	Salih EVCİLERLİ	Mason Kültürü	11/10/2016
	Levent ELBEYLİ	Tolerans Üzerine	08/11/2016
	Hüsnü ERKAN	Felsefe Nedir?	06/12/2016
220 OKYANUS	Can ARPAÇ	Almanya'da Türkçe Çalışan İlk Loca Olan Türkay Muhterem Locasının Kuruluş Öyküsü	01/10/2016
	Nuri ERÇETİN	Süleyman Mabedi	01.11.216
	Jozi ZALMA	Her Şey Güzel Olacak	15/11/2016
	Levent ÖNSAL	Doğudan Gelen Işık	29/11/2016
	Bora NALBANTOĞLU	Çırak Masonun Masonluğa Vermesi Gerekenler	13/12/2016
	Murat ÜST	Kalfa Masonun Masonluğa Vermesi Gerekenler	13/12/2016
	Cenk AYLA	Üstat Masonun Masonluğa Vermesi Gerekenler	13/12/2016
239 İDA	Mahmut GÜRTUNA	Masonik Etiket	22/10/2016
240 KARYA	Sümer DENİZ	Masonik Hayatta Hoşgörü ve Sevgi	22/11/2016
	Ataman TOMRUK	Bir Mason Masonluğa Ne Vermeli?	13/12/2016
243 HALİM ERKER	Arif ÇORAPÇIOĞLU	Pek Muhterem Halim Erker Kardeş	14/10/2016
	Loca Kardeşlerinin ve II.Nazırın Katkıları ile	Locamızın Adı Neden Halim Erker?	14/10/2016

	Orhan BABAYİĞİT	"Halim Erker Locası" Adlı Şiiri	14/10/2016
	Orhan BABAYİĞİT	Gönül Taşı	02/11/2016
	Mete GÜRLER	Mahzun Şövalye	30/11/2016
MARE NOSTRUM	Şadan GÖKOVALI	Mare Nostrum	04/10/2016
	Mehmet KOCAİR	İyi Mason Olmanın 5 Değeri (Bilim, Bilgi, Bilinç, Beceri, Akl-ı Hikmet)	01/11/2016

ARAMIZDAN AYRILANLAR

ADI SOYADI	LOCA	EBEDİ MAŞRIK'A İNTİKAL TARİHİ
SELAHATTİN KAYAKUTLU	ÇANKAYA	27 NİSAN 2016
TEOMAN SUKUTİ	ÜÇIŞIK	24 HAZİRAN 2016
MEHMET FARUK AYTEKİN	MEŞALE	27 HAZİRAN 2016
KEMAL TANGAY	ÜÇGEN	3 TEMMUZ 2016
SERVET EROCAL	IŞIN	9 TEMMUZ 2016
MURAT ÜRÜNSAK	ÜÇGEN	14 TEMMUZ 2016
DOĞAN ULUTAŞ	İSTANBUL	26 TEMMUZ 2016
OKTAY KARAASLAN	SÖZ	28 TEMMUZ 2016
AHMET ŞAHİN	AHENK	11 AĞUSTOS 2016
ALP EYYÜPOĞLU	TESVİYE	12 AĞUSTOS 2016
SEDAT METİN	ÜÇGÜL	23 AĞUSTOS 2016
NUH HAKAN ERGÜVEN	SÜMER	29 AĞUSTOS 2016
TAYLAN KARABEY	DOĞUŞ	11 EYLÜL 2016
IZHAK ALATON	ATLAS	11 EYLÜL 2016
EYMUR AKOL	İLKE	7 EKİM 2016
OSMAN ERGİNLER	KRİSTAL	7 EKİM 2016
MÜMTAZ DİKER	FAZİLET	11 EKİM 2016
TURGAY ATEŞ	KAYNAK	16 EKİM 2016
HAYİM ÇİPRUT	HÜRRİYET	17 EKİM 2016
SAMİM OKTAY	ÜÇGEN	20 EKİM 2016
NAİL GÜRELİ	TESVİYE	26 EKİM 2016
NECATİ GÖKSU	DEVRİM	28 EKİM 2016
YAŞAR BÜLENT AKTOLGA	ATAÇAĞ	30 EKİM 2016
METE AKYOL	HUZUR	3 KASIM 2016
MAHMUT YILMAZ	ÜLKE	5 KASIM 2016
ÖZBEY GÖÇMEN	KUTUP YILDIZI	21 KASIM 2016
MEHMET TOPLAR	GÜNIŞIĞI	22 KASIM 2016
SEDAT ÖZBEYLER	NUR	22 KASIM 2016
AYDIN KÜRKÇÜOĞLU	PİRAMİT	27 KASIM 2016
SİNAN KARA	MOZAİK	2 ARALIK 2016
FARUK DENİZ	BURÇ	14 ARALIK 2016

HİÇBİR ŞEY ÖLMEZ – HER ŞEY YAŞAR

Ebedi Maşrık'a intikal eden Kardeşlerimize Evrenin Ulu Mimarı'ndan sonsuz mağfiret kederli ailelerine ve bütün Kardeşlerimize sabırlar dileriz.

MİMAR SİNAN DERGİSİ YAZI KABULÜ ve YAYIN KURALLARI

Yazının Kabulü

Mimar Sinan Dergisi Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Derneği'nin üç ayda bir yayınlanan akademik nitelikteki yayın organıdır ve 10 Ekim 1966 tarihinden beri yayınlanmaktadır. Dergide, Masonlukla ilgili özgün araştırma, makale ve çeviriler yayınlanır.

Mimar Sinan Dergisi iki ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, hakemler tarafından değerlendirilen ve yayınlanması uygun görülen, konuya ilişkin yeni bir bilgi, belge veya yeni bir özgün yaklaşım getiren araştırma yazılarına, ikinci bölümde de dergi alanı kapsamındaki konulara ilişkin özgün bir bakış açısıyla ele alınmış yorum makalelerine yer verilmektedir.

Yazarlar, makalenin özgün bir yazı olduğunu, daha önce herhangi bir yerde yayınlanmadığını ve makalenin değerlendirme süreci içerisinde başka bir yerde yayınlanmayacağını kabul etmelidirler.

Yazılardaki bilgilerin ve kaynakların doğruluğundan tümüyle yazarlar sorumludur. Dergide yayınlanan yazılar, yazarların şahsi görüşlerini ifade eder ve sorumluluğu tamamen kendilerine aittir. Bu yazıların Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası'nın veya başka bir Masonik biriminin resmi görüşlerini veya fikirlerini temsil ettiği iddia edilemez.

Yayın Kuralları

Hakemli bölüm için gönderilen yazılar 15 A4 (daktilo/12 pt bilgisayar çıktısı) sayfasını, kişisel yorum makaleleri ise 10 (daktilo/12 pt bilgisayar çıktısı) sayfasını aşmamalıdır. Araştırma yazılarının ve makalelerin 12 Temmuz 1932'de Türk Dili Tetkik Cemiyeti adı ile kurulmuş olan Türk Dil Kurumu yazım kurallarına uygunluğu şart olup, imlâda bu kurallara uyulacaktır. Bir sözcüğün yazımında tereddüt olduğu takdirde yukarıda anılan Türk Dil Kurumu'nun yayınlamış olduğu Ömer Asım Aksoy'un **Ana Yazım Kılavuzu**'na bakılacaktır. (Son baskısı Epsilon Yayınları tarafından basılmıştır.) Kısaltmalarda da yukarıda anılan kitaptaki kısaltmalar kullanılmalıdır. Mimar Sinan dergisindeki yazılarda (tarihi belgelerin transkripsiyonu veya alıntılanması dışında), "Masonik kısaltma" kullanılmamaktadır.

Yazılar elektronik ortamda verilmeli, yazar/yazarların iletişim bilgileri belirtilmeli, konferans üslubunda olmamalıdır. Özgün araştırmaların dayandırıldığı atıflar, kaynaklar ve belgelerden alıntılar sarih bir biçimde, dip not veya son not olarak belirtilmelidir.

Hangi kaynaktan yararlanılmışsa o kaynak referans verilmeli; yararlanılan kaynağın kaynak gösterdiği, yazarın görmediği referanslar dipnot olarak verilmemelidir. Yazarın yararlandığı kaynaktaki görüşler ile kendi görüşleri birbirinin içine katılmamalı, yararlanılan kaynaktaki analiz, yargı ve sonuç cümleleri "tırnak içinde" uygun atıfla verilmeli, olası bir intihal sorununa yol açılmamalıdır. Yabancı bir kaynaktan alınma bir yazının veya kitabın bütününü veya bir kısmını çevirip yayınlamak izne tabidir. İzinsiz yayının, telif anlaşmazlıkları doğuracağı unutulmamalıdır.

Kullanılan görsel malzemenin (fotoğraf, resim, çizim, vb.) telif hakkı alınmış olmalı veya telif hakkı bulunmayan malzemeden seçilmelidir. İnternetten indirilen veya bir kaynaktan taranan görsel malzemenin telif hakları izni alınmadan kullanılmasının telif anlaşmazlıkları doğuracağı da dikkate alınmalıdır.

Makalenin ilk sayfasında makalenin, yazarının ve varsa çevirmeninin adı yer almalıdır. Ayrıca yazının Türkçe ve mümkünse İngilizce kısa bir özeti (özet – abstract) ile yazı başlığının İngilizcesi bulunmalı ve faydalanılan kaynaklar belirtilmelidir. İnternet'ten alınan kaynakların doğruluğu mutlaka tahkik edilmelidir.

Yazıda resim veya şekil kullanılmışsa; bunlar yazının içindeki yerine konulduğu gibi, ayrı birer dosya olarak da verilmeli, resimler basılabilecek kalitede (en az 300 dpi) olmalıdır.

Çeviri yazılarda; yazarın ve çevirmenin adı ile birlikte orijinal yazının nerede ve hangi tarihte yayınlandığı belirtilmeli ve orijinal yazı da birlikte gönderilmelidir. Ayrıca müellifin onayı alınmış olmalı ve çeviri yazının telif hakkı sorun olmamalıdır.

Gönderilen yazılar Yayın Kurulunun onayından geçtikten sonra yayınlanır. Yayınlanmayan yazılar için geleneğimiz uyarınca herhangi bir gerekçe gösterilmez. Yayın Kurulu gerekli gördüğü durumlarda metinde editoryal düzeltmeler yapabilir. Gönderilen veya yayınlanan yazılar için herhangi bir ücret ödenmez, yazı yayınlandığı takdirde bütün telif hakları Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Derneği'nin olur.

Yazarlar yazılarını, Yayın Kuruluna teslim ettiklerinde bu şartları kabul etmiş sayılırlar.

Yazılarınızı, her türlü istek, soru, şikayet ve önerilerinizi aşağıdaki yazışma ya da e-posta adresine gönderebilirsiniz.

YAZIŞMA ADRESİ:
MİMAR SİNAN DERGİSİ YAYIN KURULU
Nuru Ziya Sokak, No. 9, Kat 2 34420 Beyoğlu – İstanbul
e-posta : mimarsinandergisi@gmail.com

MİMAR SİNAN

The Quarterly Journal of the Grand Lodge

of Free and Accepted Masons

ISSN 1301-2762

CONTENTS

7. Message From the Grand Master ..... Ömer KÖKER
9. Documents on the Grand Lodge of Turkey Dated 1951 ..... Yavuz Selim AĞAOĞLU
21. Two Artificial Spherical Bodies ..... Jerry MARSENGILL
Trans. by: A. SEMİZ, B. KABACAN, Ö. GÜLCE
27. Existing in the Process of Building the Temple of Humanity: Method ..... Faruk HAN
39. From Operative Masonry to Speculative Freemasonry ..... Enver ÖZCAN
56. Masonic Elements in Shakespeare's Plays II ..... Hakkı BÜYÜKÇİVİTÇİOĞLU
63. Ottoman Masons in the Swiss Press ..... Trans. by Can KAPYALI
Okan YUNUSOĞLU
67. Famous Freemasons in the Archives IV ..... Mimar SİNAN
84. News from the Lodges ..... Mimar SİNAN
118. Obituaries ..... Mimar SİNAN
119. Article Submission Rules ..... Mimar SİNAN

Address : 9, Nuruziya Sokağı – Beyoğlu / İSTANBUL - TURKEY

YEAR : 2016 NO : 173